

ЂОРЂЕ ВУКМИРОВИЋ

ПАНОНСКИ БОМБАРДЕРИ

НОВИ САД, 2006.

Издавач:

Боксерски савез Војводине - Камп олимпијских боксерских нада

За издавача:

Др Душан Мацић

Дизајн и припрема за штампу:

Креатор, Нови Сад

Штампа:

Бирограф, Апатин

Тираж:

500 примерака

Сенима оца, великог љубитеља бокса

УМЕСТО ПРЕДГОВОРА

Пре тачно 57 година, на Европском боксерском првенству одржаном 1949, у Ослу, Суботичанин Павле Шовљански освојио је бронзану медаљу. Била је то прва медаља за југословенски бокс на једном званичном међународном такмичењу.

Од тада до данас, војвођански боксери или панонски бомбардери, како сам их назвао у овој књизи, окитили су се низом медаља на олимпијским играма, светским и европским шампионатима, медитеранским играма, балканским првенствима...

На тим такмичењима они су, дакле, на бриљантан начин репрезентовали југословенски бокс.

Новосађанин Слободан Качар је, тако, једини наш боксер који је био олимпијски победник, освојивши, потом, и титулу професионалног првака света. С друге стране, његов старији брат Тадија је, уз прегршт других трофеја, освојио сребрне медаље и на Олимпијади, и на Светском, и на Европском првенству. Зрењанинац Звонко Вујин је, опет, освајач прве југословенске олимпијске медаље у боксу, а Драгомир Вујковић, Суботичанин као и Шовљански, је био то исто, само на светским шампионатима.

Пишући ову књигу, желео сам да, на размеђу два века и два миленијума, од заборавачачувам те врхунске узлете ових великана, али и њихових такође великих претходника, већ поменутог Шовљанског, па Стевана Редлија, Илије Лукића, Петра Бенедека, Бранислава Давидовића и Бранислава Петрића.

Уз то, не би требало заборавити (а махом су заборављени!) ни оних шездесетак војвођанских мајстора племените вештине који су, по једном или више пута, освајали титулу првака Југославије. Без њих послератна историја југословенског односно српског бокса сигурно не би била онолико богата колико јесте.

Сви они су у овој књизи или представљени или, бар, побројани.

Коначно, много одличних војвођанских боксера, стицајем разних околности, није никада стигло до титуле државног првака, али су, годинама, били страх и трепет југословенског ринга.

Нико са њима није мирно улазио у магични четвороугао, а многи, укључујући и оне највеће, напуштали су га погнуте главе.

И за њих се у овој књизи нашло места. И они су то, без сумње, заслужили.

Аутор

„А бокс ти је такав: може те научити добрим стварима – да осетиш да се не умире од сваког удараца и учинити готово неустрашивим или чак мудрим, да не примаш све тако како изгледа – а може те и за цео живот преплашити или ти душу затровати, тако да почнеш да уживаш у томе што у човека можеш да удараш као у цак.“

*Драгослав Михаиловић:
„Кад су цветале тикве“*

ПАНОНСКИ БОМБАРДЕРИ

У СЛАВУ ЛЕГЕНДЕ...

Са две европске бронзане медаље, освојене на првенствима „старог континента”, у Ослу 1949. и у Берлину 1955. године, Павле Шовљански није ни најуспешнији војвођански, ни најуспешнији српски, ни најуспешнији југословенски боксер од краја Другог светског рата до данас.

По одличјима то је, без сумње, Слободан Качар, једини наш ас који се, уз остало, окитио златном олимпијском медаљом, односно титулом професионалног првака света.

Штавише, по броју и сјају медаља освојених на олимпијским играма и светским и европским првенствима, испред Шовљанског су и Тадија Качар, Звонимир Вујин и Драгомир Вујковић.

Ипак, Павле Шовљански је у овом омажу војвођанским витезовима ринга, добио почасно место и то из најмање два разлога.

Први је то што је управо он, пре тачно 57 година, освојио прву европску медаљу у историји југословенског, а тиме и српског и војвођанског бокса.

С друге стране, нема сумње да је Шовљански, због начина на који га је схватао и интерпретирао, најзаслужнији за снажну експанзију бокса на целом југословенском простору.

Пре појаве овог мајстора из Суботице, тај спорт у нас није имао ни нарочиту традицију, ни посебан значај. Тек појавом и успесима Шовљанског, бокс се, по популарности, изједначио са фудбалом, а касније, у својим звезданим тренуцима, постао и трофејан спорт.

Стављајући Павла Шовљанског на почасно место у овој књизи, сви који су учествовали у њеној припреми желели су да, и на тај начин, још једном одају почаст сенима великог аса.

ШАМПИОН ЗА ВЕЧНОСТ

ЈОШ ДОК ЈЕ ВОЈЕВАО нашим и светским ринговима, био је истинска легенда. То је и данас, без обзира што је рукавице о клин окачио пре готово пола века и што се, пре десетак лета, сасвим преселио у вечност. Његово име је још синоним за вештину, за непревазиђену технику, права парадигма племените вештине...

Павле Шовљански!

Име и презиме које је, у спортском вокабулару, заправо постало реченица, готово прича. Јер, оно, само по себи, говори о најлепшим странама не само бокса, него и спорта уопште.

Рођен је 1926. у Суботици. Још није био напунио ни 16 година када је, ратне 1942, у родном граду, први пут ушао у боксерску салу. Била је зима, дах се ледио од мраза, а он се, с вечери, враћао из школе. Успут, кроз један осветљен прозор, видео је неколицину момака како жестоко ударају по некаквим џаковима. Међу њима био је и његов другар из улице Алберт Кнежевић.

Ушао је и да се мало угреје, и да види шта се то унутра, заправо, дешава. А ту су, под надзором тренера Ференца Модле, вежбали субо-

тички боксери. Модла, врстан стручњак и велики боксерски ентузијаста, је у Суботицу стигао са мађарским окупационим трупима и прво што је урадио било је да оснује боксерски клуб.

„Шта је мали, хоћеш да будеш боксер? Хајде скидај се, одмах ћемо да те пробамо”, обратио се Модла придошлици на мађарском.

Павле га је одлично разумео, јер је говорио и језик свог оца, Србина, и своје мајке, Мађарице. Али, њега бокс није занимао. Он је, и кад је спавао, и кад је био будан, сањао само о томе да једном постане велики фудбалер.

Ипак се скинуо и Модли није промакло да је и срчан, и лаконог, да вешто избегава све покушаје дечака с којима га је суочио да га погоде, али и да стиже да он погоди њих!

То, дабоме, не значи да је искусни тренер одмах био опчињен новајлијом. Но, новајлија је још мање био опчињен боксом и то прво искуство у рингу није у њему ни најмање поколебало решеност да постане фудбалер и да се прослави јурећи за фудбалском лоптом.

Упркос томе, наставио је да долази на тренинге. Модла га је све пажљивије пратио и посвећивао му све већу пажњу. После отпри-

лике месец дана, одлучио је да га испроба у правој борби.

Збило се то у Сегедину, где су снаге одмели тамошњи боксери и гости из Суботице. Међу њима, у најлакшој, мува категорији, био је и јуноша о коме говори ова прича. Није баш сјајно прошао. Добио је поприличне батине и, наравно, изгубио.

Уместо обесхрабрења, то је за њега, међутим, значило изазов. Одмах по повратку у Суботицу почео је озбиљније да тренира, чекајући реванш. Није, међутим, заборављао на фудбал. Тај спорт је још био његова главна преокупација, а ринг само успутна забава.

И у реваншу борба је била жестока, али је Шовљански овога пута био бољи од свог ривала из Сегедина.

Први наступ и прва победа пред његовом, суботичком публиком много су му значили. Још значајније је, међутим, било то што је на мечу са Сегединцима био и његов отац, суботички кројач Рајко Шовљански.

Јер, старији Шовљански није био баш одушевљен синовљевим избором, па је покушао да га одговори од бокса, инсистирајући да се врати фудбалу. Није инсистирао само речима, било је ту и других „аргументата”, што је у будућем шампиону светског гласа изазвало само – инат. Толики, да би се готово могло рећи да је до боксерских звезда дошао баш из ината!

После сукоба с оцем, боксу се посветио сасвим озбиљно, па је ускоро постао првак Мађарске којој је, тада, припадала окупирана Суботица.

Пред крај Другог светског рата, позне јесени 1944. године, млади Шовљански се нашао у партизанским јединицама, са којима је, у Батинској бици, прешао Дунав и стигао у Барању. Ту су га заробили Немци и, заједно са осталим заробљеницима, транспортовали у Немачку, у логор „Сталаг 17 Б”.

Пут до логора трајао је данима, у вагонима у којима се температура спуштала и до петнаестак степени испод нуле... У потпуном незнању, убеђени да их чека оно најгоре, заробљеници су се немо збијали једни уз друге. Само повремено су, с чуђењем, бацали погледе ка момчићу који је, борећи се са замишљеним противником, неуморно скакутао и, у празно, ударао директе, крошее, аперкате...

Били су убеђени да је дечко, од очаја, потпуно сишао с ума. А било је сасвим супротно: млади Шовљански се боксом бранио и од мрза, и од глади, и од потпуног очаја!

У Сталагу 17 Б, у којем је био заточен, било је ратних заробљеника из Америке, Енглеске, Француске... Неки од њих су били и спортисти,

Почетак: Шовљански на почетку боксерске каријере 1942. године

махом фудбалери и боксери. Од њих се није одвајао, учествовао је у свим фудбалским окршајима, спаринговао са Американцима жељним бокса...

Кад је Немачка капитулирала, а логор распуштен, они су га звали да крене с њима, убеђујући га да ће у њиховој земљи сигурно постати велики боксер. Одбио је, ни не сањајући да ће у Америку ипак стићи, само неколико година касније, и то баш као велики боксер. Капитен репрезентације Европе, штавише!

ПРВА МЕДАЉА У ИСТОРИЈИ НАШЕГ БОКСА

У Суботицу се вратио 1945. Заједно са мађарском војском из ње је већ био отишао и Ференц Модла, али је бокс остао. Боксерску секцију Спартака који је, у међувремену, формиран, водио је Модлин ученик, легендарни Стеван – Пишта Енгелбрехт, без сумње један од најзначајнијих тренера у целокупној историји југословенског ринга.

Шовљански је одмах постао водета прве екипе у којој су, уз остале, били и Лајош – Лајчо Ђулаи, Густав Боршош и Иван Франзер, будући врхунски тренер и Павлов шурак. Уз њих, у боксерској сали Спартака стасавали су нови

велики асови, попут Рудолфа Тота и Јована Стефановића.

Прво појединачно првенство Југославије одржано је 1946. Шовљански је надмоћно трију-

Фудбалска репрезентација Сталага 17 Б: Шовљански први с десна у доњем реду

мфовао у лакој категорији. Исти успех поновио је и 1947. Сада је, међутим, носио дрес суботичког Радничког, формираног од неколицине боксера који су напустили Спартак. Тај нови клуб је водио Енгелбрехтов ученик Иван – Јанчика Франзер.

Као члан Радничког је, исте године, у Букурешту постао и првак Балкана. За то су му биле довољне две победе – против Румуна Саномира и против Мађара Захорског.

Непобедивост на шампионатима државе, потврдио је и у наредне две године, 1948. и 1949, али сада као боксер београдског Партизана у који је, заједно са Енгелбрехтом, у међувремену, прешао.

Прво послератно аматерско боксерско првенство Европе одржано је у Даблину, у Ирској, 1947. Наши боксери на њему, међутим, нису учествовали.

Харизма: Шовљански је, без сумње, био једна од најхаризматичнијих личности у истоји нашег спорта

Две године касније, у главном граду Норвешке Ослу, наступила су седморица: Рудолф Тот из Спартака, Миливој Булат, Милош Лазаревић и Емил Крлежа из београдског Мили-

ционара и Вељко Кениг, Ивица Павлић и Павле Шовљански из Партизана.

Успешан је био само Шовљански. Он је, у лакој, освојио бронзану медаљу, прву европску медаљу у историји југословенског бокса.

Његов противник у осмини финала Мек Неил из Шкотске био је врло чврст и необично упоран борац. Наш ас га је, међутим, сјајном техником која му је била „заштитни знак” током целе богате каријере, потпуно надмашио и пласирао се у четвртфинале.

Да би стигао до полуфинала, Шовљански је морао да победи и Италијана Ђанлупија, борца по стилу врло сличног себи. Нашем репрезентативцу је и то пошло за руком и пласирао се међу четири најбоља боксера Европе у својој категорији.

У полуфиналу је боксовао са тамнопутим Французом Мухамедом Амијем. Као и Ђанлупи, и он је био одличан техничар. Борба је, како су записали савременици, заиста била врхунска, до те мере да је откравила чак и хладну норвешку публику.

Проглашење Амија за победника она је, иначе, пропратила звиждуцима, али Шовљанском то није много помогло. Морао је да се задовољи бронзаном медаљом.

Вест о успеху мајстора из Суботице у далекој Норвешкој, имала је у Југославији, изолованој Резолуцијом Информбироа и притиснутој свакојаким невољама, огроман одјек, готово већи и од оног који су, средином 90-их прошлог века, изазивали успеси наших кошаркаша или одбојкаша. Његова бронзана медаља је, заправо, била мелем на све тадашње националне ране, а популарност и Шовљанског, и бокса

уопште, достигла је невероватне размере. Желећи да буду као он, клинци су просто нагнули у боксерске дворане.

шоу-бизниса... Међу њима и боксерске легенде попут Џека Демпсеја или Џоа Луиса.

ИПАК У АМЕРИЦИ

Иако није ушао у финале, Шовљански је у Ослу запао за око најпознатијим европским боксерским стручњацима. Тако се, почетком 1951. године, нашао на списку репрезентативаца Европе који су се спремали за турнеју по Америци, где је требало да одмере снагу са најбољим америчком аматерима.

Поред Шовљанског, у најбољој селекцији „старог континента” били су Панти Хамалаинен и Пол Дуфва (Финска), Хенрик Ван Дер Зе (Холандија), Лиф Хансен (Норвешка), Питер Кроти (Ирска), Стиг Сјолин и Ингмар Јохансон (Шведска), Жак Демеснил (Француска) и Марсел Лимаж (Белгија).

Члан ове селекције Ингмар Јохансон, је, крајем педесетих година, постао апсолутни професионални првак света.

Први меч је одржан у Чикагу, пред 25.000 гледалаца. У првом реду била је сва силесија познатих личности из света спорта, политике,

Репрезентација Европе: Панти Хамалаинен, Хенрик Ван Дер Зе, Жак Демеснил, Пол Дуфва, Лиф Хансен, Павле Шовљански, Питер Кроти, Стиг Сјолин, Марсел Лимаж и Ингмар Јохансон (с лева на десно)

Екипе које су, пре почетка меча, изашле на ринг да поздраве публику, предводили су капитени Боби Џексон и – Павле Шовљански!

Шовљански је наступио у лакој. Противник му је био Хенри Вилард, тамнопути момак, нешто виши од нашег шампиона. У првој рунди он је

доминирао. Два пута је добро продрмао нашег аса, погодивши његов плексус прецизним и снажним аперкатима.

Капитени: Павле Шовљански и Боби Џексон на мерењу уочи меча репрезентација САД и Европе

И у другој је било жестоко, али је тада 24-огодишњи Југословен лагано наметао свој стил борбе. Ескиваже су му биле све ефектније, а ударци све чешћи и све прецизнији.

У трећој, Вилард је два пута био на поду! Мада му снажан ударац никада није био јача страна, Шовљански га је први пут оборио прецизним левим, а, само неколико секунди пре последњег ударца гонга, још ефектнијим десним крошеом.

После првог ударца Вилард је устао на четири (тада још није било обавезно да судија грогираном боксеру броји до осам), али је после другог био много озбиљније уздрман. На његову срећу, судијско бројање прекинуо је гонг.

Чикашка публика је крај борбе дочекала на ногама, громко аплаудирајући нашем асу, а на проглашење победника реаговала је још громкијим звиждуцима. Јер, у вис је подигнута Вилардова рука!

Ипак, звиждуке је ускоро поново заменио аплауз. Док су ишли према свлачионици, Вилард је, наиме, пружио Шовљанском медаљу коју је као победник добио и рекао:

„Узми је. Она припада теби. Вечерас си био бољи.”

Све се то збивало 28. марта 1951. године, а други меч двеју репрезентација одржан је недељу дана касније, у Вашингтону. Противник Шовљанског требало је да буде Џери Волс, али се он, непосредно пре меча, повредио. Због публике, наш ас је пристао да се, у егзибиционој борби, састане са нешто тежим Бобијем Липом, једним од најбољих вашингтонских боксера.

Победио га је једногласном одлуком судија.

МИЛАНО, ХЕЛСИНКИ, ВАРШАВА, БЕРЛИН...

На Европском првенству које је 1951. одржано у Милану, наступио је у полувелтеру. И његова, и очекивања домаће спортске јавности била су велика, али, како се показало, не и утемељена. Већ у првом колу наишао је на одличног Мађара Будаја и изгубио.

Будаи је, иначе, био врло добар боксер. Уз остало, упамћен је и по томе што је био један од свега пет боксера који су испели да победе великог мађарског аса, троструког олимпијског шампиона и вишеструког првака Европе, Ласла Папа. Преостала четворица били су његови земљаци Лањи и Торда, Рус Борис Тишин и Пољак Збигњев Пјетшиковски.

Годину дана касније, Шовљански је учествовао на летњим Олимпијским играма у Хелсинкију. И даље је био полувелтераш, а у првом колу поново се намерио на једног мађарског борца. Овога пута је то био Фаркаш. За разлику од Будаија, он није био дорастао нашем асу и Шовљански га је победио.

Међутим, Француза Вајсмана, с којим је боксовао у другом колу, није. У тој борби Шовљански је дисквалификован и тако су се распршили његови снови о олимпијској медаљи.

Најбољи европски боксери су се поново окупили 1953, овога пута у Варшави. Са Чехом Витовецом се, у првој борби, просто поигравао, тако да је овај, одмах после ње, морао да спакује кофере и врати се у Праг.

Са Ирцем Малигеном, противником у другом колу, било је много теже. Био је то одличан боксер и упоран и чврст борац. Победио је

нашег аса и касније догурао до финала, где га је савладао домаћи боксер Лешек Дрогош.

Мада је имао већ 29 година, Шовљански је још једном наступио на Европском првенству. Догодило се то 1955, у Берлину. Већ прилично отежао, прешао је у велтер, категорију у којој ће и окончати каријеру.

Беспрекоран стил: Шовљански (десно) у мечу са Нелом Барбадолом из Пуле, пред 25.000 гледалаца на стадиону ЈНА

Жреб му је био наклоњен, па је стартовао од четвртфинала. За бронзану медаљу му је, дакле, била довољна само једна победа и то против пољског представника Понанте.

Пољска је, иначе, тада била једна од водећих европских боксерских сила, а Понанти се, уколико победи, смешио двоструки добитак: европско одличје и „скалп” Павла Шовљанског, једног од најбољих европских боксера с краја четрдесетих и почетком педесетих година.

Репутацију човека који је тукао Шовљанског не би, разуме се, умањила ни чињеница да је овај већ увелико био на заласку, но Пољак није добио, ни једно ни друго. Велики југословенски ас је доказао да још није за „старо гвожђе” и победио га је и то нок-аутом.

Тако је стигао да полуфинала и до бронзане медаље. Даље се збиља није могло. Енглец Ники Гаргано је био заиста сјајан боксер, врхунски техничар, одлично припремљен и, коначно, знатно млађи од нашег борца. Уосталом, он је на овом првенству освојио титулу европског шампиона.

Наш ас је, тако, на измаку каријере освојио и другу европску бронзу.

Шовљански је у рингу остао још годину дана. На појединачном првенству Југославије је последњи пут наступио 1956. и био најбољи у велтеру. Тиме је заокружио заиста импресиван биланс – укупно девет пута био је сениорски првак Југославије! Од 1946. до 1953. седам пута је тријумфовао у перолакој, лакој и полувелтеру, а 1955. и 1956. у велтеру.

Тај рекорд ни до данас није достигнут, а тешко да ће икада и бити.

Павле Шовљански је, рекосмо на почетку, још као боксер постао истинска легенда. Без обзи-

ра што је 1995. у Београду, у којем је, од доласка у Партизан, стално живео, искорачио и из животног ринга и преселио се вечност, где

Легенде: Павле Шовљански, Стеван - Пишта Енгелбрехт и Милорад - Сики Гаковић

су већ одавно били и његов први тренери Ференц Модла и Пишта Енгелбрехт, и шурак и велики пријатељ Јанчика Франзер, и многи, многи други, он је истинска легенда и данас.

И остаће. Док је бокса!

ОД ЈЕЗЕРА ДО ЗВЕЗДА

С КРАЈА ШЕЗДЕСЕТИХ ГОДИНА, после отприлике деценије мукотрпног рада у Швајцарској и Аустрији, Гојко Качар из села Језера, надамак Јајца, окупио је тројицу својих синова, Срету, Тадију и Слободана и рекао им:

„Дечо, зарадио сам довољно новаца да вам овде, у Језеру, направим кућу лепшу и већу од било чије. Ја, међутим, мислим да то није право решење. Овде за вас нема перспективе и стога не желим да вас ту заробим, да се мучите као што се мучимо ваша мати и ја. Зато предлажем да идемо негде близу великог града. Тамо ћете ви моћи да се школујете, а купићемо и нешто земље, да имамо од чега да живимо.”

Још голобради дечаци који су у Језеру живели са бабом и дедом, сагласили су се са очевим предлогом.

Из Језера су одселили у зиму 1972. и прешли у Ветерник, надамак Новог Сада. На избор места пресудно је утицао њихов рођак Славко Качар, војно лице у главном граду Војводине. Пре доласка породице, Гојко је у Ветернику најпре купио два плаца, а онда и један салаш са

три јутра земље. Ту је касније сазидана кућа у којој Качари и данас живе.

На она два плаца куће су подигла тројица Гојкове млађе браће, па у Ветернику данас живе четири породице Качара.

Најважнија ствар коју је Гојко Качар купио породици пре него што је кренуо назад у Аустрију (њихова мајка Стана је остала у Ветернику, са синовима), бар што се тиче тада 16-огодишњег Тадије и нешто мање од две године млађег Слободана, био је – телевизор.

Захваљујући њему они су, наиме, те 1972, помно пратили све што се дешавало на Олимпијским играма у Минхену и дивили се сјајним успесима тадашњих великана не само југословенског, већ и светског спорта, боксера Мате Парлова и Звонка Вујина, златних рукометаша Ђорђа Лаврнића, Милана Лазаревића, Хрвоја Хорвата, Небојше Поповића...

И, наравно, светских спортских владара, какав је тада био амерички пливач Марк Шпиц.

Када је почела школска година, Тадија, средњошколац у Новом Саду, није просто могао да се одбрани од наваљивања Слободана, још основца у Футогу:

„Мораш да пронађеш где је у Новом Саду боксерски клуб. Ја хоћу да тренирам бокс”, инсистирао је свакодневно млађи Качар.

ЦРНА ДЕЦО, ШТА ЋЕ ВАМ ТО...

Више да би малишу скинуо с врата, него што га је и самог то занимало, Тадија је једног дана решио да му удовољи. С једним школским другом (сам није смео, јер му је Нови Сад тада личио на праву градску џунглу), кренуо је у потрагу. Тако су dospели у просторије Спортског друштва Војводина. Две службенице које су тамо затекли су их љубазно примиле, али су, кад су чуле шта траже, просто завипале:

„Какав бокс, црна децо! Па видите ли како сте млади и леви, хоћете ли да вас тамо пребију и унаказе? Идите ви лепо и тренирајте фудбал.”

И послале су их на стадион Војводине.

Дечаци су послушали, али је Тадија и ту питао знају ли где се тренира бокс. Тренер омладинаца Војводине који их је примио, није се због тога љутио и одмах је придошлице укључио у рад омладинског погона.

А у том погону били су махом суперталентовани клинци попут Бобета Павковића, Ђорђа Вујкова, Шандора Мокуша, Васе Рутењског... Сви

они су већ куцали на врата одличног првог тима „Војводине” у којем су, опет, предначили Петар Никезић, Звонко Ивезић, Рајко Ковачевић, Ласло Леринц...

„Ја тренирам фудбал у Војводини”, рекао је Тадија Слободану, чим се вратио кући у Ветерник.

„Ма 'ајде, не лажи. Ко ће тебе да прими у Војводину”, одговорио је неповерљиво млађи брат.

Од тада, Тадија је почео редовно да одлази на стадион. Услови за рад тамо су били сјајни.

Само за сликање: Тадија и Слободан Качар на почетку боксерских каријера

Још при првом доласку било је довољно да клупском економу каже који број патика носи, па да, на основу тога, одмах добије комплетну

опрему по својој мери. Све је функционисало готово беспрекорно.

Слободан, међутим, није одустајао од захтева да му пронађе боксерски клуб, па је старији Качар, у октобру те 1972. поново кренуо у потрагу. Коначно се обрео на Тргу Царице Милице број 4, где су тренирали боксери Војводине.

Тамо је затекао повећу групу клинаца. Чekali су тренера. У неко доба, појавио се човек средњих година, кривоног, са панталонама које су једва досезале до глежњева. Љуљајући се, дошао је до врата сале и откључао их.

„Да ли се овде тренира бокс”, бојажљиво га је упитао Тадија.

„Да, шта чекаш, скидај се”, одговорио је човек, не баш љубазним тоном.

Момчић из Ветерника је тада почео да се осврће око себе, гледајући где ће добити опрему. Рачунао је, наиме, да је свуда као на фудбалском стадиону. Дечаци око њега су, међутим, из својих торбица вадиле патике, мајице и гаћице коју су, очигледно, понели од куће.

„Друже тренеру, ја немам ништа од опреме”, обратио се поново намргођеном човеку.

„Па имаш ваљда гаће, то ти је довољно”, одговорио је овај, уз сочну псовку.

ГОТОВО ЈЕ, САД ЋЕ ДА МЕ ПРЕБИЈЕ...

Када су ушли у салу, Качар је био опчињен. Боксерске цакове, крушке, конопце, ринг и друге реквизите за тренинг, који су је испуњавали, он раније није видео ни на телевизији.

После краћег загревања Никола Дробац, како се звао човек који му је рекао да су му за тренинг довољне и гаће, упериио је прст у њега и у још једног дечака.

„Вас двојица, рукавице на руке и у ринг”, наредио је.

„Готово је, овај ће сад да ме пребије”, помислио је Тадија, али се више није могло назад.

Стегао је зубе, јер се, више од предстојеће борбе, плашио да Дробац не примети страх на његовом лицу.

Спаринговали су можда један минут. Качар је чешће задавао ударце, него што их је примао и Дробац му је променио противника.

Док се нови провлачио кроз конопце, размисљао је:

„Сигурно ми је на почетку намерно дао слабобог, од овог ћу, сва је прилика, добити батине”.

Ипак, решио је да не устукне. Поново је ударио више пута, али је, кад му је Дробац у ринг послао и трећег, био уверен да је враг коначно однео шалу.

„Било би чудо да будем бољи и од трећег. Сад ми сигурно нема спаса”, пролазило му је кроз главу, док је чекао да почне нови окршај.

Ни трећи га, међутим, није надмашио. Штавише.

После спаринга, Дробац га је позвао и, сада већ много блажим тоном, упитао:

„Је ли мали, јеси ли ти Босанац?”

„Јесам”

„Па да, нема боксера без Босанца! Немој да се играш главом да сутра не дођеш на тренинг!”

„Доћи ћу”, одговорио је вижљастии момчић, док је срце просто хтело да му искочи из груди.

Аутобус, чинило му се, никада спорије није прелазило оних осам километара, колико има

„Нема боксера без Босанца“: Тадија Качар

од Новог Сада до куће Качара у Ветернику. Једва је чекао да стигне и све исприча Слободану и Срети.

„Био сам данас у боксерском клубу и не само да сам тренирао, него сам и спаринговао

са тројицом и од све тројице био бољи“, саопштио је браћи готово с врата.

„Ала ти лажеш“, одговорио је Слободан. „Час тренираш фудбал у Војводини, час бокс! То сигурно није истина.“

У РИНГ И БЕЗ ПИТАЊА

Ипак, копкала га је братова прича, па је сваки час нешто запиткивао. Те какве су рукавице, те колика је сала, колико момака тренира...

До вечери је већ веровао у све што му је Тадија рекао, па су, пре одласка на спавање, сковали план: сутра, при повратку из школе у Футогу, Слободан неће, како је то сваког дана чинио, изаћи из аутобуса у Ветернику, него ће продужити за Нови Сад, а Тадија ће га сачекати код Футошке пијаце, одакле ће заједно отићи на тренинг.

Речено – учињено, па је, тако, млађи Качар у боксерску салу први пут крочио тачно један дан после старијег.

Он, међутим, није чекао да му неко каже да уђе у ринг. Пре уласка у салу, Тадија се кратко задржао у разговору са Дропцем, а кад су заједно дошли на врата, имали су шта да виде: у рингу су, навукавши на руке оне мале рукавице за рад на справама, већ били Слободан и још једна малиша и својски се макљали.

Са свега 14 година, висок и готово неухрањен, тежак само 44 килограма, будући олимпијски шампион и професионални првак света деловао је прилично комично, али је одмах било јасно да је ринг место на коме се осећа као риба у води.

Старији брат који ће, свега три и по године касније, освојити сребрну олимпијску медаљу, а затим постати и аматерски вицешампион Европе и света је, још отприлике месец и по дана, упоредо тренирао и бокс и фудбал, а онда се опростио од зеленог поља и потпуно посветио рингу.

Пред улазак у ринг: Слободан Качар са тренером Душаном Богдановићем

Тако су отпочеле две сјајне боксерске каријере са каквим може да се подичи заиста мало асова не само у нас, него и у свету.

Од самог почетка Стана Качар је знала да јој синови тренирају бокс. Тадији није бранила, јер је био добар ђак и све обавезе на салашу испуњавао како је од њега захтевала. Слободану јесте, јер је био још основац и, за разлику од смиреног старијег брата, врло плаховит.

Ефеката, међутим, није било. Млађи Качар се, идући из Ветерника на тренинг у Нови Сад, најчешће „шверцовао” у градском аутобусу, контролори су га често избацивали, неретко је морао и да препешачи тих осам километара, али није одустајао!

За спортско одређење својих синова, Гојко Качар је сазнао у децембру, када је из Аустрије дошао на зимски одмор. Можда му баш и није било превише мило, али ту су већ биле и прве медаље и пехари, па није ни покушавао да промени њихову одлуку.

Ипак, поставио им је један услов: школа не сме да се занемари. Тадија и Слободан, данас обојица професори физичке културе, су тај услов испоштовали до краја.

КРАЛЬ НАШЕГ РИНГА

КАО И СВАКИ КЛИНАЦ, и Слободан Качар је у боксерску салу ушао маштајући о спектакуларним мечевима чији ће он бити актер и, наравно, о својим великим победама.

Био је храбар и сигуран у себе, спреман да паклено тренира, па није ни чудо што су његова маштања, прилично брзо, почела да се претварају у стварност.

Чак и кад је то почело да се догађа, није ни помишљао да ће, захваљујући управо боксу, стићи до готово свих светских престоница и да ће му овај спорт омогућити да буде пријатељ са светским звездама попут апсолутног првака Мухамеда Алија, којег, иначе, сматра најбољим боксером света свих времена и чије мечеве је на телевизији просто „гутао“.

Или са великим менаџером, контроверзним Доном Кингом, па Алијевим тренером Анђелом Дандијем, чији ће пулен и сам постати, глумачким звездама Урсулом Андрес, Лауром Антоанели, Жаном Полом Белмондом, Ричардом Харисом...

А то се, отприлике деценију после његовог првог уласка у ринг, заиста и догодило.

Но, кренимо редом.

Правило да се у боксу велике каријере будућих, најављују победама над актуелним шампионима, потврдило се и када је реч о Слободану Качару, без сумње најуспешнијем војвођанском, српском и југословенском боксеру свих времена.

Он је, наиме, још био јуниор када се 1975, у Зрењанину, срео са великим асом Звонком Вујином који се у том мечу, после изузетне каријере дуге 17 година (тачно толико је, у тренутку кад се борио с њим, био стар Слободан Качар!), опраштао од ринга. Желео је Вујин, освајач две бронзане олимпијске медаље, вицешампион Европе и вишеструки првак Југославије, да одлазак из магичног четвороугла обележи победом, али срчани и захуктали јуноша из Новог Сада му то није дозволио.

То је у спорту сасвим нормално, каже Вујин данас, подсећајући да је и сам, тамо почетком шездесетих, своје блиставе боксерске године најављивао сјајним мечевима и победама над тадашњим великим асом југословенског бокса, вишеструким прваком Југославије и освајачем бронзане медаље на Европском првенству у Луцерну 1959, покојним Миодрагом Митровићем.

Но, вратимо се јунаку ове приче, чије смо боксерске почетке описали у претходном поглављу.

Мада је своје вршњаке почео да побеђује врло брзо, први пут је на себе озбиљније скренуо пажњу у септембру 1973. године, приликом гостовања јуниорске репрезентације Војводине у Мађарској.

У првом мечу, у Бидмпешти, у којем је Мађарска победила чак са 18:4, он је, у бантаму, био бољи од Филоа. Пар дана касније, у Балашађармату, поново је тријумфовао, овога пута над Прибељом. Пораз Војводине тада је био нешто блажи – било је 14:8 за Мађаре.

Једини наш боксер који је победио у оба ова меча био је упарво Слободан Качар, а оно што га је још тада издвајало било је и то што је, по општој оцени, био најхрабрији војвођански репрезентативац на овим гостовањима. Та заиста беспримерна храброст у рингу, пратиће га до краја боксерске каријере.

Неколико месеци касније, постао је и омладински првак Југославије. Збило се то у пролеће 1974, а тријумфовао је у лакој категорији, у којој се тада такмичио. Шампионат је одржан у ондашњем Титограду, а данашњој Подгорици. Качар је у финалу био бољи од првака Црне Горе Мрваљевића.

Током 1974. и 1975. је, мада још јуниор, увек био првотимац Војводине, успешно се борећи са много старијим и далеко искуснијим боксерима, о чему најбоље сведочи већ помињани меч са Вујином у Зрењанину.

Године 1975. први пут је наступио и на сениорском првенству Југославије, у Бања Луци. Тада је имао свега 17 година и био је у велтеру.

У полуфиналу је победио тадашњу наду југословенског бокса Рајка Ђајића, а у финалу изгубио од репрезентативца Југославије Србољуба Станковића, члана Пуле, поставши, тако, сениорски вицешампион државе.

Оно што је посебно занимљиво јесте да је пораз од Станковића био један од укупно свега четири пораза Слободана Качара у сениорској конкуренцији на домаћем рингу. Преостала три нанели су му Кузмановић из Лознице и Гаши из Приштине, који га је победио два пута.

Против Кузмановића је дисквалификован, по општој оцени потпуно незаслужено. Лозничанин је, пре него што је судија дисквалификовао Качара и тако Лозници донео победу од 11:9, два пута био у нок-дауну.

У прилог тврдњи да је будућем олимпијском шампиону тада нанета неправда, говори и чињеница да, ако се изузме меч са Кузмановићем, Слободан Качар у целој каријери није добио ни једну једину јавну опомену, што, опет, најбоље говори о томе с колико спортске коректности и поштења је овај велики борац улазио у ринг.

МАЈСТОР ЗА БАЛКАНИЈАДЕ

Те 1975. у турском граду Бурси одржан је и први Балкански шампионат за јуниоре. Млађи Качар је наступио у велтеру и, после две жестоке борбе, освојио златну медаљу.

У првој, полуфиналној, био је бољи од Румуна Алекса Подгореана, а у другој, у којој је победа доносила звање јуниорског балканског шампиона, и од домаћег боксера Коксела Озоглуоза.

Исте године је учествовао и на традиционалном „Мечу шампиона”, у то време изузетно угледном и квалитетном боксерском турниру. У полуфиналу, одржаном у Новом Саду, је, у једној заиста фуриозној борби, победио Кубанца Гутјераса. У финалу, у Београду, изгубио је од Руса Силајева.

Међународни биланс је те године поправио и у два меча омладинских репрезентација Југославије и Мађарске, одржана током новембра у Ћегледу и Солноку. У првом је био бољи од Немедија, а у другом од Енгија.

Све је почело освајањем Балкана: Слободан Качар (бела тренерка) на победничком постољу у Бурси

Наредне године, у румунском граду Браили, поново је био најбољи јуниор Балкана, али овога пута у полусредњој, категорији у којој је старији Тадија већ био сениорски репрезента-

тивац. То не помињемо случајно, пошто ће слична конституција и тежина, како ће читалац касније видети, битно утицати на каријере обојице великих шампиона.

Да би у Браили поновио успех из Бурсе, морао је да оствари три победе. Успео је, мада нико од претендената на титулу балканског јуниорског првака није био за потцењивање. Штавише.

Стартовао је, дакле, од четвртфинала у којем се срео са талентованим домаћим полусредњашем Николаем Раданом. Победио га је и, уласком у полуфинале, обезбедио бар бронзану медаљу.

Срчан, какав је већ био, није ни помишљао да се тиме задовољи. Уосталом, и златна медаља са претходне Балканијаде га је обавезивала на највише домете, па је без калкулација ушао и у борбу са Бугарином Георгиом Костадиновом.

И он је пред младим Новосађанином морао да положи оружје.

Конечно, у финалу је убедљиво победио и Синана из Турске и, по другом пут, постао јуниорски шампион Балканског полуострва.

Већ наредне 1977. први пут је постао и сениорски првак Југославије. Сада је већ био у средњој, дакле у категорији у којој се удара и громовито, и опако брзо, и која, самим тим, носи велике

ризике за сваког ко у њој наступа.

У финалу сениорског државног првенства нокаутирао је репрезентативца Велимира Јевтића из крагујевачког Радничког.

Те године се показало да је Бурса, у којој је први пут постао јуниорски првак Балкана, његов срећан град. У њој је, наиме, 1977. освојио и прву од две титуле сениорског шампиона Балканског полуострва.

Стартовао је у полуфиналу где се намерио на Бугарина Димитра Љубенова. Победио га је у пласирао се у финале.

После те борбе, Љубенов је сигурно добро запамтио презиме Качар. Годину дана касније, то презиме ће и дефинитивно постати његова ноћна мора. Тада га је, на другом Светском првенству у Београду, у четвртфиналној борби у полутешкој, декласирао и старији Тадија.

У финалу Балканијаде у Бурси, Слободан је боксовао са Јоном Чиракуом из Румуније, којег је такође победио и освојио златну медаљу.

Са разарајућим директима, посебно десницом, и заиста беспримерном храброшћу и жељом да, готово по сваку цену, победи, већ тада је постао име које су, хтели-нехтели, морали да респектују не само домаћи и балкански, него и европски боксери средње категорије.

„СРЕШЋЕМО СЕ МИ У БЕОГРАДУ...”

Као 20-огодишњак је 1977. наступио на Европском шампионату у Халеу. У осмини финала је убедљиво савладао Пољака Виеслава Њемкевича, а у четвртфиналној борби која је победнику гарантовала бар бронзану медаљу, срео се са великим руским асом Леонидом Шапошњиковом.

Шапошњиков је био заиста врхунски боксер, расан представник руске школе. Имао је и ко-

нтра-гард и левицом је ударао заиста громовито, тако да је већину својих противника побеђивао пре истека треће рунде.

Качар је, међутим, у том мечу боксовао изванредно, не дозволивши Русу ни да покаже уобичајену супериорност, нити да ефикасно пласира своје убитачне пројектиле којим је обориио све претходне ривале. Њихова борба је била једна од најбољих и најизједначенијих на шампионату, а Шапошњиков је победио одлуком судија 3:2.

Наш млади ас је, међутим, и поред пораза који му је, истина, тешко пао, јер је победу волео изнад свега, и ту, на смотри најбољих европских боксера, свима ставио до знања да се на њега убудуће мора најозбиљније рачунати.

Његов меч са Шапошњиковом је, међутим, „настављен” и у хотелу у којем су били смештени учесници Европског шампионата у Халеу.

Када су, наиме, браћа Качар после борбе стигла у хол хотела, млађи Слободан је отишао у једну помоћну просторију, у којој је била привремено инсталирана контролна вага, док је Тадија остао у холу да га сачека.

У неко доба, из те просторије је почела да допире галама. Неко се, очигледно, свађао, па је Тадија пожурио да види о чему је реч. Кад је стигао, имао је шта да види: Слободан и Шапошњиков су бучно расправљали о оном што се нешто раније догађало у рингу.

„Ти ниси боксовао поштено. Бар пет пута си ме ударио испод појаса. Сресћемо се ми у Београду, на Светском првенству”, говорио је млађи Качар Шапошњикову повишеним тоном.

„Ја ћу тебе у Београду нокаутирати”, галамио је надмено руски шампион.

Била је то заиста необична најавна великог окршаја двојице боксера који ће уследити годину дана касније, на рингу београдске хале „Пионир”. У том окршају је млађи Качар остварио „обећање” које је Шапошњикову дао у Халеу.

БРОНЗА НА БАПС-у

Уочи другог Светског првенства или популарног БАПС-а који је одржан 1978. у Београду, Слободан је, по други пут, постао сениорски првак Југославије, поново у средњој категорији, у којој је наступио и на овом великом такмичењу.

Генерација југословенских бораца која је тада бранила боје наше земље је, по општој ошени, била најбоља у историји југословенског бокса. Уз двојицу Качара, у њој су били и заиста велики асови попут Фазлије Шаћировића (бантам) и Братислава Ристића (перолака) из Прокупља, Ацеа Русевског (лака) из Куманова, Мемета Богујевција (полувелтер) из Приштине, Миодрага Перуновића (велтер) из Подгорице, Драгомира Вујковића (тешка) из Суботице ...

Руководство репрезентације, истина, није намеравало да за млађег, тада 21-огодишњег Слободана Качара, резервише место у средњој, планирајући да у тој категорији наступи старији Тадија, који више није могао да скида килажу за полусредњу. Овај, међутим, није желео да из репрезентације истисне млађег брата, тада већ двоструког прва-

ка Југославије и јуниорског и сениорског првака Балкана, и одлучио је да, упркос свим наговарањима, боксује у полутешкој.

Тако се Слободан ипак нашао међу учесницима БАПС-а, а до полуфинала у којем поражен од Кубанца Хосеа Гомеза, имао је три борбе и све три је, дабоме, решио у своју корист.

У првој му је противник био Каспи из Израела. Израел свакако није земља са боксерском традицијом, али је Каспи био руски Јеврејин који је прошао совјетску школу бо-

Громовити директи: Слободан Качар у карактеристичној акцији у рингу

кса и, самим тим, није био противник за потцењивање. Ипак, Качар га је победио и то убедљиво, и лако.

У другој је елиминисао чврстог Чанг Јон Кила из Јужне Кореје. И Кореанац је био добар борац, толико добар да је у претходној борби елиминисао америчког представника на овом такмичењу. Но, и он је, после борбе са нашим шампионом, морао погнуте главе да напусти београдски ринг.

Све то је, међутим, било само увертира пред непоновљив и заиста легендаран четвртфинални меч. У њему су, један наспрам другог, поново стали ривали из четвртфинала Европског првенства у Халеу, Слободан Качар и Леонид Шапошњиков. Тако је почео реванш најављен годину дана раније, у вербалном сукобу двојице великих асова.

Ако се и за једну борбу може с правом употребити синтагма „пакао на рингу”, онда је то сигурно био београдски окршај ове двојице боксера.

Била је то, заправо, непрекидна деветоминутна размена страховитих удараца која је публику подигла на ноге и довела до делиријума одушевљења. Толико обостраних удараца у „Пиониру” није виђено ни пре, а ни после ње. И Качар и Шапошњиков су, очигледно, уложили сву снагу и знање да остваре претње из Халеа.

Захваљујући пре свега огромној Слободановој вољи и жељи да победи, њему је то и пошло за руком. Шапошњиков је у трећој рунди био и у нок-дауну.

У сваком случају, био је то један од најбољих мечева на БАПС-у, после којег је млађи Качар обазбедио бронзану медаљу.

Борба са Шапошњиковом је, међутим, Качара потпуно физички исцрпела, просто га „руинирала”, па у полуфиналу није успео да се су-

простави великом Кубанцу Хосеу Гомезу. Додуше, он је и у ту борбу ушао храбро, могло би се рећи и превише храбро, али је она, после неколико снажних Гомесових удараца, прекинута у другој рунди.

Качар је тако морао да се задовољи бронзаном медаљом, а Кубанац се пласирао у финале, где је победио Финца Усивирту. Гомез је у то време заиста био један од најбољих боксера на свету, што је потврдио и две године касније, освајањем златне медаље на Олимпијади у Москви. Уз остале, у Москви је у финалу просто прегазио великог руског шампиона и разорног удараца Савченка.

У тренутку освајања бронзане медаље на Светском аматерском првенству у Београду, Слободан Качар је, рекосмо, имао свега 21 годину, али му је ризница трофеја већ била заиста богата. Ту су, подсетимо, биле две јуниорске и једна сениорска титула првака Балкана, једна омладинска и две сениорске титуле првака Југославије и, коначно, бронзано одличје са надметања најбољих аматера света.

Већ наредне 1979. Качар је, сада као полутешкаш, наставио да пуни ту ризницу.

Најпре је тријумфовао на Балканском шампионату који је те године одржан у румунском граду Тулчеи. За то му је била довољна само једна победа, против Румуна Донићија.

Освајањем друге титуле сениорског првака Балкана, он је заокружио своја учешћа на сценама најбољих боксера тог полуострва. Подсетимо: на њима је најбољи био два пута у јуниорској и два пута у сениорској конкуренцији.

Исте године је, једини пут у каријери, учествовао и на Медитеранским играма и, нара-

вно, освојио златну медаљу. У Сплиту, где су оне одржане, у полуфиналу је победио Тунижанина Балбулија, а у финалу Египћанина Гунаима.

Те године је у Скопљу освојио и традиционални „Златни гонг”, победивши истинског аса и великог ривала Драгомира Вујковића. Овог сјајног боксера млађи Качар је победио и наредне године, на појединачном првенству државе.

Очекивало се да ће 1979. Слободан Качар сигурно освојити и медаљу на Европском првенству у Келну, али он, због ишијалгичних проблема са ногама, тамо није отпутовао.

Годину дана касније, у Москви је организовано највеће светско спортско такмичење, летње Олимпијске игре. Без обзира на све успехе које је Слободан до тада постигао у полутешкој, у коју је, рекосмо, прешао 1979. тадашње руководство боксерске репрезентације је планирало да у Москви у тој категорији наступи Тадија Качар.

Иако је имао свега 24 године, овај је то одбио, препустивши место млађем брату.

ЗЛАТО У МОСКВИ

Поред Тадије Качара, из сјајне генерације са БАПС-а у Москви су изостали још само Ристић и Вујковић. Били су ту, дакле, Слободан Качар, Шаћировић, Русевски, Богујевци, Перуновић..., па се очекивало да ће југословенска збирка олимпијских медаља бити богата.

Испоставило се, међутим, да је освојена само једна, али она најсјајнија. То је за руком пошло управо Слободану Качару.

Пут до титуле олимпијског победника му заиста није био ни мало лак. На њему је морао да савлада чак четири врло јака противника.

Први је био тамнопути Танзанијац Мајкл Нсоро. Био је то Црнац изузетне снаге и насртљивости. Качар га је, једним страховитим десним директом, нокаутирао у другој рунди, али је пре тога, не водећи довољно рачуна о одбрани, непотребно примио доста удараца.

У четвртфиналном мечу састао се са домаћим представником Давидом Квачадзеом. Квачадзе је био првак Европе из Халеа 1977. четвороструки првак Совјетског Савеза, а, непосредно уочи Олимпијских игара, тријумфовао је и на престижној совјетској „Спартакијади”.

Био је, дакле, заиста сјајан боксер, врло снажног ударца. Борба коју су он и Качар водили на московском рингу била је изузетно жестока, на тренутке чак и драматична, а победа је на крају заслужено припала нашем асу.

Квачадзе је био и боксер којег је било врло тешко ударити. Имао је изванредно постављен, готово непробојан гард. Тај гард је могао да пробије само изузетно вешт борац који је располагао репортоаром најразноврснијих удараца и који је умео да их користи у добро комбинованим серијама.

Баш у томе од Слободана Качара тада сигурно није било бољег полутешкаша на свету. Нико као он није умео тако добро да користи и директе, и аперкате, и крошее и да их повезује у убитачне серије. Управо тиме је и надвисио Квачадзеа, руску узданицу и боксера за којег су у Москви сви веровали да ће бити олимпијски победник.

После победе нашег аса чак 18.000 гледалаца који су све време френетично навијали за свог љубимца је – занемело.

Колико је ова борба била исцрпљујућа, најбоље говори детаљ забележен непосредно после њеног завршетка. Кад је дошао у свлачионицу, Качар је стао под туш, одврнуо славину и под млазом воде стајао десетак минута. Тек кад му је, пролазећи поред њега, неко од колега из репрезентације на то скренуо пажњу, приметио је да се тушира само хладном водом!

Страшан ударац, посебно левицом, био је и источни Немац Херберт Баух, Качаров противник у полуфиналу. Но, и он је, као и раније

Додуше годину дана после тог меча, а исто толико пре Олимпијаде, Баух је имао сјајан наступ на „Турниру Странцата” у Бугарској, где је нокаутирао светског првака из Београда, Кубанца Сикста Сорију.

Све то Слободана, међутим, није забринуло. Серија снажних и прецизних диреката коју је повезао у другој рунди полуфиналне борбе у Москви, била је за Бауха фатална.

Био је то један од најбољих мечева у аматерској каријери млађег Качара који се тако, као и његов старији брат четири године раније у Монреалу, у Москви пласирао у финале Олимпијских игара.

Последњи противник био му је Пољак Павел Скшеч, веома искусан и, уз то, врло прљав боксер. Као и Слободан, и он је био један од двојице рођене браће, познатих боксера. Разлика између њега и његов брата Гшегожа, с једне, и Тадије и Слободана, с друге стране, је, поред квалитета који је, дабоме, био на страни наших асова, била и у томе што су Пољаци били близанци.

До финалног меча у Москви, Качар није имао никаквих озбиљнијих ни физичких, ни психолошких проблема. Две претходне, изузетно тешке борбе против Квачадзеа и Бауха су га, међутим, толико изнуриле, да у ноћи уочи олимпијског финала није ни ока склопио.

Није се, додуше, плашио ни удараца, ни повреда, ни нокаута, али му је помисао да би могао да остане без златне медаље потпуно разбила сан.

„Само да не изгубим сада кад сам надомак циља”, стално је понављао.

Последњи корак до злата: Слободан Качар (десно) у финалној борби са Пољаком Павлом Скшечом

помињани Димитар Љубенов, већ био муштерија „боксерске кућне радионице Качар”, пошто га је Тадија на БАПС-у 1978. преслишао без већих проблема.

Заједно с јутром је, међутим, стигло смирење. Самопоуздање му се брзо вратило, што је само потврђивало да му је, без обзира на претходне огромне напоре, укупна психолошка припремљеност била одлична.

Упркос томе, трагови непреспаване ноћи били су, током прве рунде, лако уочљиви. Уз то, московска публика је листом навијала за Скшеча, наравно не због њега самог, пошто

Остварење олимпијског сна: Слободан Качар на врху победничког постоља московске Олимпијаде 1980.

међу Русима и Пољацима никада и није било неке нарочите љубави, већ због тога што је наш ас на путу до финала елиминисао њиховог фаворита Квачадзеа.

Борба Слободана Качара и Павела Скшеча била је изједначена и у другој рунди, да би наш ас одлучујућу предност стекао у последњој

трећини меча, када је Пољаку и бројано. Одлука судија била је 4:1 за југословенског шампиона.

АМАТЕР ЈОШ ДВЕ ГОДИНЕ

Златна медаља у Москви је била заиста величанствен успех младог Новосађанина који је тада имао свега 23 године. Тај успех је био резултат пре свега једне несвакидашње преданости и љубави према боксу, заиста вансеријског талента и већ помињане изузетне храбрости у рингу.

И, дабоме, огромне жеље за победом, жеље у којој је наш најбољи боксер свих времена био спреман да у рингу ризикује више него било ко и од његових великих претходника, и од свих оних који су касније наступали у плавом дресу.

На свечаном затварању московске Олимпијаде Качару је припала част да понесе југословенску заставу, а дочек који му је приређен при повратку у Нови Сад био је одиста величанствен.

Неколико аутобуса са рођацима, пријатељима и спортским функционерима и безброј

аутомобила са новосадским регистрацијама, дочекало га је још на аеродрому „Београд”. Уз музику ту је приређено право мало весеље.

Дочек шампиона: Слободан Качар са члановима породице и пријатељима, непосредно по повратку из Москве

Слично је било и у самом Новом Саду, а највеће славље било је у Ветернику, одакле су Слободан и његов старији брат Тадија и кренули у освајање спортског света.

Градоначелник Новог Сада је и 1980, као и у време кад је Тадија освојио сребрну медаљу у Монтреалу, био Јован Дејановић. Нови Сад је, тада, у знак захвалности што му је име прославио широм планете, старијем Качару доделио једноипособан стан. Млађем који је ту славу на најлепши начин потврдио, сада је додељен двособан.

Те 1980. Слободан Качар, олимпијски победник из Москве је проглашен и за најбољег спортисту Југославије.

У аматерском боксу остао је још отприлике две године. Пре него што је, почетком 1982, отишао у војску, имао је још неколико мечева, од којих ће два љубитељи племените вештине сигурно дуго памтити.

Први је онај у Лас Вегасу, у сусрету репрезентација Југославије и САД, одржан 1981. године. Тада је, у другој рунди, ефектно нокаутирао америчког репрезентативца Алекса Делушију. Југославија је, иначе, у овом мечу тријумфовала са 12:10.

У реваншу, одржаном у новембру исте године, у препуном новосадском СПЕНС-у у којем се окупило више од 10.000 гледалаца, ефектно је, у првој рунди, нокаутирао и Џерија Гофа.

Овај меч наше и америчке селекције је, иначе, завршен нерешено – 12:12.

Био је то заиста незабораван и никад превазиђен спортски спектакл. Уједно, био је то и Качаров опроштај од новосадске публике која га је просто обожавала и којој је он, у дугом низу година, узвраћао великим мечевима у које је, без икаквог калкулисања, уносио целог себе и, разуме се, великим победама које се и данас препричавају.

Додуше, она ће се још једном срести са својим љубимцем. Иако је већ био прешао у професионалце и у Италији имао заказан професионални меч, Слободан Качар се 1984. одазвао позиву Војводине да јој помогне у

квалификацијама за улазак у Прву лигу. Одбоксовао је један меч, против Радничког из Славонског Брода, нокаутиравши у тешкој категорији Бораса.

ОДЛАЗАК У ИТАЛИЈУ

Одлуку о преласку у професионалце донео је по повратку из војске, почетком 1983. Први четворогодишњи професионални уговор потписао је у италијанском граду Пезару, са клубом „Пријатељи ринга” чији је покровитељ био гигант индустрије намештаја „Ћућине Берлони”.

У Пезару су у то време играла двојица југословенских кошаркашких репрезентативаца, Драган Кићановић и Жељко Јерков. Управо код Кићановића је, кад му је овај рекао да би прешао у професионалце, кренуо Качаров кум, бизнисмен Ненад Матијашевић, несумњиво најзаслужнији човек у даљем развојном путу и професионалној каријери Слободана Качара.

„То је права одлука. Ти ћеш сигурно бити првак света”, говорио је Матијашевић који је Слободану у Пезару обезбедио менаџера, хотел и све друго што му је било потребно за нормалан живот и тренинг.

Мада га је, по Матијашевићевом одласку, мучила и самоћа и носталгија, Качар је победио у сва четири меча која је одбоксовао као члан „Пријатеља ринга”.

Професионални деби имао је 3. марта 1983. у Фану, монденском предраћу Пезара. Италијан Габријеле Лазари му није био дорастао и поклекао је већ у трећој рунди.

Још мање, свега рунду и по, је на ногама остао наредни Качаров противник у професионалном рингу, Заирац М’Беа Меу, док је Белгијанац Серђо Бозија био нешто жилавији. Он је пао „тек” у трећој рунди.

Професионални деби: Слободан Качар у мечу са Габријелеом Лазаријем

Коначно, четврти меч у првој италијанској етапи професионалне каријере, са Уругвајцем Хуаном Барером, Слободан Качар је добио на поене у шест рунди.

Све је то било лепо, али озбиљнијих наговештаја да би ускоро могао да се бори за неку од професионалних титула није било. Штавише, Качар

је врло брзо схватио да од тренера „Пријатеља ринга” и нема богзна шта да научи и да ће, остане ли у Италији, само стагнирати. Новац који је добијао по мечу је, додуше, био већи од „гаже” било којег професионалца на Апенинском полуострву, али то није био његов прима-ран мотив. Он је дошао да постане првак света!

„Слушај Ненаде, од овог овде нема среће. Овако још сто година нећу постати шампион. Ти познајеш Анђела Дандија, води ме код њега у Америку”, рекао је Матијашевићу, кад су се први пут чули.

„ТИ ИМАШ ШТОФА, АЛИ...”

Тако је и било. Први сусрет са америчким професионалним боксом био му је одлазак у познату школу бившег боксера Ендија Грифита у Њу Јорку, где су се он и Матијашевић кратко задржали на путу за Мајами Бич, у којем је Данди живео.

У сали су затекли двадесетак боксера и десетак тренера који су радили са њима. И да би се показао, и да би проверио себе, Качар је питао да ли може да спарингује с неким од њих. Сам је изабрао једног тешкаша који је од њега био тежи двадесетак килограма. Упркос томе, успео је да га обори после пар рунди.

Доцније се испоставило да се момак зове Роџер Смит, односно да му је, због разорних крошеа наравно, надимак „Бом Крашер Смит”. Нешто касније, он је постао професионални првак света, у једној од многобројних верзија. Титулу му је, у мечу који је трајао свих десет рунди, преотео славни Мајкл Тајсон. Био је то

један од ретких Тајсонових мечева у којем он свог противника није нокаутирао.

Последње припреме: Слободан Качар и тренерски маг Анђело Данди

Из Њу Јорка су продужили за Флориду, у камп славног Дандија, тренера који је, од почетка до краја каријере, водио највећег светског боксера свих времена Касијуса Клеја, алијас Мохамеда Алија.

Титула олимпијског победника је у Италији импресионирао све људе с којима је млађи Качар контактирао. Без обзира што је са Матијашевићем био пријатељ и што је овај Качара представио као олимпијског шампиона, Данди је приликом сусрета остао потпуно равнодушан, што је амбициозног Новосађанина прилично збунило. Тек касније је сазнао да великом боксерском магу сваког дана долазе по две-три делегације са европским, светским или олимпијским шампионима и да те титуле код њега унапред не значе баш много.

Пошто је из документације знао све Качарове рефернце, Данди га је задржао у кампу. Кад је и уживо видео како боксује, позвао га је у канцеларију да потпишу четворогодишњи уговор.

„Ти имаш 'штофа' да постанеш шампион света, али и техничких недостатака који се могу и морају отклонити”, саопштио му је.

Данди му је најпре указао на неправилности у гарду. Током претходних година тренери су од Качара тражили да лево раме држи издигнуто, да би врх браде штитио од противничковог десног крошеа.

„Из тог положаја ти не можеш адекватно да користиш своју леву руку, не можеш њоме да удараш ни пуном брзином ни пуном снагом”, објаснио му је.

Уз то, Качар је током претхоног дела каријере био научен да тежиште тела ослања на десну, „задњу ногу”.

„Тежиште тела мораш равномерно да распоредиш на обе ноге. Без тога нема доброг кретања по рингу, а још мање изненадног преласка у контранапад”, говорио му је велики тренер.

Данди му је усавршио и аперкат, научивши га да га користи из положаја руке у гарду, не трошећи онај, понекад драгоцен, делић секунде који се обично троши за њено враћање уназад и припрему за задавање овог опасног ударца.

ПРВИ ОКРШАЈИ У АМЕРИЦИ

Све је то, међутим, ваљало увежбати, односно аутоматизовати, за шта је будућем професионалном прваку света било потребно много вре-

мена, стрпљења и енергије. Били су то тешки Качареви дани у Мајамију, јер енглески није говорио, а био је и поново сам, пошто су Матијашевића послови одвели на друге светске меридијане.

Упркос свему томе, за осам месеци је одбоксовао четири меча и сва четири добио.

Најдуже ће, без сумње, памтити први. У супротном углу стајао је црнац од отприлике 80 килограма чистих мишића који су деловали заиста застрашујуће. Звао се Рики Џонсон.

„Овај ће да ме избаци из ринга”, пролазило је Качару кроз главу, док је, у једној од сала хотела „Дипломат”, грдосије са неколико хиљада соба, чекао да гонг означи почетак борбе.

„Веруј у своју десницу”, рекао му је мирно Данди, прочитавши на Качаровом лицу оно што се, тог тренутка, дешавало у његовој души.

То је умирило нашег шампиона. Кренуо је самоуверено, „навучао” противника на неколико финти и нокаутирао га после једва неколико десетина секунди борбе у првој рунди!

Још исте вечери гледао је и свог наредног противника, првака Флориде Хозеа Тореса. Он је ту титулу успешно бранио пет пута, а од укупно 20 мечева које је до тада имао, изгубио је свега два и један боксовао нерешено.

Торес је и те вечери победио, али не и у наредном мечу против југословенског аса. Издржао је, додуше, до пете рунде, али је тада као и увек сјајно припремљени Качар додао гас и нокаутирао га.

Од тог тренутка његово име је постало тема дана у Мајамију, па су га на пријеме позивали Хулио Иглесијас, Мартина Навратилова, Илија Настасе...

Но, то је, истовремено, значило да ће и наредни противници бити све јачи. Пре него што се, због истека привремене радне визе, али и у договору с Дандијем, вратио у Италију, срео се са још двојицом – Рикијем Нелсоном и Лариом Санчезом. Првог је нокаутирао у трећој, а другог у другој рунди.

ПОНОВО У ИТАЛИЈИ

Организацију његових наступа у Италији је, на Дандијев предлог, преузео Рудолфо Сабабини, који ће му бити много, много више од промотера, а сви наредни мечеви су, заправо, били припрема за освајање титуле професионалног првака света у полутешкој која ће Качарево власништво постати наредне, 1985.

Већ први је био права прилика да Качар провери да ли су му амбиције реалне, пошто се састао са црнопутим Уганђанином Јауеом Дејвисом који је, у том тренутку, важио за једног од двојице најјачих полутешкаша у Европи. Победио га је на поене, у жестоком мечу који је трајао осам рунди.

Уз Дејвиса, за најбољег полутешкаша Европе тада је сматран и Камерунац Џо Арака, који је

боксовао са француском лиценцом. Његов покровитељ био је такође тамнопути Јаник Ноа, француски тенисер светског реномеа, а Арака је био толико добар да се Данди, чија реч је увек била последња, дуго колебао да ли да да пристанак за суочавање свог пулена и Камерунаца.

Стрепео је, дабоме, да би Арака који је до тада имао 17 мечева и све добио (од тога чак 15 нок-аутом!) могао да разбије Качара, коме је то била тек десета професионална борба. На крају је, ипак, пристао, али је из Мајамија одмах похитао у Париз где је меч одржан, да лично секундира 27-огодишњем Качару.

Више него жестоко: Слободан Качар у мечу са Џоом Араком

У првој рунди се чинило да су Дандијеве стрепње биле оправдане, пошто је судија Качару бројао два пута. У паузи, омалени тренер био је због неопрежности свог пулена љут као

рис. Од друге, па до четврте, ситуација се, међутим, потпуно обрнула. За то време Арака је чак шест пута био у нокдауну, да би борба коначно била прекинута.

После ових победа сва италијанска штампа објавила је опширне репортаже о Слободану Качару који је дефинитивно постао звезда, али и прави љубимац светског џет-сета који се окупљао у ексклузивном летовалишту Фано, надомак Пезара.

Био је за њих готово невероватно откровење, јер је, упркос стотинама мечева, био потпуно свеж, није пио ни пушио, није се дрогирао... Речју, био је потпуно атипичан за друштвени миље у којем се нашао.

Током те 1984. у Италији је одбоксирао још четири меча.

Уганђанина Паола Мујодија је у Тревизу нокаутирао у трећој рунди, а Енглеза Криса Лосона, у Пезару, у четвртој. Мујодијевог земљака Петера Коцу је, у Анкони, победио на поене у осам рунди. У тој борби Коца је покушао да примени и безброј рвачких и кечерских захвата, само не би ли онеспособио нашег аса, али му ни то није помогло.

Коначно, на поене је победио и Француза Пјера Кабасоа. Њихов меч у Милану трајао је шест рунди.

У првом реду на сваком Качаровом мечу био је славни Белмондо, и сам некада боксер. На те мечеве је долазио у друштву две прелепе жене, велике филмске звезде тог времена, Лауром Антоанели и Урсулом Андрес.

Сваку Качареву победу то елитно друштво је, заједно са својим љубимцем, дабоме, бучно прослављало, углавном у ексклузивним ре-

сторанима, где је Белмондо све госте частио флашама шампањца које су коштале и по 150 долара. Он је нашег аса, уз остале, упознао и са прелепом Катрин Денев, „сигурно најлепшом женом коју је уопште видео”.

ПОСЛЕДЊЕ ЗАГРЕВАЊЕ ЗА ПОХОД НА ВРХ

У међувремену, стигао је Дандијев позив да се врати у Америку и тамо одбоксује неколико јаких мечева. На „нови континент” је поново стигао у октобру 1984, а већ у јануару 1985. имао је први меч. Збило се то у Чикагу, а противник му је био Серцент Френсис.

У боксерском свету Френсис је био познат по надимку „Бик из Хјустона” који, наравно, није добио зато што је у рингу био балерина. Ипак, после једног изузетно снажног Качаровог левог крошеа у четвртој рунди, он је остао на поду и борба је тиме била завршена.

Селекција Качарових противника сада је већ рађена по опробаном Дандијевом рецепту „добар, бољи, најбољи”, па му је следећи ривал, поново у Чикагу, био Дени Блејк који се, нешто раније, срео са тадашњим прваком света у полутешкој, неприкосновеним Мајклом Спинксом, и издржао свих десет рунди.

„Немој да се заносиш да ћеш ти урадити оно што Мајклу није пошло за руком. Са Блејком мораш да будеш врло опрезан”, упозоравао је Данди Качара уочи меча.

Чак и да се Ненад Матијашевић, који је био на овом мечу, није кладио у 1.000 долара да Блејк неће десету рунду дочекати у вертикалном

положају, тешко да би Качар одолео искушењу да покуша да нокаутира Американца. Овако, та опклада је била само додатни мотив, али ни то није било довољно: борба је трајала свих десет рунди, а наш шампион је победио на поене.

Палба из свих оружја: Офанзива Слободана Качара у мечу са Дејвисом

Баш у то време, боксерски свет је био заокупљен најавама актуелног првака Мајкла Спинкса да ће се одрећи титуле у полутешкој и покушати да са трона апсолутног светског владара скине легендарног тешкаша Ларија Холмса. У ишчекивању Спинксове одлуке, већ

је почело да се лицитира са именима његових потенцијалних наследника. У свим комбинацијама помињано је и Качарово име.

Качар се, у међувремену, поново вратио у Италију, да се одмори и припреми за евентуални поход на упражњено место првака у полутешкој. Не желећи да му пулен, у тренутку кад Спинкс донесе одлуку, буде неспреман, Данди је Качару организовао још неколико мечева са врло тешким противницима.

Први је био Американец Џон Дејвис. И он је, наравно, претендовао на звање Спинксовог наследника, посебно због чињенице да се с актуелним шампионом већ борио за титулу. Није успео да му је преотме, али је, током свих 12 рунди, колико је меч трајао, пружио Спинксу снажан отпор.

Он и Качар су се суочили у Фану. Било је то десет ураганских и заиста незаборавних рунди, у којима је и грмело, и севало, и праштало, на опште одушевљење гледалаца. Победио је, на поене, наш боксер.

Пре него што је меч Холмс – Спинкс коначно уговорен, Качар је још једном скокнуо „преко баре” и тамо победио Американца сиријског порекла Хасана Рамзија. Иако је два пута био на поду, Рамзи је, мада с великим напором, крај те борбе дочекао на ногама.

ПУТ КА ТИТУЛИ

Када је Спинкс, коначно, прешао у конкуренцију колоса и ту, у историјском мечу, преотео Холмсу титулу апсолутног првака света, истовремено га онемогућивши да сруши рекорд

славног Рокија Марћана од педесет победа без и једног пораза (пре пораза од Спинкса, Холмсу су за то биле потребне још само две победе), трон у полутешкој остао је празан.

Као главни претенденти за његово запоседање означена су четири боксера – Американац Еди Мустафа Мухамед који је, пре него што је прешао у ислам, под именом Еди Грегори, већ био светски шампион, затим двојица његових изванредних земљака Кларенс Озби и Чарлс Вилијамс и, коначно, Слободан Качар.

Њих четворица су, дакле, у међусобним мечевима, требали да реше ко ће бити нови светски краљ полутешке категорије. У Лос Анђелесу су се срели Мухамед и Вилијамс, а у Пезару Качар и Озби.

Све се то збивало средином 1985. Озби је био четири године млађи од Качара и заиста је био сјајан боксер. Но, наш шампион се за овај меч изванредно припремио на Тари и стигао је у Пезаро спреман као „запета пушка”.

Меч је заказан у осам рунди и тачно толико је и трајао. Било је то бриљантно издање нашег шампиона против једног заиста врхунског боксера, какав је Озби стварно био. На крају, за победника је проглашен Слободан Качар, а први који му је честитао био је његов коректни ривал.

До титуле о којој је годинама сањао, Качару је, после ове победе, деветнаесте у професионалној каријери (до тада ниједан меч није ни изгубио, ни боксовао нерешено), преостао само један, онај завршни корак. Ваљало га је начинити против Едија Мустафе Мухамеда који је, у међувремену, у Лос Анђелесу савладао Вилијамса.

Обрачун двојице претендената на светски трон у полутешкој, заказан је за 21. децембар 1985. у Пезару. Предвиђено је да меч траје 15 рунди. Уочи њега, Качар је имао 28, а Мухамед 33 године.

ЧАРОБНА НОЋ У ПЕЗАРУ

За припреме за овај меч Слободан Качар је имао укупно шест недеља. Уз Дандијеву дозво-

Сад га имаш: Слободан Качар и Еди Мустафа Мухамед у мечу за светску титулу

лу, решио је да то време проведе у свом Новом Саду, уверен да ће ту моћи најбоље да се припреми. Цео боксерски погон Војводине му је

одмах стављен на располагање, а из Италије су стигли и професионални спаринг-партнери.

Крунисање: Слободан Качар са појасом светског првака, непосредно после победе над Мухамедом

Пошто је улог у мечу била светска титула и пошто је то био први меч у којем је требало да

се бори максималних 15 рунди, Качар је на тренинг „легао” жешће него икада раније. Уз све остале напоре, сваке вечери је спаринговао по 15 рунди, желећи да се потпуно припреми за предстојећи окршај и тако елиминише било какву могућност да изгуби.

Кад је, недељу дана уочи меча, стигао у Пезаро, Данди који је већ био тамо, му је одмах смањило интензитет тренинга. Схватио је, наиме, да је Качар претходних седмица баш претерао и да мора мало да застане да би, до почетка меча, повратио свежину.

Без обзира што је био знатно млађи, Качар пре меча није важио за фаворита. Кладионичари су, штавише, на сваки долар уложен на њега, нудили четири. Процењивали су, дакле, да су шансе за победу његовог конкурента за светски трон у полутешкој чак четири пута веће.

Да Американец двадесетак година које је, пре меча са Качаром, провео у рингу, није потрошио узалуд и да је добро научио и све оно што је у њему дозвољено, али и све трикове којима се, за судије неприметно, може онеспособити противник, видело се већ на почетку.

Форсирао је борбу тело уз тело, у којој је сво то знање могао најбоље да примени. У петој рунди се учинило да му је то, коначно, пошло за руком, пошто је нашем борцу, после судара главама, пукла кожа на челу изнад левог ока, а крв почела да му облива лице. Рана је била повелика, али је Качар успео да издржи до краја рунде, рачунајући на познату Дандијеву вештину да брзо санира расекотине и своје борце поново оспособи за окршај.

Велики тренер је, и овога пута, показао да је у томе прави мајстор. Уз то, он је, схвативши да страх од погоршања ове повреде може негативно да утиче на Качара, учино све да му учврсти самопоуздање.

„Не брини због повреде. Сад га имаш. И њему крвари аркада, а и око му је затворено. Буди миран и он ти неће моћи ништа”, сугестивно је говорио Качару, у паузи између пете и шесте рунде.

На Новосађанина је то деловало заиста благотворно. Почев од шесте рунде, па до краја меча, боксовао је фантастично. Силовито је погађао Мухамеда и левом и десном, вешто избегавајући његове покушаје да узврати.

Крај меча обележила је величанствена сцена: судија подиже Качареву десницу, прогласивши га за победника и новог шампиона света. У табору нашег аса одушевљење, тик до њега су отац Гојко и брат Тадија, а публика, предвођена Белмондом и његовом прелепом свитом, устаје и непрекидно аплаудира целих десет минута!

Нови светски владар у полутешкој високо подиже шампионски појас опточен златом, о ком је сањао још од тренутка кад је решио да пређе у професионалце. У једној чаробној италијанској ноћи остварени су сви његови снови.

ПЕРИПЕТИЈЕ УОЧИ МЕЧА СА ЧИЗОМ

Мечу у Пезару присуствовао је још један амерички боксер из самог професионалног врха. Био је то Боби Чиз који је већ био одређен за првог изазивача будућег светског шампиона.

„Дошао сам да на делу видим Качара. Потпуно сам уверен да Мухамед у обрачуну с њим нема никаквих изгледа”, говорио је Чиз новинарима уочи меча за титулу.

Процена му је, како се показало, била сасвим добра.

Слободан Качар, сада професионални првак света у полутешкој, и његов први изазивач Чиз требало је да се сретну у мају 1986. Тај меч ће, после низа компликација, бити одржан тек у септембру, што ће битно утицати и на његов, за Качара неповољан исход.

Већ сам почетак те године као да је наговестио да она нашем шампиону неће бити добра. У јануару је, наиме, изненада умро његов промоутер Сабатини, човек изванредних способности и великог утицаја у боксерском свету. Са њим и без њега, у том свету са суровим правилима игре, ништа није било исто.

Први пут меч између Качара и Чиза био је заказан за 21. мај. Намерен да се и овога пута максимално добро припреми, шампион је у Мајами Бич стигао у марту. Рана на челу задобијена у мечу са Мухамедом му је, у међувремену, била зарасла, али је испод ожиљка остало поткожно ткиво које је, међутим, могло да се поново распрсне већ код првог јачег ударца. Зато је Данди одлучио да затражи одлагање меча, како би лекари имали довољно времена да отклоне ту опасност.

Захтев је прихваћен, па је меч померен за 6. јун. Док се код претходног термина место одржавања није знало, овога пута је и то било дефинисано: шампион и његов изазивач одмериће снаге у Мајамију.

Као и за друге професионалне мечеве, организатор је и за овај требало, најкасније 30 дана пре почетка, да положи новац у оном износу колико је, после њега, требало да добију боксери, али се то није десило. Штавише, боксерским кулоарима је кренула прича да је организатор банкротирао!

У таквој ситуацији меч обично иде на лицитацију, па онај ко да више одређује и време, и место, и услове под којима ће он бити одржан. Желећи да то избегне, Данди је испословао да

Елита: Слободан Качар са Доном Кингом и Мајклом Спинксом

се Качар и Чиз састану у оквиру већ најављене боксерске приредбе, на којој је централни догађај био меч светског првака у тешкој Спинкса и Норвежанина Тангстада.

Тај меч је био заказан за 7. септембар, у америчкој престоници шоу бизниса.

ФАТАЛНИ МЕЧ У ЛАС ВЕГАСУ

Прво одлагање због опасности од поновне повреде чела Качар је, како-тако, амортизовао, успевши да се и за меч заказан за 6. јун одлично припреми. Сад је, међутим, ваљало чекати нова три месеца, па поново све испочетка, опет темпирати форму, изнова мотивисати себе... Све то је, међутим, било теже него што је мислио.

Током припрема он је, истина, чинио све да ипак буде максимално спреман. Бесомучно је трчао јутарње футинге, сатима радио на справама, спаринговао на стотине рунди, али у њему није било ни оног жара који га је носио свих претходних година, ни оне „глади“ за победом која је и саму помисао на пораз претварала у нови, силан мотив, ни самопуздања које га је водило ка светским врховима...

На последњој конференцији за новинаре, уочи самог меча, седео је тик поред Спинкса. Одмах до њега, био је будући апсолутни шампион Мајк Тајсон који је тада наступио у једној од уводних борби. Качар је деловао мирно, али у њему ништа није било такво. Безвољност га је била потпуно обузела.

Уз све друге невоље, дан уочи меча имао је 300 грама више од дозвољене тежине. Мада наизглед безначајна, разлика између максималне тежине за полутешку у аматерском и професионалном боксу је за њега увек била проблем. У аматерском боксу, наиме, макси-

мум који полутешкаш не сме да пређе је тачно 81, а у професионалном 79 килограма и 250 грама. С обзиром да се његова природна тежина кретала око 83-84, до 81 килограма се обично спуштао без проблема. Све испод тога била је велика мука.

Овога пута је све било још драстичније, јер је, на сам дан меча, на контролном мерењу, имао још 200 грама вишка. То му је још више уздрмало ионако пољуљано самопоуздање.

За разлику од меча са Мухамедом, када је освојио титулу, Качарове акције на кладионицама су уочи овог меча биле много боље од Чизових, јер је Американац, по општој оцени, био знатно слабији боксер од нашег шампиона. Но, то је требало и доказати на рингу конгресне сале хотела „Хилтон“, у којој се окупило око 6.000 људи.

Од првог знака гонга, Чиз је кренуо жестоко. Одмах на почетку је два пута прилично добро погодио нашег аса. То, међутим, није нарочито онеспокојило навијаче нашег шампиона. И до сада су многи били дрчни на почетку, да би касније већ добили лекцију коју за насртљивост заслужују, мислили су они, не знајући шта се све дешава у глави и души њиховог љубимца.

Качар је одмах покушао да контрира. Погодио је наметљивог Американца неколико пута, али у тим ударцима као да није било динамита.

„Измакни се и контрирај“, довикивао му је Данди.

Чуо га је и покушавао да то уради. Није, међутим, вредело. Ноге су му биле тешке, па није било оне уобичајене лакоће и покретљивости, после којих су следиле убитачне контре или разорне серије удараца.

У трећој рунди се, ипак, учинило да ће ствари коначно почети да долазе на своје место. Пошто је вешто избегао Чизов налет, пуном снагом је испалио један контра-пројектил од каквог су сви његови дотадашњи противници одлазили у „царство снова“. Чиз се стресао као да га је ударила струја високог напона, али је ипак остао на ногама и – наставио да кидише!

Све то је трајало до средине пете рунде. Тада је Качар примио неколико снажних удараца, после којих је судија у рингу, без претходног бројања, прекинуо борбу.

Чиз је био нови првак света. Титула у полутешкој је тако враћена у Америку. Касније се, истина, испоставило да је Американац у овој борби био допингован. У урину му је, наиме, пронађен амфетамин, стимулативно средство због чијег коришћења се одузимају и медаље, и титуле.

Специјална комисија Међународне боксерске федерације је, дакле, била пред логичном дилемом да ли да новом шампиону који се бранио да је амфетамин у организам унео несвесно, преко капи за нос које је, неколико дана пре меча, користио због прехладе, одузме титулу и врати је Качару, или да, евентуално, наложи одржавање новог меча, под регуларним околностима.

Није, нажалост, урадила ни једно, ни друго. Чиз је кажњен новчано са, за професионални бокс, симболичних 20.000 долара, и то је било све.

Још два пута после овог меча Слободан Качар је ушао у професионални ринг. Током 1987. борио се са двојицом енглеских професионалаца. Кена Ленгорда је победио на поене у осам, а од Блејна Лонгсама је изгубио прекидом у другој рунди.

После тога, схватио је да се време коначног одласка сасвим приближило.

„Противнички ударци ме до сада никада нису болели, а то је сада почело да се дешава. Могу

Најбољи међу најбољима: Слободан Качар са шампионским појасом

ли ја још једном да прикупим довољно и психичке и физичке снаге да се борим за титулу или је време да одем? Ако не могу, онда је бе-

смислено да се и даље борим, да дозволим да на мени каријеру праве другоразредни боксери”, говорио је сам себи тада 30-огодишњи екшампион света и одлучио да дефинитивно оконча каријеру.

После одлуке о повлачењу, вратио се у Југославију, засновао породицу и посветио се приватном бизнису. У боксу је остао утолико што је неколико година био председник Асоцијације професионалних боксера Југославије.

Урадио је и још нешто. Године 1989. је испунио и обећање да због бокса неће занемарити школовање које је, као и његов старији брат Тадија, дао родитељима још на почетку спортске каријере. Те године је, наиме, дипломирао на новосадском Факултету физичке културе. Тема допломског рада су биле „Неке специфичности тренажног процеса, борбе на рингу и такмичења у професионалном боксу”.

С почетка 1999. године, Слободан Качар је с породицом одселио у Америку, на Флориду, где је, још док је боксовао, купио кућу. Данас је поново у свом Новом Саду и, са функције председника Боксерског савеза Србије, односно Боксерског савеза Србије и Црне Горе, покушава да удахне нови живот посрнулом боксу на овим просторима.

У историји нашег бокса његово име је уписано најсјајнијим словима, резервисаним само за најбољег међу најбољима. Од оног дана далеке 1908, када је Милета Недић, са школовања у Швајцарској, у Београд донео прве боксерске рукавице, означивши тако рађање бокса на овим просторима, па до данас, Слободан Качар је то, без сумње, и био.

Дакле најбољи међу најбољима!

СВИ ПРОФЕСИОНАЛНИ МЕЧЕВИ СЛОБОДАНА КАЧАРА:

1983.

1. Габријеле Лазари (Италија)	2:0 (ко у 3. р.)
2. М' Беа Меу (Заир)	2:0 (ко у 2. р.)
3. Серђо Бозио (Белгија)	2:0 (ко у 3. р.)
4. Хуан Бареро (Уругвај)	2:0 (нп у 6 р.)
5. Рики Џонсон (САД)	2:0 (ко у 1. р.)
6. Хосе Торез (САД)	2:0 (ко у 5. р.)
7. Рики Нелзон (САД)	2:0 (ко у 3. р.)
8. Ларио Санчез (САД)	2:0 (ко у 2. р.)

1984.

9. Јауе Дејвис (Уганда)	2:0 (нп у 8 р.)
10. Џо Арака (Француска)	2:0 (ко у 4. р.)
11. Паоло Мујоди (Уганда)	2:0 (ко у 3. р.)
12. Крис Лосон (Енглеска)	2:0 (ко у 4. р.)
13. Питер Коца (Уганда)	2:0 (нп у 8 р.)
14. Пјер Кабасо (Француска)	2:0 (нп у 6 р.)

1985.

15. Серџет Франсис (САД)	2:0 (ко у 4. р.)
16. Дени Блејк (САД)	2:0 (нп у 10 р.)
17. Џон Дејвис (САД)	2:0 (нп у 10 р.)
18. Хасан Рамзи (Сирија)	2:0 (нп у 10 р.)
19. Кларенс Озби (САД)	2:0 (нп у 8 р.)
20. Еди Мустафа Мухамед (САД)	2:0 (нп у 15 р.)

1986.

21. Боби Чиз (САД)	0:2 (тко у 5. р.)
--------------------	-------------------

1987.

22. Кен Лангхорд (Енглеска)	2:0 (нп у 8 р.)
23. Блејн Лонгсам (Енглеска)	0:2 (тко у 2. р.)

ЧОВЕК ОД СРЕБРА

НИКОЛА ДРОБАЦ, који га је увео у чаробни свет ринга, просто га је „пелцовао” боксом. Није, нажалост, дочекао да види свог пулена на победничким постољима Олимпијских игара и Светског и Европског првенства, до којих је овај ускоро стигао. Погинуо је у саобраћајној несрећи 1974. године, на путу из Темерина, у којем је живео, за Нови Сад.

Колико је бринуо о Тадији и Слободану, најбоље говори то што их је, безброј пута, у паузи између преподневног и поподневног тренинга, својим „фићом” возио у Темерин и с њима делио свој, ионако скроман обед. Потом би будући шампиони ту, у Дропчевој кући, прилегли да одморе за напоре који су их чекали поподне.

Дробац је имао изузетан смисао и осећај за одабир и селекцију младих талената и потпуно им се посвећивао. У Тадији је одмах препознао новог Вјачеслава Лемешева – због изгледа, изузетне интелигенције, начина вођења борбе и коначно оног најбитнијег – моћног ударца!

И по стасу, и по убојитој десници, Тадија је на великог руског боксера, на почетку каријере, доиста и подсећао.

Прву борбу будући шампион је имао свега петнаестак дана пошто је први пут крочио у ринг. На новосадском Сајмишту су се, у првенственом мечу, састали Војводина и загребачка Локомотива, а у уводним борбама Дропчеви голобради пулени проверавали су и вештину, и храброст пред грлатом и бучном публиком.

У једној од тих борби, наступио је и 16-огодишњи Качар. Кад се провукао кроз конопце и ступио у ринг, чинило му се да више није у животу, већ у неком филму. До пре неки дан није знао ни где је сала за тренинг, а сада га ево пред хиљаду гледалаца. Да ли је ово стварност или бајка, питао се док је чекао да ударац гонга означи почетак борбе.

А у свлационици, уочи изласка на ринг, Качаров противник је, очигледно уплашен, стално скакутао око њега и показивао му отечен очни капак.

„Види, имам чмичак. Немој ме ту ударати”, готово је молио.

„Ма какав чмичак, није ово балет, ово је бокс. Око ћу, бре, да ти извадим, само да победим”, мислио је Качар, док је, ћутећи, чекао први излазак на ринг.

Борба је прекинута у првој рунди. Качаров такмац је, после ње, напустио бокс, а јунак наше приче дефинитивно схватио да је баш то његов спорт.

Само победа: Тадија Качар после једног у низу тријумфа на рингу

После успешног дебија, Тадија је, да боме, остао на Сајмишту, да посматра борбе сениора. Посебну пажњу обратио је на ривале у полувелтеру, категорији у којој је и он тада био. Били су то Новосађанин Глигић и Загрепчанин Драгић. Победио је гост, нок-аутом у првој рунди.

Случај-комедијант, како би рекао велики српски писац Милош Црњански, који се и сам, својевремено, бавио боксом (тренирао га је најпре у Темишвару, где је као дечак живео, да би

касније, као студент у Београду, редовно одлазио у боксерску школу коју је држао прослављени предратни професионалац Миодраг – Сики Гаковић), одредио је да, у јесен 1973. тада 17-огодишњем Качару, још јуниору, у његовом првом сениорском мечу,

противник буде баш онај Драгић којег је гледао у мечу са Глигићем.

И место је било исто – новосадско Сајмиште. Кад је ушао у ринг, Качар је пред очима имао завршну слику из борбе Глигић – Драгић. И против њега Загрепчанин је ишао на нок-аут.

Два-три пута је успео врло снажно да погоди Качара у плексус, тако да се овом чинило „да ће му од бола очи искочити“, али је све то успео да сакрије и од противника, и од судија, и од публике, да снажном самоконтролом која ће му, током целе бриљантне каријере, бити наглашена врлина, успостави нормално стање функција у организму и на крају тријумфује.

УВЕРТИРА ЗА КИЈЕВ

На јуниорском првенству Европе у Кијеву 1974. године освојио је сребрну медаљу, а да пре тога није био јуниорски првак Југославије, па чак ни Војводине!

На војвођанском првенству је, наиме, у финалу изгубио од Милутина Живкова из зрењанинског Баната. На његову срећу, Војводина је, због изузетно развијеног омладинског бокса, имала право да на првенство Југославије у свакој категорији пошаље два боксера. У полувелтеру су отишли и Живков и Тадија Качар.

У првом колу, Зрењанинац је изгубио од Руждија Калача из Македоније. С друге стране, Качар је до финала победио све своје такмаце, укључујући и тог Калача.

У финалу се борио са Зораном Мугошом, из подгоричке Будућности. Током борбе нос му је стално крварио, па је то, ваљда, било одлучу-

јуће да судије, после равноправног окршаја, победу доделе Мугоши. Био је, дакле, други и ту као да је почела његова судбина „вечито сребрног“.

Но, пре него што је отишао у главни град Украјине, први пут је постао сениорски првак Војводине и то у велтеру. У финалу, у Кули, победио је клупског друга и свог каснијег тренера и кума Душана Божанића. Никола Дробаш који је тренирао обојицу, није у тој борби желео да секундира ни једном. Није чак желео ни да је гледа.

Та победа му је омогућила да први пут оде и на сениорско првенство Југославије. У четвртфиналу је победио првака Босне и Херцеговине Миловановића. Ту га је запазио тадашњи шеф стручног штаба репрезентације Бруно Храстински и решио да га поведе у Кијев.

Качар је тада био у велтеру, а противник у полуфиналу државног првенства био му је актуелни првак Европе, један од најжешћих ударача које је имао југословенски бокс, Маријан Бенеш.

Ривали, па сарадници: Тадија Качар и Душан Божанић

Уочи борбе, Храстински је Качаревом тренеру сугерисао да, одмах по њеном почетку, баши пешкир, да се не би десило да Бенеш, неким од својих разорних крошеа, разбије талентованог полетарца.

И самом Качару је то речено. Кад је борба почела, није ни покушавао да удари противника. Просто је осећао моралну обавезу да то не чини. У рингу је, међутим, врло пажљиво и смирено посмарао противника и размишљао:

„А то ли је тај страшни Бенеш. Па, и не изгледа баш тако застрашујуће. И он је као и сви други“.

ПРВО ЕВРОПСКО СРЕБРО

„Познајеш ли га“, упитао је Храстински Качара када су у Кијеву сазнали да ће му први противник бити Дањи из Мађарске.

„Не познајем“, одговорио је овај, као из топа.

А познавао га је, и те како добро, само га је било срамота да каже да га је Дањи, у лето 1973. године, у мечу јуниорских репрезентација Војводине и Мађарске, победио прекидом у другој рунди. Истина, прву пут му је бројано без икаквог разлога, после другог

бројања био је апсолутно способан да настави борбу, али га је мађарски судија послао у угао.

„Ко ће сада све то објашњава, боље је да прећутим, стиснем зубе и вратим Дањију мило за драго“, размишљао је.

И узвратио је. Доминирао је током целе борбе, па је Мађар, немоћан да уради било шта друго, покушао да га повреди ударцем главом. Покушај је био толико неспортски, да је Дањијев тренер, бацањем пешкира у ринг, прекинуо борбу.

Незадрживо: Тадија Качар у карактеристичној акцији у рингу

До финала, победио је још Бонга из Шведске и Киркленда Ленга из Енглеске. Ленг је, касније, постао професионални првак света.

Још тада су, међутим, почеле Качарове муке с аркадама које ће га пратити до краја каријере. Јер, у финалну борбу са Русом Бичковом, ушао је са великим посекотинама изнад ока.

У таквој ситуацији, тренер Храстински није желео да ризикује да дође до тежих озледа и, после пар удараца које су ривали разменили у

првој рунди, предао је борбу. Качар је тако постао јуниорски вицешампион Европе у велтеру.

Зашто је Тадија Качар, више него било који други ас нашег бокса, кубурио са аркадама? То је, очигледно, почело још док је био у велтеру,

а не, како многи мисле, тек кад је прешао у полутешку.

Врло осетљива кожа и изражене ивице очне дупље су, без сумње, један од разлога, али не и једини. Други је у начину борбе који је тада форсирао Бруно Храстински.

Реч је о, у то време, врло популарној борби на полудистанци, коју су практиковали кубански асови, тада већ увелико водећи у свету.

У таквом стереотипу борбе су најчешће коришћени врло опасни удари: леви аперкат у тело, односно леви кроше у главу. Она је, међутим, подразумевала и врло честе контакте међу

борцима, нарочито главама.

Пошто тада још нису коришћене заштитне маске, односно кашиге, то је омогућавало да се противник, у жару борбе, неприметно удари главом и повреди. Качар је, врло често, био жртва баш таквих удараца.

У Качаревој причи није, дабоме, небитно ни то што је он од већине својих противника, нарочито док се борио у велтеру и полусредњој, био изразито виши. Они су, стога, фор-

сирали борбу у блиском контакту, а при извлачењу такође ударали главом.

ПУТ СЛАВЕ

За сениорску репрезентацију Југославије дебитовао је 16. фебруара 1975. године у Ријечи, у мечу са Финском, у којем се од плавог дреса опраштао један од највећих асова нашег бокса, Звонко Вујин. У полусредњој у коју је, у међувремену, прешао, Качар је тада победио Маријанена.

У реваншу, одржаном два дана касније у Осијеку, био је бољи и од Линдхолма. Те године, у дресу Војводине није изгубио ни један меч. Ни један, чак, није боксовао ни нерешено.

Све то му је дало додатно самопоуздање, па се с посебним жаром припремао за учешће на једном од водећих светских турнира, реномираном „Турниру Странцата” у Бугарској.

Са њим и Слободаном који се припремао за један међународни турнир у украјинском граду Лавову, радили су млади тренер Војводине Душан Божанић и Милан – Зига Шашић.

До финала је лако тукао Бугаре Илијева и Донева и Монголца Бандија. Ту се, међутим, намерио на великог Роланда Гарбеја, капитена кубанске репрезентације, првог освајача олимпијске медаље за ову карипску земљу (сребро у Мексику, 1968.) и првака света из Хаване 1974.

Овај меч Качар, који је тада имао свега 19 година, памтиће по две ствари: по заиста величанственој победи која је готово сензационално одјекнула у спортском свету и по

томе што се, једини пут у каријери, после борбе здравствено осећао лоше. Но, кренимо редом.

Током прве рунде правог окршаја готово да није ни било, па ни је дан од бораца није стекао предност. Иако је знао да кубански боксери умеју да ударе и после прекида (рачуница је ту проста: вреди ризиковати опомену судије, ако противника уздрмаш, па је он после лак плен), у тренутку кад је одјекнуо гонг Качар је направио кобну грешку: одмах је спустио руке и почео да окреће ка свом углу.

Баш у том тренутку Гарбеј је распалио и то право у врх браде. Само захваљујући младости и фантастичној припремљености, новосадски ас је остао на ногама, али је, практично, био нокаутиран. Једино што му је свест у тим тренуцима говорила било је да ће, уколико покуша да се помери, сигурно пасти.

Није знао ни где је његов угао. Погледао је ка једном, али ништа није разазнавао. Окренуо је главу ка другом, и, као кроз измаглицу, видео Храстинског како се, онако крупан, пење уз степенице. Тада је прикупио сву снагу која му је преостала, просто нанишанио и некако се докопао спасоносне столице.

У паузи се, међутим, прибрао.

„Е, нећемо више тако”, мислио је, гледајући црнопутог мишићавог ривала у супротом углу.

И једва чекао да почне друга рунда.

Ни у њој, ни у трећој, није застао ни једног, јединог тренутка. Испаливао је рафале из свих оруђа и просто самлео кубанског аса. Овај је, истина, и у трећој покушао да прљавим ударцима заустави Качара, али је успео само да добије јавну опомену.

У свлачионици, непосредно после борбе, одвијала се, међутим, права мала драма. Главобоља коју је осећао била је неиздржива, а мотивација му је потпуно спласнула, толико да је молио другове из репрезентације да, уместо њега, приме пехар намењен најбољем страном боксеру турнира, који му је додељен. Кад су они, бодрећи га, то одбили, једва је смогао снаге да то сам уради.

Пошто су на финални меч у Софију аутомобилом из Новог Сада стигли његов друг Мића Молнар, тренер Божанић и брат Слободан, с њима се вратио кући. Глава му се потпуно разбистрила тек кад су стигли у Пирот!

СРЕБРО У МОНТРЕАЛУ

Победом на „Странцату“ визирио је пасош за канадски град Монреал који је 1976. био домаћин летњих Олимпијских игара. Аскетски живот којим је живео, није му падао тешко. Једноставно, схватио га је као саставни део настојања да оствари врхунске спортске резултате.

Припремао се у спортском центру у београдском Кошутњаку, где је највећи део времена проводио са атлетичарима Владимиром Милићем, Дмитријем Марчетом, Данијелом Темимом и Иваном Иванчићем, рвачима Момиром Петковићем и

Ивицом Фргићем и другим младим људима који су о спорту размишљали као и он.

Иако је имао свега 20 година живота и три и по године боксерског стажа, у Монреал је отпутовао потпуно сигуран у себе. Знао је да је током припрема урадио све што је требало за врхунску форму и то му је улило самопоуздање.

Од самог старта боксерског турнира у олимпијској дворани „Форум“, кренуо је храбро. У првом колу сусрео се са Данцем Полом

Насртљиви Иранец: Тадија Качар (лево) у мечу са Азархазиним, у осмини финала Олимпијаде у Монреалу

Франдсеном. Борба је била жестока, а колико је наш ас био надмоћан, најбоље говори то што су је чак тројица од укупно пет судија, бодовала 60:53 у његову корист.

Иранац Азархазин, с којим је боксовао у осмини финала, био је борац с каквим ће се често сусретати током каријере – знатно нижи, прљав, али врло насртљив. Качар је прецизно гађао директима, а кад би Иранцу ипак успело да се приближи, „исправљао” би га аперкатима.

Схвативши да у фер борби нема изгледа, Азархазин је покушао неспортским захватима и добио две јавне опомене. Последњи ударац гонга поклопио се са бројањем робусном Иранцу, добро уздрманом после једног снажног Тадијиног крошеа. Победа нашег борца и овога пута била је чиста као суза.

У четвртфиналној борби која је победнику обезбеђивала испуњење сна сваког спортисте – освајање олимпијске медаље, састао се са Василеом Дидеом из Румуније. Још од борбе с Франдсеном, једна Качарева аркада била је начета, а Дидеа, класичан представник агресивне румунске боксерске школе, желео је отворену борбу.

Млади Југословен је, међутим, боксовао зрело, баш шампионски: директима је Дидеу стално држао на одстојању, не дозволивши му ни једног тренутка да га угрози.

Судије су и овога пута биле једногласне – било је 5:0 за Качара.

Тако је олимпијска медаља је била обезбеђена, а онда је уследила реприза „Странцата”: Качаров противник у полуфиналу поново је био Роландо Гарбеј.

Овога пута, међутим, славни Кубанац нашем захукталом асу није био равноправан про-

тивник. Као и у Софији, годину дана раније, покушао је и прљавим ударцима, али му ни то није помогло. Само је добио јавну опомену, а победа југословенског аса била је убедљива.

Са свега 20 година Тадија Качар се нашао у финалу Олимпијских игара!

Заслужио злато: Тадија Качар (лево) на победничком постољу Олимпијаде у Монтреалу 1976.

Као и Гарбеј, и Пољак Јиржи Рибицки, с којим се борио у финалу, био је знатно старији од нашег аса. Прва рунда је протекла у опрезном одмеравању снага, а ни после друге, у којој је Рибицки успео да наметне борбу изблиза, ниједан од боксера није успео да стекне знатнију предност.

Тадији је тада прокрварила и већ повређена аркада, па је судија у рингу, на тренутак,

прекинуо борбу. Повреда, на срећу, није била таква да би меч био сасвим прекинут.

У трећој рунди Качар је сасвим преузео иницијативу. Овог пута појачано је користио да-

Ученик и учитељ: Тадија Качар и селектор боксерске репрезентације Бруно Храстински

лекометну артиљерију. Са дистанце је сјајно радио директима, а сваки напад Рибицког кажњавао је снажним контрама. Тако је противника чисто погодио бар седам-осам пута, не примивши за то време ни један озбиљнији ударац. Стога су сви веровали да је предност на његовој страни и да му победа неће

измаћи. То уверење је остало и кад је гонг означио крај борбе.

Оних неколико десетина секунди између последњег ударца гонга и проглашења победника, трајало је као вечност. А онда је амерички судија Хамилтон у вис подигао руку Рибицког.

У публици је најпре настао тајац, а затим су кренули звиждуци. У срцима Југословена био је очај. На лицу младог аса мешали се се крв

из повређене аркаде и сузе. А над монреалским „Форумом” лебдела је сенка Пољака Романа Лисовског, земљака Рибицког, председника Светске судијске организације и сиве еминенције светског аматерског бокса тог времена.

Снимак финалног меча из Монреала, Тадија Качар је први пут видео 1998, тачно 22 године касније. Гледао га је с миром и интелектуалном надмоћношћу човека којем су године донеле и животну мудрост, и одмереност. Само је, без превише емоција, констатовао да је његово уверење да је од Рибицког изгубио незаслужено, било сасвим утемељено.

ДРАМА У ХАЛЕУ

Прави сјај монреалског сребра схватио је тек по повратку у земљу. Њега и џудисту Славка Обадова, такође освајача олимпијске медаље, на аеродрому „Београд“ сачекао је аутобус са навијачима, рођацима и спортским радницима из Новог Сада, као и безброј аутомобила са новосадским регистрацијама.

Отишли су право на пријем у новосадску Градску кућу. Док су многобројни гости безбрижно ћаскали, тадашњи градоначелник „Српске Атине” Јован Дејановић се дискретно обратио сребрном олимпијцу.

„Чујем да имаш проблема са станом”, рекао је.

„Не, немам проблема”, одговорио је млади ас чија породична кућа у Ветернику у то време није имала ни купатило!

„Решићемо то врло брзо”, додао је Дејановић, као да је пречуо Качарев одговор.

И заиста, већ почетком 1977. Скупштина града Новог Сада доделила је Тадији Качару једноипособан стан. У њему су он и Слободан одмарали између преподневног и поподневног тренинга, али су сваке вечери, без изузетка, на спавање одлазили кући у Ветерник.

Мада је 1976. освојио сребрну олимпијску медаљу, Тадија Качар још није био шампион Југославије! Није то постао чак ни наредне 1977, преломне године у његовој каријери.

Да би и даље наступао у полусредњој (Слободан је већ био средњаш и није желео да га угрози у тој категорији), Тадија је, уочи државног првенства, морао да скине чак седам килограма. То га је потпуно исцрпело, али је ипак успео да стигне до полуфинала. Ту исцрпљеност искористио је Нишлија Манчић и победио га.

Упркос томе, остао је главни кандидат за наступ у полусредњој на Европском првенству у Халеу. Припреме су се, међутим, претвориле у праву „голготу“. Данима, практично, ништа није јео, а тренирао је паклено. Био је толико изнурен, да у континуитету није могао да спава више од два сата!

Ипак, у Хале је испраћен општим уверењем да му злато не може измаћи. И сам је веровао да муке које је прошао неће бити узалудне и да ће бити најбољи. Снови су се, међутим, распршили већ у првој борби, против Чарлса Маларкија из Шкотске.

Маларки ни приближно није био калибар Гарбеја и осталих асова које је Качар до тада побеђивао, али је већ у првој рунди лако наметнуо борбу изблиза, која му је одговарала. Без брзине и експлозивности које је,

очигледно, однело бесомучно скидање килограма, Качар није успевао да га у томе осујети.

Упркос томе, у прве две рунде борба је била изједначена и сви су веровали да ће наш ас у трећој, коначно, прорадити и пласирати се у наредно коло. А онда је Маларки, почетком треће рунде, најпре погнут ушао у клинч, да би се одмах потом исправио. Нашег аса је облила крв која је шикнула из повређене аркаде, а дански судија Нилсен је прекинуо борбу.

Док су љубитељи бокса у Југославији очајавали, Тадија Качар је стајао испред огледала у свлачионици спортске дворане у Халеу.

„Више нећеш скидати ни један једини грам“, рекао је сам себи. „Бавићеш се спортом ради спорта. Ако вредиш, побеђиваћеш. Ако не вредиш, и треба да изгубиш.“

Одлуку није променио ни кад су се страсти смириле и кад је очај због пораза почео да јењава. О томе је одмах разговарао и са Бруном Храстинским.

„Бруно, ја више не могу и не желим да скидам тежину за полусредњу. Боксоваћу у полутешкој“, рекао му је.

„Па, дете моје, шта је с тобом“, упитао је запрепашћени Храстински. „Знаш ли ти уопште шта су полутешкаши? Ту се не удара, ту се откида! Каква полутешка, мани се тих глупости!“

Качар је остао упоран. У полусредњу више није могао, у средњу није желео. Те 1977. Слободан је, баш у тој категорији, први пут постао сениорски првак Југославије и репрезентативац, и није хтео да га потискује.

Попустио је Храстински, али је поставио и један услов: старији Качар може да се нада

месту у репрезентацији у полутешкој, али само ако на неком јаком међународном турниру докаже да је то место заслужио.

ТРИЈУМФ У ВАРШАВИ

Права прилика за то био је Меморијал „Феликс Штам” у пољском главном граду Варшави. Качар је тамо отишао са 78 килограма, дакле са својом тадашњом природном тежином.

Противник у првом колу био му је 190 центиметара високи Кубанац Карденас. У Карденасовом тренерском углу стајао је стари Качаров знанац Роландо Гарбеј.

Не вољом нашег аса, борба са Карденасом се претворила готово у масакр! Крајем прве рунде, Кубанац је кренуо у жесток напад и просто натрчао на страховит Качаров контраударац. Да није било гонга, тешко да би још тада могао да настави меч.

Све се поновило и у другој рунди. Опет је Карденас јурнуо ка њему и опет га је Качар зауставио страховитом контром. Поново је био на поду. Видело се да је у тешком стању, али ни судија у рингу, ни Гарбеј, нису прекидали борбу.

Када је ривала, на исти начин, оборио и трећи пут, наш ас је био убеђен да ће меч коначно бити прекинут. Јер, Карденас који је, истина, поново устао, сада се очигледно клатио и само су конопци на које се ослањао спречавали да опет падне.

За то време Качар је, готово згрануто, гледао час у судију, час у Гарбеја.

„Зар је могуће”, питао се, „да ни сада неће прекинути борбу?”

Било му је истински жао Карденаса. Истовремено, у свести му се први пут јавило јасно сазнање о нестручности, нехуманости и небризи тренера и судија за боксере, сазнање о којем ће касније и као боксер, а посебно као тренер, често размишљати.

Пошто је, у међувремену, дат знак да се борба настави, више није имао времена за размишљање. Мада тешка срца, рекао је себи:

„Ти си боксер и мораш ову борбу да завршиш.”

И завршио је, па је судија, најзад, био приморан да немоћног Карденаса одведе до његовог угла.

У полуфиналу је, без већих напора, победио домаћег боксера Павела Сжжеча, будућег Слободановог противника у финалу московске Олимпијаде.

У финалној борби састао се са Уганђанином Отхиамбом који је у полуфиналу победио европског првака из Халеа, Руса Квачадзеа, па се у финалном мечу очекивао жесток окршај између њега и 21-годишњег Југословена.

Већ у првој рунди се показало да Отхиамбо није дорастао нашем асу. Качар је био одлично припремљен и растерећен бриге о килограмима и боксовао је врло сигурно. На самом почетку је, једним снажним левим аперкатом, оборио Уганђанина. Борба је, истина, трајала све три рунде, али је победа нашег борца била врло убедљива, а одлука судија, дабоме, једногласна.

Као и Ленг, кога је савладао на омладинском првенству Европе у Кијеву, и Отхиамбо је касније постао професионални првак света.

Победом на овом турниру Качар је доказао да и у полутешкој може да буде шампион.

Почетком 1978. отпочеле су и вишемесечне припреме наших најбољих боксера за Друго светско аматерско првенство, популарни БАПС, које се одржавало у Београду.

За сваку категорију конкурисала су два-три одлична борца. За место у полутешкој, конкуренција је била најжешћа. У њу су хтели и Тадија Качар и још један велики ас, три године старији и знатно искуснији Драгомир Вујковић.

Прво директно одмеравање снага двојице великих ривала био је традиционални „Београдски победник”. Качар је победио и освојио овај трофеј. После тога, уследило је гостовање наше репрезентације у САД, где су југословенски асови одмерили снагу са најбољом америчком аматерском селекцијом.

ПАКАО У ГРАДУ ЕЛВИСА ПРИСЛИЈА

Пре поласка, вођство репрезентације је убедило је Тадију да скине килажу за средњу, уз образложење да је то добро за Слободана који је, претходно, имао низ тешких мечева и кога ваља сачувати од тежих искушења која би могли да донесу окршаји са снажним Американцима. Пристао је, али само уз услов да се, после турнеје по Америци, врати у полутешку.

Слободан који је тада имао свега 20 година, о овом договору ништа није знао, па се, пред полетање авиона са аеродрома „Београд”, обратио професору Технолошког факултета у Новом Саду др Јовану Јаковљевићу, великом пријатељу и љубитељу и познаваоцу бокса, који је дошао да их испрати.

„Професоре, ко је најбољи амерички средњањаш?”, упитао је.

„У недавним сусретима руске и америчке репрезентације Линдел Холмс је тукао и Рискисјева и Гагарина. Мислим да је он најбољи”, одговорио је Јаковљевић који се, нешто пре тога, вратио са дужег борвака у Америци.

Још не знајући да ће у средњој наступити његов старији брат, млађи Качар је, током лета, стално понављао: „Само да ми не допадне тај Линдел Холмс”.

Први меч одржан је у Мемфису, родном граду славног Елвиса Прислија.

Као и обично уочи мерења, наши боксери су меркали противничке, покушавајући да погоде који је њихов будући противник.

Качар је стајао поред Вујковића и Ацеа Русевског, освајача бронзане медаље на Олимпијади у Монреалу 1976. и европског првака из Халеа 1977. Да би бар мало узвратио Вујковићу који је њега и остале „јужњаке” стално завитлавао, Русевски, иначе из Куманова, је показао на једно застрашујуће црно брдо мишића и рекао:

За памћење: Тадија Качар (десно) у једном од мечева са великим ривалом Драгомиром Вујковићем

„Леле, види оног какав је. Оног ће сигурно добити Вујковић.”

У том тренутку, амерички спикер је, спектакуларно, како се то већ ради у тој земљи свеопштег циркуса, најпре најавио нашег репрезентативца у средњој Тадију Качара, а онда и његовог противника, већ помињаног Линдела Холма.

Било је то, дабоме, баш оно брдо мишића на које је, нешто раније, показивао Русевски!

И борбу с Холмсом у Мемфису, баш као и ону с Гарбејом у Софији, Качар ће сигурно памтити до краја живота.

Прво, рукавице са којима се боксовало јесу биле од осам унци, али им је ударна површина била врло мала, док је већи део тежине био у њиховом горњем, везном делу. Друго, меч с Холмом није био чак ни рововска борба. Била је то буквално борба на живот и смрт!

Холмс је био нешто нижи од Качара, а тамо где је ударао, посебно левицом, отпадало је иверје! Борбу не само да је желео, тражио ју је по сваку цену.

Ни млади Југословен, међутим, није уступку. Штавише.

Размена удараца трајала је практично свих девет минута. За то време, судија у рингу је Холмсу бројао једном. Качару није ниједном, али је наш ас, по сопственом признању, био у нок-дауну бар пет-шест пута! Колико још пута је био Холмс, то само он зна.

Кризe југословенског репрезентативца нико, међутим, није могао да примети. Натчовечанском снагом воље, он их је прикривао и враћао се у меч. И на крају победио.

Холмс је био трећи боксер којег је Тадија Качар у аматерском рингу победио, а који је

касније постао професионални првак света. Претходна два су, како смо већ рекли, били Ленг и Отхиамбо.

СРЕБРО И У БЕОГРАДУ

Ова победа је била нови повод да руководство репрезентације покуша да убеди Тадију Качара да на БАПС-у боксује у средњој, али није вредело. Није желео ни да погази реч, а још мање да Слободана истисне из репрезентације.

Уследило је појединачно првенство државе. Финале у полутешкој било је реприза „Београдског победника”. Поново су се срели старији Качар и Вујковић и поново је млади Новосађанин био успешнији, поставши, по први пут, сениорски првак Југославије.

У таквој ситуацији, стручни штаб репрезентације пронашао је, како ће се касније показати, срећно решење. Прекомандовао је Вујковића у тешку. У средњој и полутешкој била су двојица Качара.

Жреб на БАПС-у био је за Тадију врло повољан. Стартовао је тек од четвртфинала, што је значило да му је за освајање бронзане медаље довољна само једна победа. Остварио ју је, врло убедљиво, против Бугарина Димитра Љубенова, који у тој борби два пута био у нок-дауну.

У полуфиналу се срео са Хербертом Баухом из тадашње источне Немачке. Баух левицом јесте ударао као маљем, али је био доста спорији од нашег репрезентативца. Победа Качара била је још лакша и убедљивија од оне против Љубенова.

Тако је стигао до финала. Ту су била још петорица наших асова из те заиста златне генерације југословенског бокса – Фазлија Шаћировић у бантаму, Братислав Ристић у перолакој, Мемет Богујевци у полувелтеру, Миодраг Перуновић у велтеру и Вујковић у тешкој.

Слободан Качар је, у полуфиналу, изгубио од Кубанца Хосеа Гомеза и освојио је бронзану медаљу.

Уочи финала, међу југословенским љубитељима бокса говорило се само о томе колико златних медаља ће освојити наши асови. Најоптимистичкије прогнозе ишле су до пет, јер једино Вујковићу, којем је противник био најбољи аматер света свих времена Теофило Стивенсон, нису давале никакве шансе.

Оно што се дешавало у београдском „Пioniру” било је горе и од најпесимистичкијих прогноза. Један за другим, финалне борбе су, истина врло тесно, неки можда и незаслужено, изгубили Шаћировић, Ристић, Богујевци и Перуновић.

На лицима сваког од преко 7.000 гледалаца могло се прочитати само једно питање: Зар је могуће да нећемо освојити ни једну златну, да ни један од наших момака неће постати првак света?

У таквој ситуацији, све очи су биле упрте у Тадију Качара, јер Вујковићу, рекосмо, нису давани никакви изгледи у мечу са Стивенсоном.

Пред саму борбу са Кубанцем Сикстом Соријом, у Качареву свлачионицу дошли су тадашњи председник Скупштине Србије Драгослав Марковић и градоначелник Београда Бранко Пешић, велики поклоници и зналци бокса, да га охрабре и покажу колико им је стало

до успеха који је, разуме се, он сам највише желео.

Убедљиво: Тадија Качар после победе над источним Немцем Харбертом Баухом

Све то је, међутим, било превелик психолошки терет за Качареве 22 године. Ка рингу је, истина, кренуо стално понављајући да мора да

победи, али га је, посебно у прве две рунде, та огромна одговорност просто спутала и није, ни изблиза, пружио све оно што је објективно могао.

Прибрао се тек у трећој, у којој је иначе виши и много снажнији Сорија био и у нок – дауну, али то није било довољно. Четворица судија су на крају победу дала Кубанцу, а један нашем асу. Опет је морао да се задовољи сребрном медаљом.

МОСКВУ ПРЕПУСТИО СЛОБОДАЊУ

До краја каријере борио се на још једном великом такмичењу. Било је то Европско првенство у Келну, 1979. Упамтио га је као такмичење „на којем се човек већ унапред не осећа добро, због лоше форме, слабог биоритма, лошег распореда звезда, укупне индиспонираности..., сам Бог зна”.

Није на њему блистао, али је, ипак, побеђивао. Један за другим пред њим су оружје полагали Бугарин Иванов, Зајлер из тадашње западне Немачке и Доници из Румуније. Као ни он против поменуте тројнице, ни Качарев ривал у финалу, Рус Алберт Никољан, није против нашег шампиона блистао, али је, у једној бледој борби, победио.

Тако је Тадија Качар у Келну оверио реноме „вечито сребрног”.

Те 1979. у Сплиту је постао и првак Медитерана, лако победивши Каракелеа из Турске и Гаетана из Италије.

Наредне 1980. у Москви су организоване Олимпијске игре. Имао је свега 24 године, а сребрне медаље је већ освајао на Олимпијади у

Поново сребро: Тадија Качар (лево), на победничком постолу Светског првенства у Београду 1978.

Монтреалу, на Светском првенству у Београду, Европском у Келну... Сви су очекивали да ће сада коначно кренути на олимпијско злато.

„Ти мораш да идеш у Москву. Са твојом памећу, рационалношћу и способношћу да у

свакој борби просто 'чупаш' победу, нико ти није раван. Сигурно ћеш освојити златну", говорили су му селектор Тома Хладни, и сам средином педесетих шампион државе, а касније врстан спортски новинар и уредник београдског „Спорта“, и шеф стручног штаба репрезентације Храстински.

Иако је знао да је то што говоре сасвим близу истине и да би златна олимпијска медаља била права круна његове блиставе каријере, старији Качар није прихватио њихов предлог. Одлучио је да не иде у Москву и да место у полутешкој препусти млађем брату Слободану који је, у међувремену, такође прешао у ту категорију.

„Ја сам био на Олимпијади у Монтреалу и донео сам медаљу. Ако он који има 23 године, не оде сада, ко зна да ли ће икада више за то имати прилику. Четири године колико би морао да чека на нову шансу, предуг је временски интервал у сваком спорту, посебно у боксу“, размишљао је.

Слободан Качар је, као што је познато, у Москви у полутешкој освојио златну медаљу, што није пошло за руком ни једном боксеру са територије данашње СЦГ.

Још пре Олимпијских игара у Монтреалу, Тадија Качар је уписао Факултет за физичку културу у Новом Саду. Кад је одлучио да не иде у Москву, сву енергију је, сходно обећању које је дао оцу на почетку каријере, преусмерио на студије. Дипломирао је 1981. Тема његовог дипломског рада била је „Психолошка припрема врхунских боксера“.

Већ тада је био и сасвим близу одлуке да престане да се бави боксом, мада је те године,

у Пули, по други пут постао првак Балкана. Први пут му је то пошло за руком у Бурси, 1977.

Мајстор за Кубанце: Тадија Качар после велике победе над двоструким светским прваком и олимпијским шампионом Хосеом Гомезом

„Поновити оно што сам већ био је тешко. Освојити више од тога је врло тешко, а освојити макар и мало мање од тога је, фактички, неуспех“, говорио је себи, размишљајући о својој спортској будућности.

Последњи наступ за своју Војводину имао је у јануару 1984. непуних 12 година после оног првог, у уводној борби њеног првенственог меча са загребачком Локомотивом, на ново-садском Сајмишту.

Увек беспрекорно спреман: Тадија Качар уочи почетка борбе

Није ту било неке велике помпе. Исто онако тихо како је дошао, истински шампион је и отишао са велике боксерске сцене.

Право у легенду, разуме се.

Поред низа медаља и трофеја које је освојио, односно незаборавних мечева чији актер је био, посебно место у историји нашег, и не само нашег, бокса обезбеђено му је и због чињенице да је од укупно 13 борби које је имао са кубанским боксерима, и тада и данас апсолутно доминантним у свету аматерског бокса, чак из 12 изашао као победник! Са таквим билансом не може да се подичи ниједан боксер ни у нас, ни у Европи, па ни у свету, а међу оним кубанским асовима који су пред њим морали да положе оружје је, уз остале, био и двоструки аматерски првак света и олимпијски шампион Хосе Гомез.

Једно време је био тренер Војводине, а и данас је у том клубу и у боксу уопште. У међувремену, запловио је и у пословне воде. С истом оном упорношћу која га је довела до самих спортских врхова и ту је знатно искорачио из просечности, па је данас врло цењен пословни човек не само у Новом Саду, већ и много, много шире.

Последњих година, Тадија Качар обавља функцију селектора боксерске репрезентације Србије и Црне Горе, покушавајући оно што се, нажалост, пречесто чини немогућим, да нашем одавно посрнулом боксу поврати стари сјај.

А од оног чаробног јуна 1976, када је, у Монреалу, освојио сребрну олимпијску медаљу и тако, кораком од седам миља, закорачио у боксерско сазвежђе, до овог 2006, у којем је ова књига угледала светлост дана, прошле су равно три деценије.

Срећан јубилеј, мајсторе!

ГРОМОВНИК СА БЕГЕЈА

У СТАРУ ЗРЕЊАНИНСКУ „КОВАЧНИЦУ”, у којој су тадашњи асови Баната браћа Лекић, Ердеш, Бора Новаковић, Грујић, Ковач, Ајдер и остали, загревајући се за боксерске тренинге, играли фудбал, Звонимир – Звонко Вујин први пут је ушао 1954. године.

Имао је тада 11 година и то место га је, мада још није умео јасно да дефинише зашто, неодољиво привлачило. Повремено су га пуштали да с њима игра фудбал у којем је био прилично вешт, али чим би неком протурио лопту кроз ноге, најурили би га.

„Клинац, тутањ кући! Кад порастеш и ојачаш, дођи да тренираш бокс”, говорио би му тада потоњи тренер Ердеш.

То се заиста и догодило три године касније, дакле 1957. Кад је први пут ушао у ринг, свима је било јасно да је реч о вансеријском таленту. Био је брз као муња и лаконог, а левицом је ударао као да је бар велтераш, иако је био у најлакшој, мува категорији.

Прву шампионску титулу, звање оmlадинског првака Југославије, освојио је већ као пeтнаестогодишњак, на првом оmlадинском првенству, одржаном у Новом Саду 1958.

Сигурно би тријумфовао и наредне године, да није поломио ногу. Док је на Бегеју, како је често и радо чинио, пецао рибу, наишао је брод којим су зрењанински кајакаши своје чамце превозили на неко првенство. Позвали су га да пође са њима. Као фурија ступио се према оближњем мосту, намеран да с њега скочи у брод. Неустрашив какав је био, то је и урадио.

Епилог: поломљена нога и једногодишња пауза већ на почетку каријере.

Мада је сениорски првак Југославије постао реалтивно касно, тек 1965. у најбољој југословенској боксерској селекцији дебитовао је већ 1961, у мечу против Мађарске, у Будимпешти. Југославија је победила са 12:8. У бантаму Вујин је био бољи од Егрија.

Шансу му је пружио савезни тренер Душан Богдановић и сам некада велики ас. Богдановић је, што је посебно занимљиво, каријеру почео пре Другог светског рата као муваш, а окончао после њега као тешкаш, наступајући, у међувремену, у свим категоријама, што није баш честа појава ни у нашем, ни у светском боксу.

Уз Ердеша и Милекића који су га тренирали у Банату, у Вујиновој каријери Богдановић је значио заиста много.

Дрес репрезентације зрењанински ас је носио равно 14 година, до опроштајног наступа у мечу против Финске, одржаног у Ријечи, 16. фебруара 1975. Плава селекција чији је он био капитен је победила са 14:6. Отишао је

Ниси баш морао: Звонко Вујин (лево) у мечу са Бугарином Стојаном Пиличевом

победом, као што је и дошао. У дебију је, рекосмо, победио Мађара Егрија, а на опроштају Финца Фримана.

Прво међународно одличје, бронзану медаљу, освојио је на првим Медитеранским играма, у Напуљу, 1963. Већ је био у перолакој, а у првој борби на овом такмичењу лако је испрашио Сиријца Бакрија. У полуфиналу га

је, међутим, савладао домаћи борац Ђирђенти, па је морао да се задовољи бронзом.

Уочи Европског првенства у Берлину, 1965. године, био је у одличној форми. Имао је 22 године, прешао је у лаку у којој ће постићи најзначајније успехе, а непосредно пред одлазак у Немачку први пут је постао и сениорски првак Југославије.

Те године је освојио и „Златну рукавицу”.

У првом колу берлинског шампионата лако је тукао Гулу из Мађарске. Више од тога, бар у том тренутку, није могао. Јер, у другом колу га је чекао велики руски шампион Велингтон Барањиков, врстан техничар и убојит ударач, непобедив не само за Вујина, већ и за све друге боксере лаке категорије тог времена.

Пар година касније, на традиционалном „Београдском победнику”, наш ас је својој нисци трофеја ипак успео да дода и „скалп” Барањикова.

У полуфиналу Балканског шампионата који је 1966. одржан у Београду, просто је самлео Турчина Семирлија, а у финалу је боксовао са одличним Бугарином Пиличевом. Победио је и њега, и први пут постао првак Балкана.

У првој рунди финалне борбе, Пиличев је у једном тренутку левим директом кренуо ка Вујиновој глави. Да би се заштитио, наш ас га је десницом ударио по тој, предњој руци. Бугарин је једва чујно јаукнуо и наставио борбу.

У другој рунди, Вујин је покушао да пласира десни аперкат у плексус противника. Пиличев

је, како се то обично ради, успео да блокира лактом левеце, приљубљеним уз тело, али се зрењаниснком нокаутеру учинило да је поново чуо његов јаук.

„А ту ли смо”, помислио је Вујин, уверен да је плексус Бугаринова „ахилова пета”.

Одмах је почео да „буши” Пиличева, али му, на сопствено велико чуђење, није превише наудио.

Сутрадан је срео Бугарина са гипсом на левој руци. Приликом блокаде његовог ударца, наш ас му је, како се испоставило, својом десницом сломио леву подлактицу.

А десница је, као што је познато, била Вујина слабија рука!

„Ниси баш морао. У суботу треба да се женим”, рекао му је приликом сусрета Пиличев.

Те 1966. Вујин је, иначе, по други пут освојио и титулу сениорског шампиона Југославије.

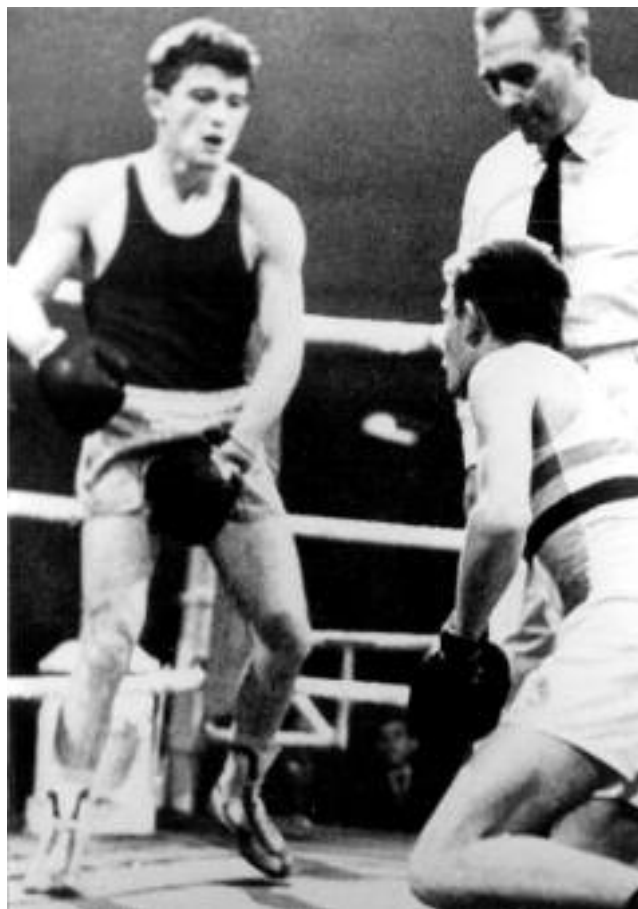
ЗВЕЗДАНИ ТРЕНУЦИ У РИМУ

За Европско првенство у Риму припремао се као никада до тада. Београдски „Спорт” је овако описао његову борбу против Немца Шмита, прву у главном граду Италије.

„Када је велики часовник показивао тачно минут борбе, Вујин је опалио као хаубица и Шмит, петоструки првак Савезне Републике Немачке, повалио се преко конопца. Пошто је, клатећи се, сачекао судијино бројање, затресао је главом и полетео као да се претходно ништа није догодило. Полетео и налетео. Овога пута Вујинов контра-директ га је готово подигао у висину и 28-годишњи бравар из Мајнца пао је на под потрбушке и остао у том поло-

жају. Био је то класичан нок-аут. Све је било готово за минут и по”.

На сличан начин је, међутим, своју дебитантску борбу у „вечном граду” завршио и

Громовник: Највећи део мечева Вујин је решавао пре последњег ударца гонга

Вујинов наредни противник, Норвежанин Паулсен. После само два минута он је, наиме, нокаутирао Енглеца Волера. Био је класичан

Нордијац, висок, плавокос и сувоњав, а у колекцији трофеја имао је две титуле првака Норвешке и једну титулу првака Скандинавије.

И 66 победа у укупно 70 борби.

Вујинов окршај с њим је трајао још краће од оног са Шмитом – свега минут и 20 секунди. Чувени леви кроше је тако покосио Паулсена да је судија одмах прекинуо борбу. Касније је установљено је Норвежанину том приликом пукла вилица.

Овом победом наш ас је обезбедио бронзану медаљу. Последња препрека на путу до финала био му је још један Немац, вишеструки првак источне Немачке Дитер Дункел.

Прва рунда се примицала крају кад га је Вујин оборио први пут. У другој, после једног снажног левог аперката, Дункел се још једном нашао на поду, али је устао и на ногама дочекао крај борбе.

Наш шампион је и овога пута победио, али одлука судија није била једногласна, било је 4:1 за Вујина који је, желећи нок-аут по сваку цену, у трећој рунди превише ризиковао и омогућио Дункелу да скупи приличан број поена.

ГРУДЗИЕН, ПРВИ ПУТ

Изванредни Пољак Јузеф Грудзиен, с којим се борио у финалу, био је баш онакав боксер какве наш шампион није волео. Врхунски дефанзивац, висок, добро покривен и врло покретљив, вешто је избегавао отворену борбу коју је Вујин желео. Истовремено, умео је одлично да користи директе, нарочито предњом руком, и тако скупља драгоцене поене.

Таквим стилем Грудзиен је успео да освоји златну олимпијску медаљу у Токију 1964, а није га мењао ни у финалној борби у Риму. Таман кад би Вујин смислио неку акцију и кренуо да је реализује, Пољак би га „кљуцнуо” левим директом, тек колико да га деконцентрише, и замисао нашег борца би пропала. И тако током целе прве и друге рунде.

У трећој, Вујин је кренуо на све или ништа, али је само једном успео озбиљније да погоди свог противника. Јесте га уздрмао, али је искусни пољски ас држањем дошао до предаха и борбу успешно привео крају.

Грудзиен је, дакле, освојио злато, а нашем асу је остало да сачека прилику за реванш. Она ће му се указати отприлике годину дана касније, на Олимпијским играма у Мексику.

Но, док је још о европским првенствима реч, ваља рећи да је зрењанински громовник на њима учествовао још једном, у Букурешту 1969.

У првом колу је савладао Чехословака Хричисона, а у другом је рукавице укрстио са румунским шампионом Калистратом Куцовом. Већ у првој рунди Вујин га је оборио својим најјачим оружјем, левим крошеом, али је Румун устао као да се ништа није догодило и, после жестоке борбе која је трајала све три рунде, на крају победио.

Слично је било и на првенству Балкана у Анкари 1972. па је почело да се понавља као неписано правило: Куцов против Вујина обавезно пада, али Вујин против Куцова обавезно губи.

На Олимпијским играма Звонко Вујин је први пут наступио у Мексику 1968. Имао је 25 година, титулу вицешампиона Европе, две титуле првака Балкана, златну медаљу са Медите-

ранских игара у Тунису 1967, две титуле сениорског првака Југославије... Био је добро припремљен и веровало се да му ни олимпијска медаља, без обзира што су у његовој категорији била пријављена чак 32 боксера, неће измаћи. Било је само питање којом ће се окитити.

Стартовао је, међутим, доста слабо. Вероватно га је заварало то што је источног Немца Петера Ригера, неки месец раније, лако нокаутирао. Ригер се овога пута изгледа много боље припремио, па је Вујин морао да уложи велики напор да би дошао до победе. Тројица судија су гласала за њега, а двојица за Немца.

Била је то добра опомена нашем шампиону да мора да се уозбиљи. Јер, у другом колу противник му је био совјетски ас Валериј Белоусов.

Вујин је гледао његову претходну борбу са својом старом муштеријом, Гулом из Мађарске. Белоусов је Мађара нокаутирао на необичан начин – снажним левим аперкатом у плексус.

Није, разуме се, било необично то што Гула после таквог удараца није могао да настави меч. Снажни аперкати у плексус су, по правилу, врло болни. Необично је било што су Гулу са ринга морали да однесу у готово бесвесном стању, што се, код удараца у плексус, готово никад не дешава.

Посматрајући ту борбу, Вујин је донео одлуку да покуша да Белоусову парира на необичан начин. Неће, како сви очекују, боксовати са десном руком приљубљеном уз тело, да би се заштитио од удараца који је за Гулу био фаталан. Покушаће нешто сасвим друго.

Десницу је од почетка борбе држао високо, просто изазивајући Белоусова да и њега левим аперкатом гађа у плексус. Кад год је овај то

чинио, Вујин се мало искретао и, уместо у плексусу, левица руског аса је безбавно завршавала на његовом десном куку.

Борбе које се памте: Звонко Вујин (десно) у мечу са Миодрагом Митровићем, освајачем бронзане медаље на ЕП у Луцерну 1959.

Но, још приликом искретања, наш ас је према бради Белоусова упућивао свој десни кроше. Два пута је погодио и два пута се руски шампион нашао на поду. Био је потпуно разбијен, а његов тренер је само збуњено одмахивао главом.

Борба је, истина, потрајала све три рунде, али је победа нашег аса била више него убедљива.

ГРУДЗИЕН, ДРУГИ ПУТ

До олимпијске медаље је, међутим, ваљало прескочити још једну препреку. Био је то Перуанац Луис Минами. Пре борбе са Вујином,

он је савладао Турчина Семирлија, са којим је наш шампион редовно лако излазио на крај. Борба Перуанца и Турчина била је изједначена и Вујин је био сигуран да Минами не може озбиљније да му се супростави.

Победио га је, али теже него што се очекивало.

То је, дабоме, било мање битно. Та победа му је обезбедила бронзану олимпијску медаљу, прву у историји југословенског бокса. Одушевљење у Југославији било је огромно.

Све је било узалуд: Звонко Вујин борби са Рејом Силсом у полуфиналу минхенске Олимпијаде 1972.

У борби за улазак у финале олимпијског турнира срео се са старим знанцем Грудзиеном. Сам ток борбе био је, практично, реприза римског финала из 1967. Само што је овога пута наш ас био много активнији, нарочито у трећој рунди.

Пре него што су судије у Риму прогласиле победника, знао је да то неће бити он, да је Грудзиен тог дана био бољи. Овога пута је, међутим, био сигуран да је надмашио Пољака и да ће бити обрнуто.

Није, међутим, било тако. У ваздух је поново подигнута Грудзиенова рука. Није то, уверен је и данас, учинио ринговни судија, већ невидљива рука тадашњег боксерског моћника, Грудзиеновог земљака Романа Лисовског, човека који је загорчао живот многим југословенским шампионима.

Било како било, та 1968. је дефинитивно ушла у историју југословенског бокса, јер му је он, Звонимир Вујин, донео прву олимпијску медаљу. Јесте била бронзана, али је, како се то обично каже, имала златан сјај.

БРОНЗАНА И У МИНХЕНУ

Уочи Олимпијских игара у Минхену 1972, Звонко Вујин је имао 29 година. Сматрајући га ветераном, Југословенски олимпијски комитет му је понудио да, заједно са својим великим пријатељем из Зрењанина, златним рвачем Браниславом Симићем и још неким заслужним спортистима, у главни град Баварске путује као посматрач.

То га је прилично повредило, јер је, без обзира што је после Олимпијаде у Мексику тренирао знатно мање него пре тога, веровао да у рингу има још шта да каже и да није за „старо гвожђе“. Тражио је да боксује.

У првој борби у Минхену, Танзанијца Мвкозија први пут је оборио после свега 25 секунди.

нди. Углавном бежећи по рингу, Мвкози је успео да се докопа треће рунде, али је Вујин тада повезао такву серију да је минхенаска публика од судије Гилфатера тражила да прекине борбу, што је овај и урадио.

У другом колу чекао га је Монголац Содном, готово невероватна копија за нашег аса фаталног Грузиена. Уз то, Содномов тренер Бубебуолон је, у једној жестокој борби, Вујина победио 1968. у Улан Батору, у пријатељском мечу репрезентација Монголије и Југославије и знао је шта да саветује свом пулену.

После прве две рунде чинило се да ће то поћи за руком и Содному. Он је врло вешто избегавао све Вујинове покушаје да га погоди, а „кљуцајући” нашег аса предњом руком, скупио је и више поена.

„Бруно, од овог нема ништа. Овај ће још да ме победи. Идем да се потучем с њим, другачије нећу доћи до медаље”, рекао је тадашњем савезном селектору Бруни Храстинском, хватајући ваздух између друге и треће рунде.

Учинио је то, али, где чуда, ни Сондом није устукнуо. Штавише. Да, уочи самог завршетка борбе, није успео да повеже једну одличну серију удараца, Вујин би ову борбу сигурно изгубио. Овако, победио је буквално за длаку.

За медаљу му је, међутим, требала још једна победа. Остварио ју је у борби са Енглецом Мутном, иако је у њу ушао са јаким боловима у левој, ударној песници коју је повредио још на припремама, спарингујући са великим асом београдског Партизана, покојним Светомиром Белићем.

Тамнопути Американац Реј Силс који га је чекао у полуфиналу, био је чак 16 сантиметара

виши од Вујина. И девет година млађи. У претходној борби, победио је Кубанца Молину, али је и сам летео на под. Био је, дакле, рањив и сви су у томе видели Вујинову шансу.

Болови у Вујиновој левој шаци били су уочи ове борбе веома јаки. Лекари, због антидопинг контроле, нису смели да му дају средства за умирење болова, а он није желео да одустане.

Чим је борба почела, испипао је Силса и установио да су му ударци сасвим мекани. Зато је одлучио да прими сваки његов први ударац, покушавајући, истовремено, да га закачи десницом, па, устреба ли, и повређеном левицом.

Тако је и чинио, акције су му биле добро осмишљене, али ни једна није дала ефекат који је желео. Разлици у годинама била је сразмерна и разлика у брзини и Силс је сваки пут успевао да измакне. Заслужено је тријумфовао, да би у финалу освојио и олимпијско злато.

ЗРЕЊАНИН ЈЕ И НАЈЛЕПШИ, И НАЈВЕЋИ

Иако је за екипу Баната наступао све до 1975, минхенска Олимпијада је, заправо, била права завршница његове каријере.

Поред две олимпијске бронзане и једне сребрне медаље са Европског шампионата у Риму, три пута је био првак Балкана (поред Београда, тријумфовао је и у Истамбулу 1967. и у Подгорици 1971), једном првак Медитерана, укупно четири пута сениорски првак Југославије и освајач „Златне рукавице”, „Београдског победника” и „Златног гонга”.

Звали су га, разуме се, сви југословенски клубови, али је остао веран свом Зрењанину, „најлепшем, највећем и најбољем граду на свету“.

Истина, док је још био омладинац, с намером да га води у Панчево, по њега је стигла делегација тамошњег Динама, коју је предводио „алфа и омега“ панчевачког бокса Фрања Стаменковић, али их је то умало коштало главе.

Када је за наум Панчева чуо тадашњи председник Баната, народни херој Бранко „Крвави“, са репертиром пиштољем се дао у потрагу по Зрењанину. Да нису на време побегли у Панчево, ко зна како би Стаменковић и његови сарадници прошли.

Имао је и понуде да пређе у професионалце, нарочито после Европског шампионата у Риму. Одбио их је, не желећи да због тога жртвује сва задовољства која је пружао живот.

Дефинитивно се, рекосмо, повукао 1975. Случај је хтео да последњу борбу одбоксује у Зрењанину, против будућег олимпијског шампиона Слободана Качара који је тада још био јуниор. Без обзира на Вујиново искуство, репутацију и жељу да се опрости победом, надолazeћи јуноша из Новог Сада је био бољи и заслужио победио.

Име Звонимира – Звонка Вујина, данас пензионера у Зрењанину, ће, због блиставих трофеја које је освојио, у историји југословенског

Пали су сви најбољи: Уз остале, Звонко Вујин је рушио и једног од најбољих техничара нашег бокса Љубинка Веселиновића (лево)

бокса трајно бити уписано златним словима. Поред њих, памтиће се и његове легендарне борбе са великим асовима попут Митровића, Бенедика, Јелачића, Веселиновића, Цакуле, Бенеша...

Свака је била истински празник бокса, издижући тај спорт до самог врха популарности у нашој земљи.

ВЕЛИКИ ШАРМЕР

КАДА БИ ДАНАС поново бирао, Драгомир Вујковић не би мењао спорт којим се успешно бавио чак 19 година и који му је донео светску славу. Поново би био боксер. Оно што би мењао јесте брзина којом је живео. Мало би, вели, успорио и део енергије коју је, често немилице, трошио на животна задовољства, преусмерио би на спорт.

То, зна и сам, не би било ни мало лако. Природа га је даровала изгледом филмске звезде и натпросечном интелигенцијом, што му је, заједно са ореолом челичног витеза ринга, у животу све чинило доступним. Четвртом детету из сиромашне суботичке буњевачке породице, одраслом у немаштини и жељном свега, заиста није било лако да одоли таквом изазову.

Да је, неким случајем, успео, сигуран је да би бар удвостручио резултате које је постигао. Али, и овако је постигао заиста много.

До 1967. је, као и његова браћа Марко и Мирко, познати суботички фудбалери, јурио за лоптом. А онда га је, сасвим случајно, у боксерску салу одвео његов другар Антика Торонтали, такође познати суботички боксер. То му је, како ће се показати, дефинитивно одредило животни пут.

Имао је тада 14 година, а из повеће групе клинаца у којој се нашао, издвојио га је тадашњи тренер Спартака Стеван – Пишта Енгелбрехт. Коментари старијих боксера да Пишта „има нос” и да издваја само оне најдаровитије су му, дабоме, годили.

Фудбал је баталио после два месеца, пошто га је на једној утакмици судија искључио због грубе игре. Тада се потпуно посветио боксу. Био је то приличан парадокс – у фудбалу су га прогласили за грубијана, а у боксу су му често замерали да то није довољно, да је превише фин, да премного води рачуна о лепом изгледу, да га то спречава да постигне још веће резултате...

Енгелбрехт је најзаслужнији тренер за његов развој. Од њега је, пре свега, научио елементе одбране које је током целе каријере користио маестрално. Да није, не би у рингу остао поменутих 19 година и за то време нанизао више од 500 мечева, а да ни један једини пут није био на поду!

У боксерском стасавању и сазревању помогли су му и некадашњи суботички боксери, касније много успешнији тренери Спартака, Јенцика Герег и Грго Нимчевић.

Кад је напунио 16 година, суверено је победио на јуниорском првенству Југославије у полусредњој. Био је две године млађи од већине ривала, али му то није ни мало сметало да буде најбољи.

СА 18 ГОДИНА ПРВАК МЕДИТЕРАНА

За први тим Спартака дебитовао је на свој 17. рођендан, 4. априла 1970. У августу исте године, први пут је наступио и за репрезентацију Југославије, коју је тада водио Небојша – Небуле Прокић. Већ наредне, 1971. дакле са свега 18 година, у средњој је постао првак Медитерана.

У првом колу Медитеранских игара, одржаних у турском граду Измиру, поигравао се са грчким представником Јонопулосом, а у финалу је против Италијана Маладре приредио праву егзибицију, освојивши, једини од наших представника, златну медаљу.

После тога, било је јасно да је Југославија добила шампиона који ће још дуго владати.

Кад је већ о Медитеранским играма реч, још једном се на њима окитио најсјајнијим одличјем. Збило се то у Сплиту, 1979. Овога пута се, међутим, борио у тешкој, у којој је, онако професорски, преслишао најпре

Озтурка из Турске, а затим и Француза Доминика Натоа, у то време веома познатог боксера, а данас тренера француског националног тима.

Но, вратимо се почецима Вујковићеве шампионске каријере.

Годину дана после успеха у Измиру, дакле 1972, први пут је постао сениорски првак Југославије у средњој. Титулу најбољег у тој категорији није испуштао све до 1976. Пет пута заредом био је најбољи југословенски средњах!

Још једном, 1977. био је првак Југославије, али сада у полутешкој.

Управо бокс му је све у животу учинио доступним: Драгомир Вујковић на тренингу

Током 1973. учествовао је на два значајна међународна такмичења – Балканијади која је организована у Атини и Европском првенству чији домаћин је био Београд.

У главном граду Грчке освојио је сребрну медаљу. Најпре је глатко победио Бугарина Јанакијева, а затим се још једном поиграо са старим познатиком из Измира, домаћим борцем Јонопулосом. У финалној борби је, међутим, изгубио од Румуна Јона Џофрија.

У Београду је у првом колу боксовао са Пољаком Витолдом Страхурским. После прве две рунде имао је победу у рукама, а онда му је у трећој пукла аркада и борба је прекинута.

Био је то увод у невеселу причу о Вујковићевим учешћима на европским првенствима. На њима је наступио још три пута, у Катовицама 1975, у Халеу 1977. и у Келну 1979. Ниједном, међутим, није успео да освоји медаљу.

У Катовицама је за њега поново био кобан сусрет са једним Пољаком. Реч је о Јацеку Кухарчику.

Додуше, чим је борба почела свима је било јасно да ће му, од пољског реопрезентативца већи противник бити ринговни судија који му је, у прве две рунде, доделио две јавне опомене.

Када је у трећој „додао гас” и довео Кухарчика на ивицу нок-аута и када су сви очекивали прекид борбе, судија га је, на опште запрепашћење, дисквалификовао.

И у трећем наступу на смотри најбољих европских боксера, у Халеу 1977, Вујковићев противник у првом колу био је Пољак. Овога пута, то је био Павел Скшеч, који је, три године касније, доспео до финала московске Олимпијаде, где је изгубио од нашег Сло бодана Качара.

Вујковић га је у Халеу победио, а у другом колу се састао са некадашњим јуниорским шампионом Европе, Отмаром Заксеом из

тадашње источне Немачке. Борба је била равноправна, а судије су гласале 3:2 за немачког, дакле домаћег боксера, како се то често дешавало у изједначеним борбама.

Најчешћа слика: Драгомир Вујковић после једне од многобројних победа

Конечно, у Клену је, у тешкој категорији, испао у првом колу, такође после изједначене борбе са Вернером Конертом, такође шампионом источне Немачке.

ПРВА МЕДАЉА НА ПРВЕНСТВУ СВЕТА

Прво светско аматерско првенство одржано је у Хавани 1974. Јунак наше приче имао је тада 21 годину, али је иза себе имао велики

број мечева, био је првак Медитерана, шампион Балкана, троструки сениорски првак Југославије...

Главна провера очи одласка наше репрезентације на Кубу, било је Балканско првенство у румунској луци Констанца. Вујковић је и даље наступао у средњој и надмоћно освојио своју прву титулу балканског шампиона.

У полуфиналу је победио чврстог Бугарина Григорова. У финалу се састао са румунским шампионом Алеком Настаком и победио га у великом стилу.

Иако је био стамен као стена, Румун је, после муњевитих левих диреката нашег аса, два пута летео на под.

Вујковић је, дакле, био у великој форми, што се потврдило и на старту светског шампионата. Феликса Масавеа из Танзаније је, у осмини финала, победио у мечу који је био истинска егзибиција, једногласном одлуком судија, дабоме.

Никакву шансу није пружио ни Уганђанину Мустафи Васаји који је, у претходној борби, декласирао Американца Фиклинга. Васаја је, додуше, био насртљив борац и чинио је све да приђе Вујковићу и зада му неки снажан ударац, али није успео. Маестралним кретањем и мајсторским коришћењем диреката, млади Суботичанин га је све време држао на одстојању.

И овог пута одлука судија била је 5:0 у корист нашег аса.

Овом победом Вујковић је обезбедио бронзану медаљу.

Сви су, међутим, веровали да ту није крај и да на путу до злата нико не може да га зау-

стави, посебно не Алек Настак који га је чекао у полуфиналу.

У прве две рунде све је личило на борбу из Констанце. Вујковић је доминирао, али као да му је, потпуно увереном у тријумф, било више стало до тога да још више шармира кубанску публику која му је била наклоњена, него да посао без ризика приведе крају.

У паузи између друге и треће рунде, тренер Храстински му је рекао:

„Имаш предност. Сад одбоксуј опрезно, немој ништа да ризикујеш и победићеш.”

Веома агресивни Настак му, међутим, то није дозволио. Кренуо је на све или ништа. Није, додуше, ни једном озбиљније погодио Вујковића, али је оставио бољи утисак на судије. Њихова коначна одлука била је 3:2 за румунског шампиона.

Румун је, иначе, у финалу изгубио од руског удараца Рискијева.

МАЈСТОР И МЕЂУ КОЛОСИМА

Током првенства у Хавани Кубанци су се представили као сјајни домаћини. Њихови репрезентативци су били стално на располагању гостима, а за Вујковића и капитена југословенске репрезентације Мату Парлова, био јер задужен тада најбољи аматер на свету, тешкаш Теофило Стивенсон.

Заједно су проводили сво слободно време, заједно путовали по острву и постали одлични пријатељи. Ни Вујковић, ни Стивенсон, тада нису ни сањали да ће, четири године касније, у финалу другог Светског

првенства у Београду, укрстити рукавице. Јер, Вујковић је у Хавани био средњаш и био је бар двадесетак килограма лакши од кубанског аса.

Предисторија избора наше репрезентације за БАПС, односно светски шампионат у Београду 1978, посебно је занимљива.

Између два светска првенства, на југословенском боксерском небу су, наине, засијале две нове, велике звезде – браћа Тадија и Слободан Качар – и одмах закуцале на врата најбоље селекције.

На Олимпијади у Монреалу Тадија је, у полусредњој, освојио сребрну медаљу, а после неуспеха на Европском првенству у Халеу, одлучио је да више не скида килажу и да промени категорију.

У међувремену, млађи Слободан је постао првак државе у средњој, па је старији Качар одлучио да прескочи ту категорију и оде у полутешку.

Али, ту је већ био Вујковић.

Стручни штаб репрезентације је учинио све не би ли старијег Качара приволео да ипак боксује у средњој, али је овај остао упоран. Аргументи за то су му били заиста убедљиви. Тих дана је, баш у полутешкој, надмоћно тријумфовао на јаком турниру „Феликс Штам” у Пољској, а у финалу државног првенства на двисио је и самог Вујковића.

У таквој ситуацији донета је одлука у чију исправност су многи сумњали. Вујковић је пребачен у тешку! Нико, разуме се, није спорио да је 25-огодишњи Суботичанин велики боксер, али су сви тврдили да је и прелоган за најтежу категорију.

Јер, он је, забога, имао једва нешто више од 80, док су сви његови будући противници били колоси од близу 100, а, наретко, и више килограма!

Велика победа: Вујковић (десно) у мечу са источним Немцем Фангхенелом у полуфиналу Светског првенства 1978.

Вујковић је, међутим, на београдском рингу, на збиља упечатљив начин, показао како то не мора ништа да значи и како снази, онда кад ум царује, заиста не преостаје ништа друго него да кладе ваља.

Још док је био средњаш, он је на припремама репрезентације често спаринговао са тешкашима и то му је, у великој мери, помогло да се брзо снађе у новом друштву. То се видело већ у првом колу у којем је, без већих проблема,

емилинисао Гшегожа Скшеча из Пољске, брата близанца познатијег Павела Скшеча.

У другом се борио против Бугарина Атанаса Суванџијева који у рингу није бирао средства да онеспособи противника.

У време док је био средњаш, Вујковић је нашим тешкашима стално замерао што дозвољавају да им Суванџијев наметне свој прљави стил. Сада је имао прилику да на делу покаже како то треба спречити.

И показао је. Бугарин је испуцао сав арсенал и дозвољених, и недозвољених удараца, али Вујковићу није успео да науди. Наш ас је победио и пласирао се у полуфинале.

Био је то први пораз Суванџијева од једног југословенског боксера и, уједно, крај његове дугогодишње, врло успешне каријере.

Тако је плавокоси Суботичанин обезбедио и другу медаљу на светским боксерским шампионатима.

Противник у полуфиналу био му је опасни левак, источни Немац Јирген Фангхенел. Борба с њим се и данас узима као најбољи пример надмоћности тактике и технике над снагом.

Пре ње, Вујковић је деловао потпуно прибрано, али у себи није био још сасвим сигуран хоће ли, и како, успети да амортизује све ударце тешке преко 90 килограма, колико је вагао стамени Немац.

Суботичанин је, подсетимо, имао једва неку више од 80.

Оно што се у рингу дешавало било је права боксерска поезија. Вујковић је, као и увек, био максимално концентрисан, кретао се изванредно, директима радио беспрекорно... Била је то заиста велика победа нашег

шампиона и, наравно, овера карте за улазак у финале БАПС-а.

А у финалу га је чекао нико други него велики Теофило Стивенсон!

ПРВА РУНДА – 19:18 ЗА ВУЈКОВИЋА

Наступ нашег аса је, међутим, био неизвештан до пред сам почетак борбе. У окршају са Фангхенелом, повређена му је десна аркада. За само дан и по, колико је прошло између полуфинала и финала, рана, разуме се, није могла да зарасте, па су лекари морали да је ушију са шест шавова.

Вујковић, ни по коју цену, није желео да меч преда без борбе. Није хтео да неко помисли да се уплашио великог противника и побегао са мегдана. Рана је премазана црном машћу, која, иначе, сме да се користи, судија у рингу није имао примедби и последњи окршај Другог светског аматерског првенства могао је да почне.

И почео је, али великим изненађењем, и за публику, и за Стивенсона. Јер, пред њим су, бар до тада, сви противници узмицали, често буквално бежећи по рингу, па је то, вероватно очекивао и од, у односу на њега, готово слабашног Вујковића.

Уздајући се у своју брзину, наш ас је, међутим, учинио оно што нико није очекивао: напао је Стивенсона. Сваки пут кад је овај, припремајући се за напад, како то боксери обично чине, инстинктивно ширио руке, Вујковић је правио муњевите улазе и, после пар прецизних удараца, још брже излазио из клинча.

Због повређене аркаде није смео да се упушта у инфајтинг или борбу тело уз тело.

Уз то, Стивенсона је „кљуцао” својом претњом, десном руком.

Левицу је стално држао високо, штитећи браду, па леви директ, своје најјаче и најубојитије оружје, није користио. Стивенсон је био класичан дешњак, имао је знатно дуже руке и громовит ударац, и Вујковић просто није желео да му пружи прилику да га погоди једним од оних страховитих десних диреката, после којих се, без изузетка, путовало у „царство снова”.

Неколико секунди пре истека прве рунде, Стивенсон је ипак успео да пласира један десни аперкат у Вујковићев плексус. Преко лица плавокосог аса прелетео је болни грч, а судија у рингу је одлучио да му броји. Бројање се поклопило са истеком прве рунде.

Кад је одјекнуо гонг, београдским „Пиониром” се проломио аплауз нашем асу. Истовремено, међу гледаоцима је, без обзира на судијско бројање, прострујало питање:

„Да ли је дошао тренутак да непобедиви Стивенсон ипак буде поражен и да ли ће то за руком поћи баш Вујковићу?”

Јер, сви су били уверени да је наш ас прву рунду добио. То су, нешто касније, потврдиле и судијске листе.

Још у тој рунди Вујковићу је, међутим, нагло почео да расте хематом изнад десног ока, баш тамо где му је била ушивена аркада, што је за његово здравље могло да буде врло опасно. Стога је, заједно са тренером

Храстинским, одлучио да ништа не ризикује и предао је меч.

Преглед судијских листи је показао да су арбитри прву рунду бодовали 19:18 за нашег репрезентативца, а и сам Стивенсон је касније изјавио да у ову борбу није ушао сасвим миран. Знао је, како је прецизирао, да је Вујковић знатно бржи и да је врхунски дефанзивац, а баш такви боксери му нису одговарали.

Сребро у Београду: Драгомир Вујковић (лево) на победничком постољу Светског првенства у Београду 1978.

Тако је велики Суботичанин своја учешћа на светским првенствима заокружио са две медаље – бронзаном у Хавани, у средњој, и сребрном у Београду, у тешкој категорији.

На Олимпијским играма учествовао је само једном – у Монтреалу 1976. Био је надохват медаље, али није успео да је освоји. Спречио га је Кубанац Мартинез, победивши га на поене у четвртфиналној борби.

Медитеранско злато: Драгомир Вујковић (десно) и Доминик Нато у финалној борби Медитеранских игара у Сплиту 1979.

Као и много пута пре тога, Вујковић је у прве две рунде био бољи, али је трећа за њега била фатална.

У Монтреалу је, иначе, имао доста тежак жреб, пошто је до сусрета са Мартинезом морао да савлада двојицу солидних боксера, Порториканца Бетанкура и Енглеза Одвела.

У међувремену, својој богатој нисци трофеја додао је још две титуле првака Балкана.

У Загребу, 1976. године, за титулу најбољег средњаша на полуострву биле су му довољне

две победе – против Јона Радукуа, из Румуније, и Александра Јанакијева, из Бугарске.

У Атини, две године касније, био је најбољи у полутешкој, победивши Румуна Илијеа Каптарија и Грка Пантазиса Маркакиса.

Уз ону из 1974, била је то његова трећа титула балканског шампиона.

Да се 1979. године није разболео познати италијански менаџер Бранкини (у професионалце је, уз остале, одвео и Мату Парлова), у чијем кампу је провео два месеца, Вујковић би, највероватније, заплочио професионалним водама.

Није то учинио, али је, нешто касније, отишао у Немачку, где је једно време наступао у Бундес – лиги. У Немачкој је, уз остале, тукао и успешног професионалца Алија Лукуза који је боксовао са француском лиценцом.

Ту је, међутим, схватио да, уколико хоће да успе као професионалац, мора да уложи све, да се одрекне свих животних задовољстава, да ризикује теже и трајније повреде, да прихвати све непознанице професионалних беспућа... Није на то био спреман.

После тог сазнања, велики шампион и највећи шармер нашег ринга се вратио у своју Суботицу, у којој и данас живи. Спортска слава је прошла, али он ни тада није пристао да се врати у просечност. Посветио се приватном бизнису и успешан је пословни човек. Уз то, врло је активан у боксу, спорту којем је толико дао и који, како рекосмо на почетку, и да може поново да бира, сигурно не би мењао.

МАЈСТОР ЗА РУСЕ

ИЗ КУЛЕ, ГДЕ ЈЕ РОЂЕН 1937. године, и где је почео да се бави боксом, је 1956. дошао у новосадску Војводину. Додуше, на том путовању је имао и једну кратку међустаницу, пошто је неколико месеци провео у Бечеју. Ту је одбоксовао пар запажених мечева, али то није било довољно да се скраси у граду на Тиси.

Тренер Војводине тада је био Иван Франзер који ће и од њега, Петра Бендека, направити великог боксера.

У тренутку кад је придошлица из Куле обукао црвенобели дрес, Војводина је већ била шампионска екипа, пошто је титулу екипног првака Југославије освојила претходне, 1955. године.

Успех је поновљен и те 1956.

Петар Бенедек је тада био стандардни првотимац у перолакој. Поред њега, у екипи су били и Мађарев (мува), Арпаши (бантам), Дамјан Стојнов (лака), Кади (полувелетер), Лукић (велтер), Звонко Ткалчић (полусредња), Петар Стојнов (средња), Милојевић (полутешка) и Давидовић (тешка).

Наступајући за шампионску екипу Војводине, изборио је место у самом врху југословенског

бокса. Током екипног првенства тукао је практично све тадашње југословенске асове у перолакој. Пред захукталим Бенедekom, један за другим, ринг су погнуте главе напуштали Митровић, Марјан Ткалчић, Срдановић, Пристав, Бранков...

Те 1956. освојио је и прву титулу појединачног првака државе. У финалу је победио државног репрезентативца, популарног Миломира – „Пицику” Лазаревића из крагујевачког Радничког. Сениорски првак државе биће још тачно пет пута – четири пута у лакој (1957, 1961, 1962 и 1963) и једном у полувелтеру (1965).

У првој години у дресу новосадског прволигаша, дебитовао је и за репрезентацију Југославије, у мечу са Пољском. Тај меч је одржан у Београду 3. августа 1956, а Бенедек је са Брхликом боксовао нерешено. Плави дрес је носио све до 1965, када је напустио југословенски ринг, али не и бокс. Но, о томе нешто касније.

Годину дана по доласку у Војводину, први пут је наступио и на шампионату „старог континента”. Најбољи европски боксери су 1957. снаге одмеравали у Прагу, а он је био југословенски

представник у перолакој. Испао је већ у првом колу. Елиминисао га је источни Немац Шретер.

Две године касније, у Луцерну, поново је био у југословенској експедицији, али сада у лакој. Ни овога пута није имао среће. Поново је поражен у првом колу, сада од Лабана, такође из источне Немачке.

Да није био у војсци и да није имао несрећну епизоду око преласка у нишки Раднички, вероватно био био наш представник и на Олимпијским играма у Риму 1960. Овако, пропустио је прилику да оде на Олимпијаду, прилику каква му се више никада неће указати.

ЛЕГЕНДАРНА БОРБА У БЕОГРАДУ

Првенство Европе које је 1961. одржано у Београду наши боксери су чекали са великим амбицијама. Према изјавама савезног тренера Душана Богдановића у најбољој форми је био управо Бенедек, који је тада имао 24 године.

„Мислим да можемо да очекујемо да Бенедек победи чак и совјетског аса Какошкина, јер ако то не учини сада када је његова форма у кулминацији, када ће?“, најављивао је Богдановић.

У првом колу Новосађанин је боксовао са Урглишем из Аустрије. Иако му Аустријанац који је имао контра-гард није одговарао, Бендек је од почетка наметнуо жесток темпо, испалујући праве рафале свих врста удараца. Половином друге рунде судија у рингу је прекинуо овај потпуно неравноправан окршај.

А онда је уследила легендарна борба са већ помињаним Генадијем Какошкином, која се

годинама препричавала међу љубитељима бокса и коју многи памте и данас.

Беспрекоран стил: Петар Бендек (десно) почетком 60-их година, у једном од мечева на новосадском рингу

Додуше, прва рунда је била релативно мирна, али су у другој и наш и совјетски ас кренули на све или ништа, подигавши на ноге свих 8.000 људи, колико се окупило на београдском Сајмишту.

Ударци су с обе стране просто пљуштали, а Бенедек је стално био у офанзиви. Ношен френтичним бодрењем Београђана, није со-

вјетском асу дао да предахне, па Какошкину није преостало ништа друго него да, посебно у трећој рунди, спас све чешће тражи у клинчу.

Када је познати немачки судија Волф у вис подигао Бенедекову десницу, означавајући тако велику победу нашег аса, Сајмиште се дуго проламало од салви одушевљења београдске публике.

После ове победе југословенски боксер је обезбедио бронзану медаљу, али то није задовољавало ни његове амбиције, ни очекивања стручног штаба и спортске јавности.

У полуфиналу је боксовао са Варвиком из Енглеске. У првој, а нарочито у другој рунди, био је изразито бољи, па се чинило да Варвик нема никаквих шанси да направи преокрет. У трећој то се, међутим, умало догодило. Изморен у борби са Какошкином, наш ас је попустио и примио доста чистих удараца.

Ипак, коначна одлука судија била је 4:1 за Бенедек.

Противник у финалу му је био Ричард Мек Таргат из Шкотске. Био је две године старији од Бенедек и био је заиста велики боксер, истинска легенда и прави центлмен у рингу.

На Олимпијским играма у Мелбурну 1956. Мек Таргат освојио је златну медаљу, а био је и шестоструки првак своје земље. Пре сусрета са Бенедekom, имао је равно 330 борби од чега 310 победа! С друге стране, наш ас је тада иза себе имао 152 уласка у ринг, од чега је у 127 био бољи од својих противника.

У финалној борби на Бенедeku су се јасно видели трагови умора из претходних мечева. Покушао је, истина, да наметне свој стил борбе, али је Шкот био и превише искусан, и превише добар да би му то дозволио. На крају, Мек Таргат је сасвим заслужено тријумфовао, а нашем боксеру припала је титула вице-шампиона Европе.

НЕУСПЕСИ У МОСКВИ И БЕРЛИНУ

Још два пута је покушао на европским првенствима, али успех из Београда није поновио.

Од њега је много научио: Петар Бендек са тренером Иваном - Јанчиком Франзером

На Европском првенству у Москви, 1963. године, наступио је у полувелтеру. Поново је

испао у првом колу, овога пута од Мек Таргатовог земљака Малколма Мек Кензија.

Уочи овог меча Бендек је важио за апсолутног фаворита и то га је, заправо, коштало победе. Уверен у лак тријумф, чувао се за меч у другом колу са познатим руским асом Борисом Никаноровом.

То је Мек Кензи искористио и укњижио победу.

Ривали и пријатељи: Петар Бендек (лево) помаже Звонку Вујину у припреми за улазак у ринг

Наш ас се са Никаноровом, иначе, срео доцније, на традиционалном „Београдском победнику”, и успео да га надмаши.

Две године касније, у Берлину, ваљда у жељи да му се не понови лоше искуство из Москве, направио је управо супротну гре-

шку. На западног Немца Флора је кидисао од самог почетка, али овог то уопште није импресионирао, па је директима бележио поен за поеном.

Ништа се није променило ни кад је Бендек кренуо на све или ништа. Немац је остао прибран, директима је противника стално држао на одстојању и успешно привео ту борбу крају.

Тако је јунак наше приче број својих учешћа на европским шампионатима заокружио на укупно пет. Само на оном београдском успео је да освоји медаљу. На сва преостала четири није успевао да преброди прво коло.

Без обзира на то, Бендек је, свих тих година, важио за једног од најбољих европских бораца најпре у перолакој, а потом и у лакој, и полу-велтер категорији.

На међународним такмичењима појавио се још и 1963. на Медитеранским играма у Напуљу. У првом колу победио је Француза Котоа, али је у другом изгубио од Шпанца Барбере и тако остао без медаље.

ЈОШ ДЕСЕТ ГОДИНА БОКСОВАО У НЕМАЧКОЈ

Поменули смо да је Бендек током каријере победио двојицу заиста великих руских асова, Какошкина и Никанорова. Уз њих, он је тукао и још пет-шест асова из тадашњег Совјетског Савеза и био је један од ретких не само наших, него уопште европских бораца који су са Русима лако излазили на крај.

Последњи пут, дрес Војводине обукао је 1965. године, у квалификационим мечевима за ула-

зак у Прву савезну лигу. Новосађани тада нису успели, а он се отиснуо у западну Немачку.

Браво мајсторе: Бендек после једне од победа са тренером Франзером и клупским другом Радивојем Коларовићем

Постао је члан боксерског клуба Лудвигсбург 07, из истоименог града, за који је, премда је у тренутку одласка имао 28 година, наступао још целу једну деценију!

Боксерска Бундес-лига ни тада, ни касније, није била нарочито јака, али су се у њој, с времена на време, могле видети велике борбе. Једна од таквих је сигурно и она у којој је Бендек победио олимпијског шампиона из Токија 1964. и једног од најжешћих нокаутера свог времена, Пољака Марјана Каспшика.

Пољски ас је, истина, тада већ увелико био ветеран (ни Бендек, дабоме, није био у „цве-

ту младости”), али је левицом још ударао и снажно и опако као некада и није га уопште било лако надмудрити. Бендеку је то пошло за руком.

Каријеру је окончао средином седамдесетих, дакле после отприлике две и по деценије проведене у рингу што је, свакако, рекорд своје врсте.

У време припремања грађе за књигу „Панонски бомбардери” учинили смо све не би ли успоставили контакт са Петром Бендеком. Нисмо, нажалост, успели. Оно што је сигурно јесте да он као пензионер живи негде у околини Минхена, али тачно где није знао нико од његових најближих пријатеља.

Било како било, Бендек је, без сумње, један од највећих асова који су поникли на војвођанском рингу и један од најуспешнијих југословенских бораца свих поратних деценија. Стога је и заслужио да му име, и на овај начин, буде овековечено. Пре свега због беспрекорног стила, фер-плеја који је, без изузетка, пленио све који су га гледали, као и бројних репрезентативних наступа у којима је достојно бранио југословенске националне боје.

НОВОСАДСКА ЧИВИЈА

СА ДВЕ БРОНЗАНЕ МЕДАЉЕ са европских шампионата и две титуле сениорског првака Југославије, Илија Лукић – Роки, без сумње, спада не само међу најуспешније домаће боксере педесетих година, током којих је суверено владао нашим ринговима, већ и међу најбоље у историји југословенског, односно српског бокса.

Лукић је рођен у Шапцу, 1933. године, а каријеру је започео крајем четрдесетих, у тадашњем друголигашу Подрињу, потоњој Мачви. Са једва 17 година постао је стандардни првотимац овог клуба.

Био је муваш у, по многим, најбољој генерацији шабачког бокса свих времена, у којој су још били Јанчкић, Јанковић, Беловуковић, Поповић, браћа Костић, Јовановић, Веселиновић, Јегеровић, Стојићевић...

Почетком педесетих отишао је у војску и привремено постао члан београдског Партизана. Променио је и категорију, најчешће наступајући у лакој и у полувелтеру. Из тог доба остали су упамћени његови мечеви са Павлом Шовљанским.

Велики мајстор је у њима увек побеђивао, али уз такав отпор борбеног јуноше из Шапца, да је Лукић на себе скренуо пажњу целе југословенске спортске јавности.

Било је то оно време у којем се, како рече Љуба Сретеновић, јунак сјајне књиге Драгослава Михајловића „Кад су цветале тикве“, „поред оних ала Шовљанског и Хладног могло проћи само авионом“.

Лукић је успевао да прође и међу конопцима, пошто је, како рекосмо, првом задавао велике невоље, а другог, богами, и побеђивао.

И не само њега. Тукао је он тих година и Стефановића, и Звонка Ткалчића, и Јоровића и друге тадашње асове који су наступали у распону од перолаке, до полувелтера.

По одслужењу војног рока се, ипак, вратио у свој Шабац. Ту је, међутим, одбоксовао само једну сезону, да би се, почетком 1955. године, обрео у новосадској Војводини, која је управо хватала залет за шампионске узлете и у којој ће доживети звездане тренутке своје каријере.

Дошао је, сећа се др Јован Јаковљевић, сигурно наш најбољи познавалац не само војво-

ђанског, већ и југословенског и светског бокса, као велика марка и то потврдио само пар месеци касније, на Европском првенству у Берлину.

ПРВА ЕВРОПСКА БРОНЗА

У Берлин, на пето послератно Европско првенство, кренуо је као члан осмочлане југословенске експедиције. Тада је био у лакој категорији.

У тој експедицији још су били Милосав Пауновић (мува), Радослав Раданов (бантам) и Павле Шовљански (велтер), из Партизана, Миодраг Митровић (перолака), из Црвене звезде, Звонко Ткачић (полувелтер) и Томислав Кризманић (тешка), из загребачког Металца, и Борис Банда (полутешка) из Локомотиве, такође из главног града Хрватске.

Стартовао је победом против Француза алжирског порекла Ахмета Себана. Борбу је добио на поене. Био је убедљиво бољи, о чему сведочи једногласна одлука судија.

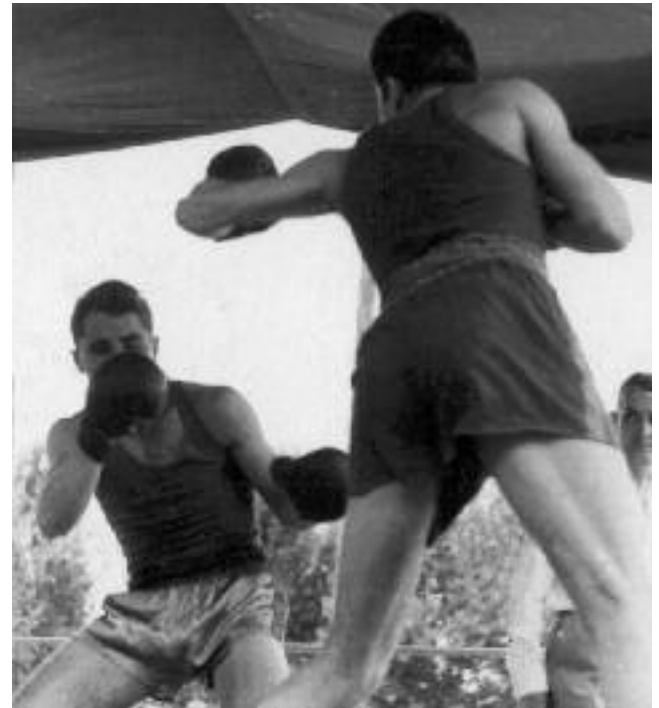
Георге Фијат, из Румуније, са којим се састао у четвртфиналу, био је и одличан и веома познат боксер, али ни он није успео да заустави југословенског аса који је, по славном професионалном прваку света Рокију Марћану, већ носио надимак Роки.

И овога пута одлука судија била је једногласна, па је Лукић ушао у полуфинале, обезбедивши, истовремено, бронзану медаљу.

Западни Немац Хари Куршат, са којим се ту срео, био је права боксерска машина. Форсирао је борбу изблиза, не обазирјући се на то

колико ће удараца примити. Држећи се девизе „нападати и само нападати”, он је просто млео своје противнике.

Лукић га је, ипак, у првој рунди колико-толико држао на одстојању. А онда је Куршат кренуо на све или ништа. Ни Лукић, међутим, није узмицао, па је уследила таква размена удараца која је берлинску публику дигла на ноге.

Две европске бронзе: Илија Лукић (лево) средином 50-их година прошлог века, у мечу са Чупићем из Црвене звезде

Од једног изузетно снажног Куршатовог аперката Лукић је, у једном тренутку, и поклекао, али је успео да се опорави. Ипак, Немац је, сасвим заслужено, проглашен за победника.

Куршат је на овом шампионату освојио златну медаљу, а нашем асу је, рекосмо, припала бронзана, прва од две које је освојио на смотрицама најбољих европских бораца.

По општој оцени, он је био најбољи Југословен на овом првенству.

Од преостале седморице, медаљу, такође бронзану, освојио је и Павле Шављански.

МЕДАЉА И У ПРАГУ

Непосредно по повратку из Берлина, Лукић је први пут тријумфовао и на појединачном државном првенству. Те 1955. Војводина је, такође први пут, постала екипни шампион Југославије, што ће поновити и наредне године.

Рокијев допринос тим успесима био је заиста велики.

На Европском првенству које је 1957. године одржано у Прагу, наступио је у полувелтеру. Поново је стигао до полуфинала, где је изгубио од домаћег борца Ивануша. За разлику од оног меча са Куршатом, овога пута се не би могло рећи да је тај пораз био заслужен. Штавише. Но, кренимо редом.

У осмини финала, борио се са Рејдом из Ирске. Прва рунда је била готово сасвим незанимљива, а у другој је Лукић мало појачао и стекао минималну предност. Вештом тактиком ту предност је задржао и у трећој рунди, у којој је Ирац добио и јавну опомену.

У четвртфиналу противник му је био Кениг из Аустрије. Наш ас је био много расположенији него у претходном мечу, добро испрескакавши борбеног Аустријанца који је, у

трећој рунди, после једног прецизног Лукићевог крошеа, био и на поду.

Одлука судија је, и овога пута, била једногласна. Лукић је поново био у полуфиналу европског првенства.

Борба са Иванушом у полуфиналу била је једна од бољих на целом шампионату. Само на почетку прве рунде ривали су тактизирали, да би потом обојица кренула у отворен окршај који није престајао до последњег ударца гонга.

Нарочито жестоко било је у трећој, у којој су и чисти, али и обострано прљави ударци, плуштали као киша. Кад је означен крај, нико се није усуђивао да прогнозира ко ће бити победник. Одлуком судија то је, ипак, био домаћи боксер, али су сви били сагласни у једном: и да је победа додељена нашем асу, то сигурно не би било незаслужено. Да је борба одржана било где, а не на Иванушовом „буњишту”, југословенски боксер би сигурно био победник.

Било како било, Лукић се, како је писала сва наша штампа, борио изванредно, а његова бронзана медаља, друга заредом на европским првенствима, била је заиста велики успех.

Те 1958. Лукић је поново освојио и титулу сениорског првака Југославије и овога пута као члан Војводине, у којој се, међутим, није задржао још дуго. Најпре се на кратко вратио у Шабац, а онда га је немиран дух повео у професионалну авантуру која је, на срећу, трајала кратко.

Заједно са вишеструким прваком Југославије Миливојем Булатом је, наиме, 1959. емигрирао у Швајцарску, где је имао неколико професионалних мечева, али се после свега неколико месеци вратио у Шабац.

Према наводима из књиге која говори о историји шабачког спорта, по његовом повратку је у том граду, у биоскопској башти „Дома синдиката“, организован и први послератни професионални меч у нашој земљи.

Било је планирано да у десет рунди снаге одмере Лукић и првак Ирака Шахир Ел Туркеи. Наш борац је, међутим, победио нок-аутом у седмој.

Имао је шта да покаже: Илија Лукић (десно) је успешно радио и као боксерски тренер

Додуше, постоји још једна верзија овог догађаја коју најчешће препричавају новосадски љубитељи бокса, блиски Рокици, како су му најчешће тепали. Да ли је она ближа стварности или је само једна од низа анегдота које су пратиле великог аса, мање је битно.

Елем, вративши се из Швајцарске празних џепова, Роки је смислио да до пара дође тако што ће сам организовати тобожњи профе-

сионални меч. За то је у Студентском граду у Београду пронашао једног тамнопутог студента и, обећавајући му део зараде, заказао „професионални“ меч у Шапцу.

У возу, на путу за чивијашку престоницу, показивао му је поједине ударце, а у самом мечу је строго водио рачуна да га не победи пребрзо, да би све изгледало уверљивије.

Пошто је тако и било, Роки је, опет по новосадској верзији догађаја, одлучио да све понови и у оближњој Лозници. Но, момак је, изгледа, био прилично даровит, па је брзо укапирао како се удара и наш ас се у Лозници, наводно, у једном тренутку нашао чак и на поду. Истина, победио је, али му више ни на памет није падало да понови представу.

Није, дабоме, од пресудног значаја да ли је ово само плод маште Рокијевих новосадских пријатеља, или је заиста тако и било. Тек, није то једина прича ове врсте која је пратила великог аса који је, поред раскошног боксерског дара, имао и изузетан смисао за хумор и, уз све остало, и због тога био омиљен у боксерском свету.

По завршетку каријере он се посветио тренерском позиву. Као тренер радио је у свом Шапцу, па у Ваљево, Приштини, Лозници, Сомбору... Свуда је оставио дубок траг, јер је боксерима које је водио и имао, и умео, шта да покаже. Уз то, имао је и истинску харизму, толико битну за успешно бављење тренерским послом.

Илија Лукић – Роки, један од најзначајнијих југословенских боксерских шампиона свих времена, је, опрхван дугогодишњом болешћу срца, умро у свом Шапцу 1992 . године.

ПЕТЛИЋ ЛАВЉЕГ СРЦА

ЈА САМ У СВОЈОЈ дугогодишњој каријери гледао много изузетних мајстора племените вештине, са многима сам и укрштао рукавице, али тако храброг борца какав је био покојни Бранислав Петрић, или Бабац, како смо га звали, нисам срео.

Био сам тешкаш, а он бантамаш. Разлика у тежини је, дакле, била бар 30 килограма, а свако ко се иоле разуме у бокс зна шта то значи. Ни то му, међутим, није сметало да, чим бисмо се на тренингу мало споречкали, тражи да уђемо у ринг и спарингујемо.

Није, дакле, респектовао ни моју снагу, ни толику разлику у тежини. Петрић је, без сумње, био најхрабрији борац на југословенском рингу, препуном, иначе, боксера без мане и страха.”

Овако је свог клупског друга из панчевачког Динама Бранислава Петрића описао један од најбољих југословенских тешкаша свих времена Обрад Сретеновић. С том оценом сагласни су сви који су, бар једном, имали прилику да виде тог вишегодишњег репрезентативца Југославије у бантаму, категорији која је назив добила по једној врло борбеној врсти петлића.

По конституцији и килажи (у бантаму се такмиче боксери тешки од 51 до 54 килограма), Петрић је можда и подсећао на петлића, али је, сведоче о томе и Сретеновићеве речи, имао заиста лавље срце.

Бранислав Петрић је рођен 1937. године, у Лединцима, надомак Новог Сада. Детињство је провео у Руми. Ако је и за кога важила она „све што је људско није ми страна” онда је то био управо он. Иако на први поглед нејак, у румским уличним тучама је, још као клинац, тако макљао своје вршњаке, да се неко коначно досетио да би од тог дрчног малише могао да постане добар боксер.

Први наступ као јуниор румског Словена имао је свега неколико дана пошто је први пут осетио онај опори мирис коже којом су пресвучени реквизити за тренинг, и зноја у боксерској сали. Будући шампион је храбро, баш онако како је то чинио и по румским сокацима, изашао на ринг.

Боксовао је под туђим именом, пошто још није био службено регистрован и – глатко изгубио. Покушао је, истина, да примени све „штосеве” које је усавршио у уличним тучама,

али ништа није помогло. Његов противник, на име, није желео да се туче, он је боксовао, а млађани Петрић ту још није имао никаквих шанси.

Москва 1963: Бранислав Петрић (десно) у мечу са Чехом Шлајсом, у којем је обезбедио медаљу на Европском првенству

Немиран дух га је ускоро одвео у Пулу. Тамо се запослио у Бродоградилишту „Уљаник” и постао члан истоименог клуба. Године 1958. постао је првак Хрватске у мува категорији и пласирао се на првенство Југославије. И ту је стигао до финала, где је поражен од тада непобедивог Стевана Паљића. Била је то Паљићева осма титула првака државе, освојена у периоду од 1949. до 1958!

После тога, Петрићу се једно време изгубио сваки траг. Где га је одвео немиран дух, ни

данас се са сигурношћу не зна, а онда се почетком шездесетих појавио у београдском Бродоградитељу, чији тренер је био управо Паљић.

Упркос томе, амбиције овог клуба нису биле богзна какве, па се ни Петрић у њему није дуго задржао. Прешао је у шампионску Црвену звезду, коју је водио угледни тренер, предрачни професионалац Лука Поповић. Он се, после Другог светског рата, реаматеризовао и као југословенски репрезентативац, уз остало, постао првак Балкана.

ОСВАЈАЊЕ МОСКВЕ

Поповић је, како се касније показало, био кључни човек у Петрићевом ходу ка звездама, јер га је он, што је и сам Бабац често понављао, научио свему што му је помогло да постане шампион.

У новом клубу Петрић је из муве прешао у бантам и ускоро постао најбољи бантамаш Југославије и стандардни репрезентативац. Плави дрес са државним грбом облачио је више од 20 пута, а звездане тренутке своје каријере је доживео на Европском првенству у Москви, одржаном 1963. године.

Мада се за њега чуло и изван тадашњих југословенских граница, Петрић уочи овог првенства није убрајан међу фаворите, односно кандидате за освајање медаља. Тако је мислио и његов противник у првом колу, Пенти Карвонен из Финске и – грдно се преварио. Бабац га је током борбе три пута слао на под и, дабоме, победио.

Сличну судбину доживео је и репрезентативац тадашње Чехословачке Шлајс. Победом над

њим, Петрић је обезбедио бронзану медаљу, али му, како ће се показати, ни на памет није падало да се тиме задовољи.

Противник у полуфиналу био му је познати румунски борац Николае Пују који је све противнике с којима се срео у Москви победио пре истека треће рунде. Имао је динамит у песницама и, као сви румунски боксери, био изванредно физички припремљен.

Све то Петрића уопште није импресионирао. Истина, крајем друге рунде, после једног снажног Пујуовог крошеа, наш шампион се нашао на поду, али је то било све што је Румун успео да уради. Нарочито у трећој рунди, Петрић је био апсолутно надмоћан и чехословачки судија Хрушка га је, на крају, сасвим заслужено прогласио за победника.

А у финалу га је чекао један заиста велики шампион, Рус Олег Григоријев. Титулу европског првака он је већ освајао на шампионату 1957. у Прагу, а две године касније, у Луцерну, био је вицешампион „старог континента”, победивши, уз остале, и нашег Миодрага Митровића.

Уз то, Григоријев је био и носилац златне медаље са Олимпијских игара у Риму, 1960. Био је онизак и кошчат, а ударао је као маљем, па су многи мислили да ће се пред њим истопити и већ пословична Петрићева храброст.

Није, међутим, било тако. Петрић не би био Петрић да, и у овој борби, није кренуо на све или ништа. У првој и до половине друге рунде, са обе стране је тако праштало, да је моско-

вска публика била и изненађена, и одушевљена. Тада је, међутим, искусни Григоријев успео да повеже неколико снажних и прецизних удараца, од којих је наш ас поклекао, па је судија прекинуо борбу.

Тако је Бранислав Петрић морао да се задовољи сребрном европском медаљом, што је, уједно, био и највећи успех у његовој каријери.

Супериорно: На путу ка финалу ЕП Бранислава Петрића (лево) није успео да заустави ни Румун Николае Пују

Московски шампионат је, иначе, остао упамћен и по томе што су совјетски боксери освојили чак шест златних медаља (Бистров, Григоријев, Степашкин, Тамулис, Лагутин и Попеченко) и што је већина њихових противника у финалу, унапред помирена са поразом, готово буквално бегала по рингу.

Један од ретких који то није чинио и који је храбро „стао на белегу”, забележила је то и

Највећи успех: Бранислав Петрић (лево) на победничком постољу Европског првенства у Москви 1963.

европска спортска штампа тог времена, био је управо Бранислав Петрић.

Срећу на надметању најбољих европских мајстора ринга он је окушао још једном, у

Берлину 1965. У првом колу је, у другој рунди, нокаутирао изузетно чврстог Бугарина Костадина Георгијева, али је у наредној борби заслужено поражен од Пољака Јана Галонске.

Узгред, и на овом првенству шампион је, по трећи пут, постао непобедиви Олег Григоријев.

ПРЕ, ОВО ТИ ЈЕ ЗАДЊИ МЕЧ...

Година 1963. је, иначе, била најуспешнија у Петрићевој каријери која је трајала до 1969. Поред тога што је постао вицешампион Европе, он је те године први пут постао и првак Југославије, а освојио је и сребрну медаљу на Медитеранским играма, одржаним у италијанском граду Напуљу.

У полуфиналу тог такмичења, Петрић је био бољи од Шпанца Переза, а у финалу је поражен од домаћег боксера Зурлоа, после чега му је припала титула вицешампиона Медитерана у бантаму.

У Црвеној звезди је остао до 1965, када је, заједно са тренером Поповићем, прешао у панчевачки Динамо. Непосредно по преласку је, по други пут, постао првак Југославије, а одмах затим и балкански шампион.

Ношен бодрењем београдске публике (домаћин најбољим балканским боксерима те 1965. године била је наша престоница), Петрић је у полуфиналу прегазио будућег шампиона Европе, Румуна Николае Гижуа, а у борби за златно одличје био је бољи и од Турчина Сабедина Инџеса.

Најбољи бантамаш Југославије био је још једном, наредне 1966. Титулу државног првака је, дакле, освајао укупно три пута.

Оно на шта су могле да рачунају управе свих клубова за које је Петрић наступао, била је заиста беспримерна храброст и борбеност, али његови несташлуци који су, врло често, прелазили границе оног што се под тим обично подразумева.

Као мало ког боксера, Петрића је пратило и безброј анегдота. У књизи „Легенде спорта Панчева“, новинар Марко Дракшан наводи ону везану за „Бапчев“ меч са Лаловићем из нишког Радничког.

Да ли због претеране самоуверености или да би разбио сопствени страх, Нишлија је, непосредно пре уласка у ринг, ословио Петрића једним од његових многобројних надимака, рекавши:

„Прле, пребићу те... Ово ће ти бити последњи меч!“

Петрић је провокацију оћутао, али је зато, једва неки минут касније, Лаловић скупо платио сопствену разметљивост, пошто га је Прле тако одаламио да је доживео класичан нок-аут.

А да је Петрић припадао и громовницима голубијег срца, најбоље потврђује оно што се, под крај његове каријере, догодило у пријатељском сусрету Панчеваца са боксерима из пољског града Кракова.

У првом мечу одржаном у Панчеву, Бабац је свог противника прописно испрашио и, разуме се, глатко победио. Уочи реванша, који је организован у Вршцу, Пољак је, међутим, замолио Петрића да га пусти да победи, пошто му је од

тога зависио прелазак у тада најбољи пољски клуб, варшавску Легију.

Наравно, победио је!

Конечно, спортску и људску величину Петрић је показао и када је новчану награду коју је, за освајање сребрне медаље у Москви, добио од СОФК-е Југославије, дао свом тадашњем клубу Црвеној звезди, само да би њени боксери имали с чим да отпутују на првенствени меч у Ниш.

Увек у нападу: Бранислав Петрић у карактеристичној акцији у рингу

Међу „панонским бомбардерима“ за Петрића који је, 6. јула 1997. умро у Панчеву, је, и због свега тога, и због сјајних боксерских домета, резервисано почасно место.

ТИХИ НОКАУТЕР

СТЕВАН РЕДЛИ је желео да, као и његов отац којег, нажалост, никада није видео, буде фудбалер. Жеља му се, међутим, није остварила. Уместо на великом травнату, спортску славу је стекао у малом четвороуглу, са подом од филца, оивиченом конопцима.

Рођен је 1930. године, у Новом Саду, пар месеци пошто му је отац чије име носи, умро од последица једног пада на фудбалском терену. Играо је за тадашњи новосадски Поштар.

Тачно 19 година касније, дакле 1949. јунак ове приче се, у мува категорији, први пут борио у финалу сениорског првенства Југославије. Изгубио је од, и тада, и касније, неприкосновеног југословенског муваша Стевана Паљића који је још боксовао за београдски Жељезничар.

Рекосмо још, јер је Паљић нешто касније прешао у Партизан, у који ће, кроз пар година, стићи и Редли, у време њиховог окршаја боксер новосадског Еђшега.

Пораз против Паљића није депримирао талентованог Новосађанина. Штавише. Већ сам улазак у финале државног првенства, био је за

њега велики успех и подстицај да почне још прилежније да тренира.

Врло брзо то је дало резултате и Редли или Лили, како су га звали, ће, поред освајања три титуле сениорског првака Југославије, постати и један од првих југословенских боксера којем је пошло за руком да се окити медаљом на европском шампионату.

Но, кренимо редом.

Снове о фудбалској каријери које смо већ помињали, баталио је 1947. Његов другар из детињства Светислав – Цига Ракић, такође заљубљеник у „најважнију споредну ствар на свету”, му је једног дана рекао да је открио нови, прави спорт – бокс и позвао га да пође с њим на тренинг.

Редли није чекао да га зове два пута. Отишао је са Ракићем на тренинг младих боксера Еђшега и ту и остао.

Прву борбу имао је неколико седмица касније, у Сремским Карловцима. Није се баш прославио – изгубио је.

Следеће три-четири је добио, па опет једну изгубио. Као да га је судбина зачикавала, као да је испробавала његову истрајност.

Није одустао. Број победа у следећој тријумфалној серији био је већ двоцифрен, а порази све ређи, да би 1963. када је, као такмичар, последњи пут ушао у ринг, заокружио заиста импресиван биланс: 287 борби, од чега свега 20 пораза и један нерешен исход.

Изгледом је, причају они који су га гледали, заваравао противнике. Деловао је потпуно

мћен као један од најјачих удараца у историји југословенског ринга.

Те 1949. године, када је Редли први пут у каријери боксовао у финалу сениорског првенства Југославије, одржан је други послератни Европски шампионат. Најбољи боксери „старог континента“ окупили су се у норвешкој престоници Ослу.

Београд 1951: Једна од великих победа Стевана Редлија на препуном стадиону ЈНА

неупадљиво, сасвим мирољубиво и готово безопасно. Али је зато ударао када се томе нико није надао. Чинио је то брзином муње, и громовито, нарочито левицом, и остао упа-

бронзу, титулу најбољег средњаша Европе је, иначе, освојио славни мађарски ас Ласло Пап. Леворук, са снажним ударцем и без трагова борби на лицу, био је Редлијев узор.

Од наших представника најуспешнији је био Павле Шовљански који је освојио бронзану медаљу у лакој категорији, прву европску медаљу у историји југословенског бокса.

Шовљански је био бриљантан изданак тадашње суботичке школе бокса коју је утемељио Стеван – Пишта Енгелбрехт. На државном првенству 1949. Енгелбрехт је одмах приметио несвакидашњи дар младог Редлија, тада војника ЈНА, и решио да га доведе у Партизан, у којем су већ били и он и Шовљански. Нешто касније то је и учинио.

На првенству у Ослу, на коме је Шовљански узео

До финала сениорског првенства државе, Редли је поново стигао наредне 1950, овога пута у перолакој, у коју је, у међувремену, прешао. Пут до овог финала био му је заиста тежак.

НОК-АУТ ПРОТИВ КРАЉА НОК-АУТА

Већ у првом колу намерио се на стандардног југословенског репрезентативца, члана београдског Милиционара, Миливоја Булата. У то време Булат је важио за „краља нок-аута” на домаћем рингу. Мало ко од његових противника је у усправном положају дочекао последњи ударац гонга.

Ни Редлију, мада се о његовом таленту већ увелико причало, стручњаци уочи ове борбе нису давали богзна какве шансе. Преварили су се. Плавокоси Новосађанин је храбро ушао у окршај и – нокаутирао чувеног нокаутера.

Била је то, по Редлијевој оцени, најузбудљивија борба у његовој целокупној каријери.

Све се то дешавало у Шапцу, престоници чивијашког света, у којем је, баш у то време, стасавао још један будући великан југословенског бокса, Илија Лукић - Роки, тада 17-огодишњак. Редлију је била 21 и до финала у коме ће се срести са тадашњим југословенским репрезентативцем Јованом Стефановићем, из суботичког Спартака, морао је да савлада још двојицу солидних боксера, Марића и Ракића.

У финалу Стефановић, иначе сјајан техничар, био је бољи и Редли је, још једном, морао да се задовољи сребрним одлијем.

Енгелбрехт је, у међувремену, остварио своју намеру и јунак ове приче је 1951. године, када је први пут постао сениорски првак Југославије (тај успех поновиће и у наредне две године), већ био члан Партизана.

Те године он је постао и права звезда југословенског ринга, човек чије су име љубитељи бокса почели да изговарају са усхићењем.

Преломна тачка био је меч репрезентација Југославије и Италије, одржан на стадиону ЈНА, пред чак 25.000 гледалаца. Толико света се, ни пре ни касније, није окупило на једној боксерској приредби, а Лили је, у перолакој, у заиста великом стилу, у првој рунди нокаутирао Италијана Ћанинија.

Врата боксерске славе су му, после тога, била широм отворена.

Упркос томе и упркос чињеници да је његово име противницима уливало страх у кости, Редли није мењао ни своје понашање, ни свој стил.

И даље је деловао мирољубиво, али су његови ударци били све разорнији, а борбе све краће.

Репрезентативац: Стеван Редли као члан боксерске селекције Југославије

То је на својој кожи најбоље осетио Реди из Ирске, са којим се срео у првом колу Олимпијских игара у Хелсинкију, 1952. Наш шампион га је просто збрисао већ у првој рунди.

Милано 1952: Стеван Редли (десно) у мечу против репрезентативца Ломбардије Белотија

Веровало се да ће исту судбину доживети и Лајшинг из Јужноафричке Уније. Није, међутим, било тако. Редли је меч изгубио и пропустио сјајну прилику да постане први југословенски боксер који је освојио олимпијску медаљу.

На то ће се чекати чак 16 наредних година, а поћи ће за руком једном другом „панонском бомбардеру”, још жешћем леворуком нокаутеру Звонимиру Вујину, у Мексику 1968.

Нова прилика да се сврста у асове међународног калибра Редлију се указала 1953. године, на Европском првенству у Варшави. Није је пропустио.

Додуше, и жреб му је био наклоњен, пошто му је до бронзане медаље требала само једна победа, али Бугарин Гого Мализанов којег је требало да надвиси, није био ни мало наиван борац. Није му то, међутим, ништа вредело. Наш ас га је надвисио у свим елементима боксерске вештине и пласирао се у полуфинале.

Даље од тога, међутим, није могао. Ту га је пресрео велики совјетски ас Алексеј Засухин и онемогућио да стигне до финала у перолакој у којој се, као и у Хелсинкију, борио.

Бронзана медаља коју је Редли освојио у Варшави, била је четврта у историји југословенског бокса. Поред Шовљанског којем је то, рекосмо већ, за руком пошло у Ослу, сребрном, односно бронзаном медаљом су се на првенству у Милану, 1951. године, окитили тадашњи ас Партизана Коста Лековић и онај исти Булат којег је Редли, годину дана раније, нокаутирао у Шапцу.

С ОБЕ НОГЕ НА ЗЕМЉИ

Већ на наредном Европском шампионату, у Берлину 1955. Редлијево место у перолакој категорији заузео је велики ас Црвене звезде, а касније и Партизана Миодраг Митровић. Редли више није наступао за репрезентацију, а лагано се спремао и да сасвим напусти ринг, што је 1956. и учинио.

Управа београдског Радничког, у којем је радио као тренер, га је, у септембру 1963. дакле тачно десет година после освајања европске бронзе, позвала да, као такмичар, том клубу помогне у борби за опстанак у Првој савезној лиги.

Случај је одредио да се, као 33-огодишњак, сретне управо са Митровићем који је, у међувремену, поред три титуле државног првака, освојио и бронзану медаљу на Европском првенству у Луцерну 1959.

Била је то, што би се данашњим речником рекло, једна од културних борби на почетком шездесетих узбуђењима пребогатом београдском рингу, у којој је Редли, већ у првој рунди, просто збрисао Митровића.

Био је то, истовремено, и Лилијев дефинитиван опроштај од ринга у који је као такмичар први пут ушао 16 година раније.

Године 1964. Редли је дипломирао на Вишој тренерској школи, у Београду. Нешто касније завршио је и Вишу педагошку у Зрењанину, а 1969. стекао је и звање професора физичког васпитања. Тај посао је, од 1962. до 1994. обављао у Основној школи „Васа Пелагић”, у београдском насељу Крњача.

Пре него што се отиснуо у просветне раднике, као боксерски тренер је радио у Радничком и Партизану, а својој највећој спортској љубави, боксу, поново се вратио 1994. када је преузео вођење омладинске школе београдског Синђелића.

Стеван Редли је данас пензионер у Београду. Спортске рачуне је већ свео и – задовољан је. У ринг није ушао да би се помогао материјалних вредности. Желео је само да буде славан и да види свет.

Остварило му се и једно, и друго. Енглеска, Шведска, Данска, Немачка, Француска, Белгија,

Мађарска, Пољска...само су неке од земаља у које је, захваљујући боксу, стигао.

Тих педесетих у којима је он био боксерски шампион, други Југословени су о томе могли само да маштају.

Београд 1952: Разорним ударцима левицом, Стеван Редли (десно) нокаутирао је и репрезентативца Аустрије Шнајдера

Популарност му је, разумљиво, годила, али је увек успевао да с обе ноге чврсто остане на земљи. Водио је уредан породични и апсолутно спортски живот. Уз таленат и тежак и поштен рад, на који је поносан, у томе треба тражити објашњење за сјајне резултате које је постигао.

ДАВИД МЕЂУ ГОЛИЈАТИМА

БОКСОМ ЈЕ ПОЧЕО да се бави у родном Новом Бечеју, давне 1952. године. Тада је имао 16 лета и, са још десетак новобечејских клинаца које је тренирао Стеван Чигурски, маштао је о боксерској слави.

Први пут ће ка њој и кренути као члан екипе из суседног Бечеја (Старог) у сезони 1952/53, када су доспели до квалификација за улазак у Прву савезну лигу. Нису, међутим, успели и екипа се, како то често бива, после тога распала.

Од намере да постану боксерски шампиони нису одустали само он, Бранислав Давидовић, и његов најбољи друг Лала Гарчев. Наставили су да тренирају, а прва права прилика да се увери да ли су његове амбиције реалне, Давидовићу се указала на појединачном првенству Војводине 1953. године. У четвртфиналу, одржаном у Бечеју, победио је и запутио се у Нови Сад, где је требало да се одрже полуфиналне и финалне борбе.

Мада је тада имао свега 17 година, Давидовић је победио и у полуфиналној борби, а у финалу га је чекао искусни и већ афирмисани тешкаш Војводине Типура. Полетарац је,

међутим, толико желео успех да га ништа није могло зауставити, па је савладао и ту последњу препреку и постао првак Војводине.

Тако је млади Новобечејац скренуо на себе пажњу боксерских стручњака, пре свега оних из Новог Сада, у коме је управо формирана шампионска екипа „Војводине” која ће, две године касније, постати и екипни првак Југославије.

Ипак, после победе над Типуром вратио се у Нови Бечеј и наставио да наступа за Старобечејце. Из Новог Сада је, међутим, ускоро стигао позив да појача Војводину у међународном мечу са немачком екипом НСУ. Прихватио га је оберучке и у свом првом међународном наступу донео Новосађанима два бода.

У Новом Бечеју је остао до краја 1953. године. Таман кад је она истишала, Новосађани су дошли са понудом да сасвим пређе у њихове редове. Пристао је и од 1. јануара 1954. и званично је постао члан Војводине.

Конкуренција за места у полутешкој и тешкој, у којима је наступао, била је врло оштра. Поред њега, на те категорије претендовала и двојица браће Типура, Леђенац, Бајчев, Летић... Деби-

товао је у валификационом мечу за улазак у Прву лигу, против Мачве, у Шапцу, и био је фатално изненађење за домаћина.

Побеђивао најбоље: Бранислав Давидовић (лево) у мечу са Обрадом Сретеновићем

Екипа Војводине се у чивијашкој престоници појавили у суботу увече, али без тешкаша, па су домаћини поверовали да ће већ у старту бити у предности. На њихово изненађење, сутрадан, непосредно пре мерења, из Новог Сада је стигао и готово сасвим непознати Давидовић који је, у одлучујућој борби, савладао домаћег тешкаша Гајића.

Укупан резултат меча био је 11:9 за госте, што им је било довољно за пласман у прволигашко друштво.

Већ наредне године Војводина је, предвођена врсним тренером Иваном Франзером, постала екипни шампион Југославије, а тај успех поновила је и 1956.

Њен стандардни првотимац био је и Бранислав Давидовић који је, тих година, водио жестоке окршаје са најбољим југословенским тешкашима и полутешкашима попут Кризманнића, Шојића, Николића, Банде, Срдановића, Пребега, Јелкића, Маћашева...

У то време, Давидовић је постао и државни репрезентативац, наступајући и у полутешкој, и у тешкој, пошто је по тежини био баш негде на прелазу између тих двеју категорија. Уочи Европског првенства које је 1957. године одржано у Прагу, руководство југословенске репрезентације одлучило је да баш он буде наш представник у најтежој категорији.

НАЈВЕЋИ УСПЕХ У КАРИЈЕРИ

Није та одлука наишла на баш општу подршку, али је оно што се у Прагу догађало показало да је била исправна. Давидовић је, наиме, успео да освоји бронзано одличје и тако се сврста у ред бесмртника југословенског ринга који су освајали медаље на највећим међународним боксерским такмичењима.

Имао је срећу да у Прагу стартује од четвртфинала. За медаљу му је, дакле, била потребна само једна победа. Први противник му је, међутим, био западни Немац Валансек, каснији врло успешан професионални боксер.

У свим новинским извештајима борба између њега и Давидовића описана је као окршај Голи-

јата са Давидом. Валансек је, наиме, имао преко 100 килограма, а Давидовић тек нешто

Међу елитом: Бранислав Давидовић (десно) на победничком постољу Европског првенства у Прагу 1957.

више од 81, колико је доња граница за тешкаше. Немачки борац био је и за главу виши од нашег аса.

Упркос свему томе, Давидова победа у овом мечу је била чиста као суза. Не респектујући

ни Валансекову снагу, ни тежину, Давидовић га је од првог удара гонга засипао серијама удараца, а када је Немац покушао да узврати, ефектно је ескивирао, подигавши на ноге више од 15.000 гледалаца у главном граду тадашње Чехословачке.

О надмоћности нашег аса најбоље сведочи судијско бодовање. Сва тројица арбитара, колико је тада одлучивало о исходу боксерских мечева, дала су нашем борцу предност од 60:57.

У полуфиналу Давидовић се сreo са Румуним Василеом Мариуцаном. И он је био знатно виши од нашег борца, имао је много дуже руке, а левицом је ударао врло снажно. По томе су га запамтили готово сви југословенски тешкаши за које је, по правилу, био кобан.

Што због тога, што због чињенице да је Мариуцан, у свом претходном наступу, Швајцарца Котјеа нокаутирао после свега 15 секунди борбе у првој рунди, Давидовић је у овај меч ушао врло опрезно.

„У првој рунди противници су се углавном испробавали и добили смо утисак да је Давидовић могао да буде и нешто агресивнији. У другој судија је упозорио оба борца да буду активнији. Тек у трећој почело се боксовати нешто оштрије, али борба по свом квалитету није била изнад просека.

Давидовић је био слабији него против Валансека. Тешко је парирао свом противнику који је имао обрнут гард. Судије су овог пута одлучиле у корист Румуна, мада Мариуцан није квалитетом бољи боксер од Давидовића”, јављао је извештач новосадског „Дневника” из Прага.

Очигледно, Давидовић је имао за чим да жали. На овом првенству Југословени су, иначе, освојили још две медаље. Новосађанин Илија Лукић је био трећи у полувелтеру, а Крагујевчанин Драгослав Јаковљевић други у полусредњој.

Бронзану медаљу на Европском првенству у Прагу Давидовић је, иначе, освојио пре него што је постао првак Југославије. То му је за руком пошло тек наредне 1958, али у полутешкој.

КОБНА ПОВРЕДА

Тај успех, мада је тада био у најбољим боксерским годинама, више никада није поновио. Спречила га је тешка повреда због које морао да прекине каријеру.

После Војводине он је, наиме, једно време наступао за тузланску Слободу и био кандидат за одлазак на Олимпијске игре у Риму, 1960. године, али је на једном тренингу, играјући фудбал, сломио ногу. Пошто се та повреда касније искомпликовала, не само да није отпутовао у „вечни град”, него је, како рекосмо, морао да престане и да боксује, иако је имао тек 24 године.

Схвативши да мора да почне да живи један нови, другачији живот, Давидовић је, после прекида каријере, одлучио да надокнади све што је, због спорта, у школовању пропустио. Стога је и завршио најпре средњу економску, а потом и Вишу економско-комерцијалну школу.

Боксу, спорту који га је прославио не само у нас, него и у Европи, никада, међутим, није окренуо леђа, а био је председник и тренер БК

Јединство. Упркос годинама, предњачио је у ентузијазму, убеђен да оних тридесетак бораца колико тај клуб последњих година има, није

Време успеха: Бранислав Давидовић (десно) са легендарним предратним професионалцем и потоњим савезним тренером Стеваном Јакшићем

коначан број и да ће бокс, не само у Новом Бечеју, него и целој Војводини, бити и масован, и популаран, као у његовим најбољим спортским годинама.

ШАМПИОНИ ЗА НЕЗАБОРАВ

На страницама које следе су записи о неколицини из низа војвођанских боксера који су, током протеклих 50 година, једном или више пута, освајали титулу сениорског првака Југославије. Зашто су издвојени баш они, а не неки други, упитаће се, можда, неко. Године које су провели у рингу и стотине мечева које су одбуксовали, жестока конкуренција великих асова у којој су постали прваци државе, наступи за репрезентацију Југославије, редовно учешће на међународним турнирима и, коначно, звучност њихових имена у боксерском свету, били су критеријуми за овакав избор. Верујемо да ће се с њим сагласити сви добри познаваоци војвођанског и српског бокса.

Лајош – Лајчо Ђулаи

ШАМПИОН БАЛКАНА

Као и Павле Шовљански и Лајош – Лајчо Ђулаи је рођен Суботици, али две године касније, дакле 1928. Штавише, ова двојица великих асова су одрасла и у истој, Кожарској улици, и заједно су, ратне 1942, почели да тренирају бокс код тренера Ференца Модле.

Под утицајем овог врсног мађарског стручњака изградили су и готово истоветан стил борбе у којем је доминирала врхунска техника. Томе их је, непосредно по завршетку Другог светског рата, у тек формираном Спартаку, учио и Пишта Енгелбрехт.

Ђулаи и Шовљански су 1947. заједно прешли и у суботички Раднички, који је, истина, трајао само једно лето, али је у историји југословенског бокса остало трајно записано да су њих двојица, баш у дресу тог клуба, те године постали сениорски прваци Југославије. Ђулаи у бантаму, категорији у којој је боксовао готово током целе каријере, а Шовљански у перолакој.

Те године су, на првом међународном такмичењу на којем се појавила југословенска боксерска репрезентација, обукли и плави дрес. Био је то Балкански шампионат који је одржан у главном граду Румуније, Букурешту.

Ђулаи је одбоксовао две борбе и обе убедљиво добио. У првој је савладао Бугарина Туцарова, а у другој, финалној, Мађара Фаркаша. С обзиром да је, као бантамаш, први од укупно четворице Југословена наступио у финалу и победио, постао је и први Југословен који је освојио звање првака Балкана.

Преостала тројица финалиста, односно каснијих првака Балкана, били су већ помињани Шовљански (лака), Лазар Џебина (средња) и Емил Крлежа (полутешка).

У Суботици је остао до 1948. године, када је отишао у војску и, као и Шовљански, Стеван Редли, Петар Арпаши и још неки војвођански асови, истовремено постао стандардан првотимац београдског Партизана. У дресу тог клуба одбоксовао је велики број сјајних мечева, али успехе из 1947. више никада није успео да понови.

Раних педесетих, вратио се у Суботицу, а каријери је окончао и за тадашње прилике релативно рано, 1953. године. Имао је тада свега 25 година, али је одлучио да бокс каже збогом. Југословенски ринг је после тога остао сиромашнији за једног заиста сјајног мајстора и борца који је у великој мери допринео да бокс добије епитет племените вештине. То, међутим, није био и Ђулаијев раскид са спортом. После боксерске, он је, наиме,

Мајстор из Суботице: Лајош – Лајчо Ђулаи (лево)

направио доста успешну фудбалску каријеру, играјући неколико година у првом тиму суботичке Бачке, која се такмичила у Војвођанској лиги.

Крајем педесетих година, одселио је у Немачку, у којој, као пензионер, живи и данас.

Рудолф Тот

РАСНИ БАНТАМАШ

У историји не само суботичког, већ и војвођанског, и југословенског бокса, за Рудолфа Тота резервисано је посебно место. То место му је, пре свега, обезбедила чињеница да је три пута заредом био сениорски првак Југославије у бантаму, али и то што је у тој, као и у перолакој категорији, био један од наших најуспешнијих бораца готово целу једну деценију.

Боксом је почео да се бави у школи легендарног Пиште Енгелбрехта, непосредно по завршетку Другог светског рата. Већ тада је почео да куца на врата прве екипе Спартакa, у којој су тада били асови попут Павла Шовљанског, Лајче Ђулаија, Густава Боршоша...

Прву титулу најбољег бантамаша Југославије освојио је 1948. године, једва неки месец пошто је прекорачио границу пунолетства. Била је то укупно трећа титула југословенског шампиона за суботички бокс, пошто су на државном првенству пре тога побеђивали и Шовљански и Ђулаи.

Успех је поновио и у наредне две године, дакле 1949. и 1950. Било је то време у којем

од њега није било бољег бантамаша у југословенском боксу.

Рудолф Тот је био један од наших представника и на другом послератном Европском шампионату које је, 1949. године, одржано у Ослу, главном граду Норвешке. С обзиром да је био у великој форми, уочи поласка у ту скандинавску земљу и он, и југословенски љубитељи бокса, потајно су се надали да би могао да уради нешто више, можда чак да се врати са неком од медаља.

Жреб је, међутим, распршио сва та надања. Тот је, наиме, у првом колу добио изванредног Италијана Зудаса, тада најбољег бантамаша Европе. Италијан је победио не само нашег представника, него и све друге боксере с којима се суочио на овом првенству, и надмоћно освојио титулу европског шампиона.

С краја четрдесетих и током педесетих година Тот је био стандардни првотимац Спартакa, али и репрезентативац Југославије, што у бантаму, што у перолакој. Старији љубитељи бокса сигурно још памте његове

Рудолф Тот из времена кад је боксовао за београдски Партизан

одличне наступе у плавом дресу против Аустријанца Оберхофера, Немца Франкрајтера, Пољака Соколовског, Румуна Индруа...

На домаћем рингу водио је жестоке дуеле са сјајним београдским боксерима Стеваном Редлијем, Милутином Живковићем, Томиславом Срдановићем и Радославом Радановом, као и са загребачким асовима Марјаном Ткалчићем и Младеном Јозићем.

Рудолф Тот је једно време наступао и за београдски Партизан, а каријеру је окончао крајем педесетих година. У међувремену је, попут многих боксера из своје генерације, отишао на рад у Немачку, где и данас живи.

Петар Арпаши

ЦЕО ЖИВОТ У РИНГУ!

Петар-Петика Арпаши, рођен 1928. у Ковиљу, надомак Новог Сада, био је један од најбољих не само војвођанских, него и југословенских боксера педесетих година у тада најлакшој, мува категорији.

Боксом је почео да се бави још 1942. у тадашњем новосадском клубу Левенте. Непосредно по завршетку Другог светског рата, постао је члан новосадске Славије, у којој је, међутим, провео свега неколико месеци. После тога прешао је у Еђшег и у дресу тог клуба 1948. постао сениорски првак Југославије у мува категорији.

Три наредне године је провео у војсци и у београдском Партизану. Ту га је најпре тренирао Борис Дугец, а потом и Пишта Енгелбрехт.

По одслужењу војног рока, 1951. вратио се у

Нови Сад и поново постао члан Еђшега. Од наредне 1952. наступаће за Војводину, чији дрес ће носити све до 1963.

Био је, наравно, стандардан у првој екипи Војводине, која је, под вођством Ивана Франзера, 1955. и 1956, освојила две титуле екипног првака Југославије. Бодови у бантаму, категорији у којој је тада наступао, најчешће су, дабоме, књижени у корист новосадског клуба.

Петар Арпаши (други с десна) у екипи Војводине с почетка 60-их година прошлог века

У међувремену, неколико пута је био и првак Војводине и Србије, а водио је жестоке битке са тадашњим најбољим мувашима и бантамашима Југославије. Најтеже му је било са осмоструким државним прваком, непобедивим Стеваном Паљићем.

Остале асове тог времена је, у тренуцима надахнућа, умео и да надвиси. У сваком случају,

увек је био достојан ривал и Радославу Раданову, и Миодрагу Митровићу, и Томиславу Срдановићу, и Жики Терзићу, и другим тадашњим мајсторима, и ти мечеви су обележили југословенску боксерску сцену педесетих година.

Када је напустио Војводину, имао је 35 година, али то не значи да је напустио и бокс. У Немачкој, у коју је отишао, боксовао је још пет година, поставши, уз остало, и првак тамошње покрајине Баден Виртенберг.

Опростио се 1968. у мечу са бившим суграђанином из Новог Сада, тада такође „легионаром“ у Немачкој, Радивојем Коларовићем. Од 1942. када је почео да тренира, па до тог последњег уласка у ринг, прошло је укупно 26 година!

Петар-Петика Арпаши, познат и као један од најдуховитијих новосадских боксера, данас је пензионер у немачком граду Тутлингену.

Радослав Раданов

МАЛЕРОЗНИ МАЈСТОР

„Црни сине, ко те је тако истукао, ко ти је разбио нос“, просто је, једног дана далеке 1945. године, завапила Катица Раданов, када се њен петнаестогодишњи син Радослав, сав у масницама, вратио из школе.

Плавокоси малишан, међутим, ни по коју цену није желео да каже шта му се заправо догодило. Његова мајка је, додуше, још раније приметила да се он из школе враћа много касније од својих панчевачких вршњака, али јој ни на памет није падало да тренира бокс у Дина-

му и да одатле потичу трагови које је уочила на његовом лицу.

„Тетка Катице, хоћете ли и Ви у недељу на Стрелиште. Тамо је бокс-меч, наступиће и Ваш Дуца“, упитале су је ускоро комшије, нехотице откривајући малишину тајну.

Бриљантна техника: Радослав Раданов (десно) у карактеристичној акцији у рингу

Ни она, ни отац будућег шампиона Панта Раданов, нису били баш одушевљени, али су отишли да виде сина. У тој, првој званичној борби, млади Раданов је победио и најавио блиставу каријеру која ће уследити.

Под контролом најпре Љубише Поповића, а потом и Лазара Цепине и Луке Поповића, стасавао је у омладинској школи Динама, да би, крајем четрдесетих, постао стандардни првотимац.

Ту су га запазили београдски клубови, па је почетком педесетих прешао у шампионски Партизан у којем су били све сами велики асови – Павле Шовљански, Стеван Паљић, Стеван Редли, Стеван Голић, Ивица Павлић... Тренер им је био Пишта Енгелбрехт.

Већ 1951. наступио је на Европском првенству у Милану, али није имао среће. У првом колу се, наиме, намерио на домаћег представника Дел Оса и изгубио. Дел Осо је на том шампионату освојио златну медаљу.

Сличан пех имао је и четири године касније у Берлину. Опет је био наш представник у бантаму и опет му је у првом колу допао тадашњи првак Европе, моћни Пољак Зенон Стефањук. Ни овога пута, мада је њихова борба била изједначена, није успео до прође у друго коло.

На европским првенствима више није учествовао, али је, средином педесетих, био незаменљиви репрезентативац у бантаму. Из тог времена памте се његове сјајне борбе са Велутијем из Италије, Биндером и Топфом из Аустрије, Франкрајтером из западне Немачке...

Сениорски првак Југославије први пут је постао 1953. као члан Партизана. У дресу тог клуба шампионску титулу освојио је и 1956.

Крајем педесетих, вратио се у Динамо. Као члан матичног клуба успео је још једном да победи на државном првенству. Збило се то 1960. И даље је био у бантаму.

Те године се и опростио од активног такмичења. Мада није освојио ни једно одличје на европским првенствима, Раданов је, по општој оцени, био боксер европског формата. Љубитељи племените вештине запамтили су га по несвакидашњој брзини, по бриљантној

техници и по томе што је, као мало који ас његовог времена, повезивао такве серије удараца да су га респектовали не само домаћи, него и европски боксери.

Пре него што је запловио у воде врхунског бокса, завршио је металостругарски занат, а касније и средњу лаборантску школу.

Радослав – Дуца Раданов, велики ас војвођанског, српског и југословенског бокса, трагично је завршио живот у Београду 1994. године.

Јован Стефановић

БОРАЦ ПЛЕМЕНИТОГ КОВА

Због боксера какав је он био, бокс је и добио назив – племенита вештина. Јер, током педесетих година, када је владао југословенским рингом, Јован Стефановић је, без сумње, био један од наших најбољих техничара, мајстор заиста племенитог кова и шампион чије се име изговарало с уважавањем. Међу добрим познаваоцима овог спорта тако је и данас.

Кад је II светски рат минуо, бокс је у Суботици, у којој је одрастао, био изузетно популаран. Тако се и он нашао у боксерској школи коју је, пре него што је 1947. отишао у Београд, за професора Високе школе за физичку културу, а потом и тренера Партизана, водио Пишта Енгелбрехт.

Био је један од најталентованијих, па је већ у сезони 1949. када је и основана југословенска Прва лига, био стандардан у најбољој постави Спартака и то у перолакој, у којој је тада наступао.

У тој категорији је 1950. први пут постао и шампион Југославије. У финалу је боксовао са Стеваном Редлијем, тада још чланом новосадског Еђшега (касније је прешао у београдски Партизан), захукталим леворуким ударачем који је рушио све пред собом, најављујући велику каријеру. Ту каријеру Редли ће касније „оверити” бронзаном медаљом на Европском првенству у Варшави 1953, и укупно три титуле сениорског првака Југославије.

Јован Стефановић (други с лева) у екипи Спартака крајем 50-их година прошлог века

У том судару бриљантне технике и врхунске тактике, које је персонификовао Стефановић, и силине и бескомпромисности, што је одликовало Редлија, победило је ово прво. Ћефа, како суботички љубитељи бокса и данас зову Стефановића, био је бољи.

Титулу првака Југославије освојио је и наредне, 1951. године, овога пута у лакој категорији. У њој је, две године касније, представљао Југославију и на већ поменутом Европском првенству у Варшави, четвртм по реду послератном окупљању најбољих боксера „старог континента”. Није имао среће, пошто се већ у првом колу намерио на одличног Финца Ниновуорија и изгубио.

Још једном се окушао на смотри најбољих европских боксера, али овога пута већ готово као ветеран, у Прагу 1957. Доживео је, међутим, исту судбину као и у Варшави – испао је у првом колу такмичења у велтеру, после борбе са Енглецом Вермсом.

Јован Стефановић је, уз Павла Шовљанског, Миливоја Булата, Тому Хладног и још неке асове, био један од најистакнутијих предводника генерације која је својим схватањем бокса и начином на који га је демонстрирала, овом спорту трасирала пут и обезбедила елитно место у спортској хијерархији у нас.

Од 1950. до 1955. Суботички ас био је стандардни југословенски репрезентативац, успешно настапајући на тада бројним екипним међудржавним мечевима са Аустријом, Италијом, Немачком, Грчком, Египтом...

Дрес свог Спартака носио је до краја педесетих, а почетком шездесетих једно време је провео и у новосадској Војводини. По окончању боксерске каријере више година је провео на раду у Немачкој, а пре извесног времена преселио је у Мађарску, где и данас живи.

Обрад Сретеновић

КРАЉ ТЕШКАША

Са боксом се први пут срео раних педесетих, као дечак, у насељу Боговина, поред рударског Бора. Ту су, с времена на време, долазили борски боксери и приређивали егзибиционе мечеве. Током тих егзибиција су храбријим гледаоцима пружали прилику да и сами окушају срећу у рингу.

Један од тих храбријих био је и он, Обрад Сретеновић. Оставио је толико добар утисак да је, само три дана касније, регистрован за БК Бор. Штавише, са свега неколико припремних борби отишао је на првенство Србије и догурао до финала.

Прави боксерски успон доживео је у Панчеву. У зиму 1953. дошао је у посету рођацима у Качарево и на сеоској игранци упознао боксера Динама Чађеновића. С њим је отишао на тренинг панчевачког клуба и ту остао све до 1967. када је окончао боксерску каријеру.

Сениорски првак Југославије у тешкој у којој је, мада висок свега 180 сантиметара, провео целу каријеру, први пут је постао 1957. када је имао 22 године. Та титула је, међутим, имала необичну предисторију.

Сретеновић је тада, наиме, био војник у Загребу и наступио је на отвореном првенству главног града Хрватске. Догурао је до финала, где га је победио тадашњи југословенски репрезентативац Борис Банда.

Пошто му је и друго место обезбеђивало право учешћа на првенству Хрватске, није пропустио ту прилику и у финалу се поново срео

са Бандом. Овога пута је био бољи и постао првак те бивше југословенске републике.

То му је обезбедило и наступ на завршном такмичењу за титулу првака Југославије коју је, те 1957. рекосмо, освојио први пут. Тај успех поновио је још четири пута – наредне 1958. затим 1961, 1964. и 1966. године.

У дресу југословенске репрезентације наступао је целу деценију, од 1957. до 1967. године. Већ на старту плодне репрезентативне каријере, иако је још носио војничку униформу, победио је десетоструког шампиона Румуније и освајача бронзаних медаље на европским шампионатима у Варшави 1953. и у Берлину 1955. Думитруа Чоботарау. То га је, дефинитивно, избацило у боксерску орбиту.

Током свих потоњих година, побеђивао је истакнуте европске тешкаше, а најдуже ће, сигурно, памтити наступ на Олимпијским играма у Риму, 1960. године.

Од четворице југословенских представника, њих тројица – Милосав Пауновић (Партизан) у перолакој, Томислав Келава (Раднички – Ниш) у велтеру и Драгослав Јаковљевић (Раднички – Крагујевац) у полусредњој – испали су већ у првом колу. У конкуренцији за освајање медаље је, после победе над Ирцем Касејом, остао само он.

У другом колу је надвисио и Аргентинца Корлетија и за освајање олимпијске медаље била му је потребна још само једна победа. Веровао је да ће је остварити баш тог 2. септембра, на свој 25. рођендан, али му се није посрећило.

Додуше Даниела Бекера из Јужноафричке Уније је надвисио у свим елементима боксерске вештине, али је, пред сам крај борбе,

добрио један снажан и изузетно болан ударац у грло и судија га је послао у угао.

На европским шампионатима учествовао је само једном, у Београду 1961. Већ у првом колу је, међутим, поражен од Чеха Немца, у једној заиста равноправној борби и уз велико негодовање препуне хале београдског Сајмишта.

Незадрживо: Тренутак кад Обрад Сретеновић (лево) обара Паризановог горостаса Милана Трифуновића

Два пута је био вицешампион Балкана – у Београду 1966. и у Истамбулу 1967. године. У Истамбулу је у полуфиналу био бољи од домаћег боксера Гулалија Озбеја, али је у борби за злато поново поражен од Румуна. Овога

пута то је био Василе Мариуцан, врло висок борац изузетно снажног ударца, посебно левицом, за Сретеновића кобан ривал током целе каријере.

И данас се препричавају његове чувене борбе са колосом из београдског Партизана Миланом Трифуновићем, такође југословенским шампионом и репрезентативцем, који је био висок преко два метра и имао близу 120 килограма.

Упркос томе, Сретеновић га је редовно побеђивао.

Уочи једне од тих борби, Сретеновићев клупски друг, велики борац и шерет Бранислав Петрић је пришао Трифуновићу и упитао га:

„Трифуне, колико ћеш да ми платиш да замолим Сретена да те не нокаутира?“

Београдски горостас је на то само одмахнуо руком, али су се Петрићева предвиђања убрзо обистинила: Сретеновић је и у тој борби нокаутирао Трифуновића.

Љубитељима бокса Сретеновић ће, без сумње, остати у сећању по изузетно динамичним мечевима. Иако, као у случају Трифуновића, углавном знатно нижи и много лакши од својих ривала, најчешће је успевао да их победи. У томе су одлучујући били жестока динамика коју је наметао и серије удараца које умео да користи боље него било ко од њих. Тако је побеђивао врсне боксере различитих генерација, попут већ помињаних Банде и Трифуновића, па Кризманнића, Бошка Николића, Шојића, Дамјановића...

Опште је мишљење да га је само недовољна висина за тешку категорију у којој је наступао, спречила да и на међународним такмичењима оствари много више.

Обрад Сретеновић, један од најбољих југословенских тешкаша свих времена, живи данас у Панчеву, у којем је остао и по завршетку каријере.

Лабуд Шкорић

УПОРНИ АПАТИНАЦ

У боксерску салу апатинског ДТВ „Партизан” Лабуд Шкорић је први пут ушао 1957. као четрнаестогодишњак. Под надзором неуморног Жарка Лукића, неприкосновене легенде апатинског бокса, ту је већ тренирао његов нешто старији брат Илија, нокаутер без мане и страха и велики љубимац многобројних љубитеља бокса у најсевернијем српском граду на Дунаву.

Иако је био почетник, млађег Шкорића је већ тада красило неколико особина које ће обележити целу његову каријеру, дугу укупно 15 година. Били су то, пре свега, несвакидашња упорност и форсирање бескомпромисне борбе.

У мирољубивом понашању изван ринга име Лабуд му је у потпуности одговарало. За оно што је био у рингу, и Апатинци, а касније и Панчевци међу које ће се преселити су га, из милоште дабоме, чешће називали Рис.

Сениорски првак Југославије постао је 1962. са свега 19 година, у перолакој. Већ тада му је у Младости која је, истина, имала доста добрих бораца (Илије Шкорића, Јово и Ратко Мандић, Мирко Радаковић, Милош Танкосић...), али, ни финансијски, ни организационо, није била спремна за значајније домете, било тесно, па

се, како већ поменуемо, непосредно по освајању шампионске титуле, преселио у Панчево.

У дресу Динама није успео да понови успех из 1962. мада је још два пута – 1965. и 1966. – доспео до финала сениорског државног првенства. Оба пута га је савладао велики југословенски ас тог времена, увек н е н а д м а ш н и Звонко Вујин.

Још као првотимац Младости постао је репрезентативац Југославије. У плавом дресу је наступао до 1966. Уз остале, као репрезентативац је победио Румуна Антониуа, Чеха Младека, Мађара Нађа, Египћанина Ел Гиндија...

Стандардни првотимац Динама и то у три категорије – перолакој, лакој и полувелтер – био је од 1962. до 1972. године, дакле целу једну деценију. Био је, дабоме, незаменљив и 1968. када су Панчевци, први пут у својој историји, освојили титулу екипног првака Југославије, дајући заиста изузетан допринос том

Велики борац: Лабуд Шкорић (десно) у мечу са Петром Бенедекот

историјском успеху једног од најистакнутијих југословенских боксерских колектива.

Лабуд Шкорић, сениорски првак и вишеструки репрезентативац Југославије, данас је пензионер у Панчеву, у коме је остао и по завршетку богате спортске каријере.

Фрања Тамаши

ПОЛА ВЕКА У СПАРТАКУ

Иако је титулу сениорског првака Југославије освојио само једном, давне 1963. у велтеру, Фрања Тамаши, без сумње, спада у оне војвођанске боксере који су оставили збиља упечатљив траг на југословенском рингу.

Тамаши је рођен у Суботици 1937. Боксом је почео да се бави као тринаестогодишњак, 1950. у Спартаку, а само три године касније је већ био првотимац познатог суботичког клуба.

Готово током целе дуге и богате каријере (повукао се 1967), боксовао је у велтеру. За 17 година колико је провео у рингу, нанизао је 347 борби. Од тога, ринг је чак 310 пута напуштао уздигнута чела, свега 26 пута је био поражен, а у 11 мечева судије нису могле да одлуче ко је био бољи, он или његов противник.

Први тренер му је био Иван Франзер. Ипак, на његов развој и боксерско сазревање највише је утицао Стеван Енгелбрехт који га је водио кроз највећи део каријере.

За репрезентацију Југославије Тамаши је наступио 16 пута, укрстивши рукавице са великим асовима попут златног олимпијца Немчека,

европског шампиона Италијана Бертинија, румунског првака Ходошана...

Љубитељи племените вештине широм Југославије, сигурно памте и његове жестоке окршаје са домаћим асовима Бором Недељковићем, Петром Бенедком, Љубишом Меховићем, Милуном Тодоровићем, Карољем Лајком...

Жестоки окршаји: Деталј из једне од много великих борби Фрање Тамашија (десно) и Петра Бенедка

По завршетку каријере Тамаши се посветио раду са младим боксерима Спартака, остваривши изузетне педагошке домете у стварању даровитих боксера и то кроз многе генерације.

Фрања Тамаши је у Спартаку и данас. Међусобна и, очигледно, несвакидашња љубав овог аса и његовог матичног клуба траје, дакле, више од пола века.

Јожеф Олах

БЕСКОМПРОМИСНИ ТЕМЕРИНАЦ

Јожеф Олах, вишегодишњи првотимац темеринског и београдског Партизана, а под крај каријере и Врбаса и апатинске Младости, почео је боксом да се бави у родном Темерину 1956. године, код тренера Пала Мајороша.

Учинио је то доста касно, пошто је тада имао већ 17 година, али га то није омело да постигне врло запажене резултате.

Без компромиса: Јожеф Олах (лево) у карактеристичној акцији у рингу

До 1961. је био првотимац темеринског, да би се те године преселио у београдски Партизан, за који је наступао готово читаву наредну деценију. У дресу београдског клуба је 1964. постао сениорски првак Југославије, у перолакој категорији.

Још два пута – 1962. и 1965. – успео је да дође до финала државног првенства, али је морао да се задовољи звањем вицешампиона Југославије.

Био је бескомпромисан и изузетно упоран борац, а на домаћем рингу водио је жестоке борбе са великим асовима, од којих најбољим сматра оне против Звонка Вујина из Зрењанина и Јакова Бенцуна из Ваљева. Наступајући за репрезентацију Југославије, побеђивао је Румуна Бузилику, Чеха Зофала и друге познате боксере свог времена.

Крајем шездесетих напустио је Партизан и прешао Врбас, да би се, почетком седамдесетих, обрео у апатинској Младости, за коју је одбоксовао и њену прву и једину прволигашку сезону 1971/72, после чега је престао активно да се такмичи.

У међувремену је завршио најпре Вишу тренерску школу, а потом и Факултет за физичку културу. Више година у Апатину се успешно бавио и тренерским позивом.

Јожеф Олах, вишегодишњи ас југословенског ринга, данас је професор физичког васпитања у Средњој грађевинској школи у Апатину.

Ласло Лукач

НАЈБОЉИ ОД ОД ПЕТОРИЦЕ ЛУКАЧА

Прича о рођеној браћи у рингу, бар кад је о војвођанском боксу реч, није ништа необично. Уосталом, два најуспешнија и најтрофејнија не само војвођанска, него и српска и југослове-

нска борца, су управо рођена браћа, Слободан и Тадија Качар.

У Суботици су, опет, својевремено за Спартак, са мање или више успеха, наступала чак петорица рођене браће Ромек – Лајош, Бела, Јосип, Петар и Фрања, а у апатинској Младости су, у првој половини шездесетих, готово истовремено, боксовали

Последње припреме: Ласло Лукач као члан зрењанинског Баната са тренером Шандором Ердешом

Милош и Ацо Танкосић, Јово и Ратко Мандић, Лабуд и Илија Шкорић, Илија и Душан Родић...

Конечно, петорица рођене браће су се боксом бавила и у Темерину. Реч је о браћи Лукач – Михаљу, Ласлу, Имреу, Винцеу и Иштвану.

Најуспешнији је био Ласло који је успешну каријеру започео 1959. године, под надзором

тренера Матије Лепеша, да би велике резултате најавио 1962. када је, у полувелтеру, први пут постао јуниорски првак Југославије. Годину дана касније поновио је тај успех, овога пута као велтераш.

Непосредно после тога, прешао је у београдски Партизан, у којем је остао до краја шезде-

сетих. За то време, два пута је био сениорски првак Југославије, 1965. у велтеру и 1966. у полусредњој. Биле су то најблиставије године у његовој каријери.

Почетком седамдесетих је из Београда прешао у Зрењанин. За тамошњи Банат одбоксирао је неколико успешних сезона, а онда се вратио у родни Темерин. Запослио се у фабрици намештаја „Јавор“ у којој је, крајем педесетих, и изучио столарски занат. Нажалост, ту, у фабрици, је, седамдесетих година, трагично окончао свој живот.

Ласло Лукач, сјајан техничар и велики борац, остао је упамћен и као најуспешнији боксер поникао у темеринском Партизану, једном од најбољих клубова у историји војвођанског бокса.

Карољ Лајко

ГОСПОДИН У РИНГУ

Боксерски пут је започео 1959. у Бечеју, а две године касније већ је био члан Црвене звезде, да би од 1965, па до краја каријере 1973, наступао је за панчевачки Динамо.

Карољ Лајко је пажњу боксерских стручњака на себе први пут скренуо 1960. године, на омладинском првенству државе, на којем је постао најбољи југословенски јуниор у перолакој. У дресу бечејског Братства и јединства за које је тада наступао, овај успех је поновио и наредне 1961, с тим што је овога пута боксирао у полувелтеру.

Ни у тој категорији, ни у нешто тежем велтеру, средином шездесетих није било ни

мало лако постати најбољи југословенски сениор. Јер, ту су били све сами асови попут Александра – Шугера Станковића, Љубише Меховића, Петра Бенедека, Светомира Белића, Ласла Лукача, Јована Џакуле, Фрање Тамашија...

Упркос томе, Лајко је два пута заредом – 1966. и 1967. – био југословенски шампион у велтеру. На државном првенству тријумфовао је и 1969, али у полусредњој.

Његове борбе са поменутиим асовима и данас се препричавају међу оданим поборницима боксерског спорта.

На међународним такмичењима, међутим, најчешће није имао среће.

На Балканијади у Београду 1966. освојио је бронзану медаљу. У борби за улазак у финале изгубио је од најбољег турског боксера свих времена Кемала Сандала, иначе четвороструког првака Балкана.

Њих двојица су се, поново у полуфиналу Балканског првенства, срела и годину дана касније, овога пута на Сандаловом терену, у турском граду Истанбулу. Сандал је поново победио.

У једином наступу на европским шампионатима, у Букурешту 1969, већ у првом колу се намерио на одличног румунског борца Ковача. Учинио је све да га победи, али није успео.

Карољ Лајко је био изузетно користан клубски боксер. Са Црвеном звездом је 1962. освојио национални куп, а 1968. када је Динамо први пут постао екипни првак Југославије, био је капитен тог клуба.

Посебно је занимљиво да на панчевачком рингу од 1965. године, када је дошао у Динамо, до 1973. није изгубио ни један једи-

Професор и на рингу и у животу: Карољ Лајко (десно) у мечу са Фрањом Тамашијем

ни меч. Кад му се то први пут догодило, одлучио је да се дефинитивно повуче!

Још за време активног бављења спортом стекао је звање вишег тренера бокса. Касније је постао и савезни боксерски судија, а затим професор физичког васпитања у панчевачкој Гимназији „Урош Предић”.

Очигледно, поред изузетно високих такмичарских домета, каквим може да се похвали мало боксера, не само у нас, Карољ Лајко који данас живи у Панчеву, једна је од најкомплетнијих личности не само војвођанског, већ и српског бокса.

Ариф Ибрахимовић

ЛАКОНОГИ КОНТРАШ

Ариф Ибрахимовић, двоструки јуниорски и двоструки сениорски првак Југославије и вицешампион Балкана, рођен је у Нишу, 1946. године. Боксерску славу је, међутим, стекао као члан Спартак из Суботице, у коју је с породицом преселио као деветогодишњи дечак, дакле 1955.

Ведета Спартак: Ариф Ибрахимовић (лево) у мечу са Радивојем Коларовићем из Војводине

У Спартакову боксерску салу први пут је ушао 1962. Искусни боксерски вук Пишта Енгелбрехт је у црнпурстом 16-огодишњем момчићу, куражном, а уз то и леворуком, одмах препознао „штоф” од којег се може направити добар, можда чак и врхунски боксер.

Да се није преварио, показало је већ омладинско првенство

Југославије 1962. на којем је Ариф био најбољи у бантаму. Титулу омладинског првака Југославије је, у истој категорији, освојио и годину дана доцније.

Бантам ће, практично до краја каријере, бити његова категорија. У њој је 1963. са тек напуњених 17 година, дебитовао и у сениорској екипи Спартак, у коју га је искусни Енгелбрехт одмах уврстио.

Од тада, па до 1972. када је боксу дефинитивно рекао збогом, нанизао је стотине мечева, војујући са свим великим југословенским бантамашима тог времена. Као победник је излазио из окршаја за памћење са Љубинком Веселиновићем, Јованом Пајковићем, Миодрагом Омеровићем, Османом Амзићем, Браниславом Мирковићем, Махмутовићем и другим великим асовима.

Ипак, најдуже ће се памтити његове чувене борбе са троструким југословенским и двоструким балканским шампионом, Јанетом Бахтијаревићем из нишког Радничког.

То што су оба била Нишлије, дакле земљаци, није ни мало утицало на жестину дуела ове двојице бораца. Оба су били леваци, имали су, дакле, контра-гард, оба су били врхунски техничари, па су њихови окршаји били прави празник за љубитеље бокса.

У њима су, дабоме, побеђивали и један и други, а од борби у којима је он тријумфовао, Ибрахимовић посебно памти ону у Трстенику, 1967. године, када је у финалу државног првенства био бољи од „вечитог ривала” и први пут освојио титулу сениорског шампиона Југославије.

Најбољи југословенски сениор у бантаму био је и наредне, 1968. године.

Највећи међународни успех остварио је на Балканијади у Истанбулу 1967. када је освојио сребрну медаљу. У полуфиналу је надвисио Инђесуа из Турске, а у финалу је изгубио од

Румуна Гижуа који је те године, у Риму, постао и првак Европе.

Два пута је наступио и на европским првенствима, први пут у Риму 1967, а други пут у Букурешту 1969. године.

У главном граду Италије је, у првом колу, поражен од источног Немца Кетелхута, а у румунској престоници, такође у првој борби, од домаћег боксера Думитрескуа који је касније освојио златну медаљу.

Каријеру је завршио у Спартаку 1972. После тога, три године је провео у Немачкој, а онда се вратио у Суботицу, где је радио као возачки инструктор.

Ариф Ибрахимовић, двоструки омладински и сениорски првак Југославије и вицешампион Балкана данас је пензионер у Суботици.

Јосип Мерковић

НЕСУЂЕНИ ФУДБАЛЕР

Иако је рођен у Новом Саду 1943, Јосип Мерковић, двоструки сениорски првак Југославије, одрастао је у Бачком Петровом Селу. Оно што га, дабоме уз успехе које је постизао, издваја од осталих војвођанских асова јесте то што у боксерској каријери није одбоксао ни један омладински меч!

Заправо, Мерковић са боксом до 1962. када је, као изузетно талентован 19-огодишњи фудбалер из бечејског Братства, за које је до тада играо, доведен у суботички Спартак, није имао апсолутно никакве везе, а најмање је размишљао о томе да постане боксер.

Случај је, међутим, хтео да сврати у салу у којој су тренирали боксери Спартака у којем је, крајем четрдесетих, његов земљак из Бачког Петровог Села Густав Боршош, био један од најистакнутијих такмичара.

До последњег даха: Мечеви Јосипа Мерковића (десно) и Антуна Вукушића увек су обиловали узбуђењима

Иако је тада имао 20 година и све услове да направи добру фудбалску каријеру, Мерковић је ипак прихватио предлог Пиште Енгелбрехта да се окуша и у боксу. Спартаку је недостајао тешкаш, а искусни тренер је проценио да би атлетски грађени момак из Бачког Петровог Села то могао да постане.

Није се преварио. Мерковић је убрзо дефинитивно напустио фудбал и већ у јесен те године дебитовао је у првој постави суботичког клуба, за који је наступао све до 1973.

Првих година је боксовао у тешкој, постижући врло добре резултате. Уз остале, полазило му је за руком да победи и заиста велике асове, попут Обрада Сретеновића.

Ипак, највеће успехе је постигао у другој половини шездесетих, када је наступао у полутешкој, у којој је, два пута заредом, освојио титулу шампиона Југославије.

Први пут му је то успело 1967, када је, у незаборавној финалној борби, победио Антона Вукушића из Борова. Био је то заиста бескомпромисан окршај двојице фајтера, у којем је ринговни судија обојици бројао по три пута!

На крају, судије су победу доделиле Мерковићу, а о томе колико је борба била изједначена и колико је публика била одушевљена, најбоље говори податак да се, непосредно после ње, на ринг попео славни југословенски фудбалски ас, тада тренер немачког Бајерна Златко Чајковски, који је био гост на финалним мечевима државног првенства. Он је, пошто је претходно честитао Мерковићу, пришао Вукушићу и, скинувши са руке свој златни часовник, поклонио му га.

За велику борбеност и за утеху!

Други пут Мерковић је постао југословенски шампион наредне 1968. пошто је у финалу победио Радована Бисића из бањалучке Славије.

Током сезоне 1970/71. био је члан апатинске Младости, помогавши овом клубу да, једини пут у својој историји, постане прволигаш. У последњем мечу квалификација, против Борова, поново се срео са Вукушићем. Била је то непоновљива борба двојице великих асова из које је Мерковић, поново изашао као победник, доневши Апатинцима поене који су их директно одвели у елитно југословенско боксерско друштво.

За Спартак је наступао до 1973, када се дефинитивно повукао. Јосип Мерковић, двоструки првак Југославије је данас пензионер у Суботици.

Мирко Антељ

ИЗМЕЂУ ПАРЛОВА И ВУЈКОВИЋА

Мирко Антељ који је рођен 1950. у Земљу, у Републици Српској, припада дугом и богатом низу југословенских шампиона који су стасали у суботичкој школи бокса, утемељеној првих поратних година.

Међу најбољима: Мирко Антељ (десно) после једне од многобројних победа

У салу за тренинг боксера Спартака је, додуше, први пут ушао 1966. кад је имао већ 16 година. Рекосмо већ, јер је то за суботичке прилике било доста касно. Фрања Тамаши је, рецимо, почео са 13, а Драгомир Вујковић са 14 година.

Антељ се такмичио укупно девет година, све до 1975. Највећи успех који је у том времену

постигао, било је освајање титуле сениорског првака Југославије, у средњој категорији, 1971. године.

У тој категорији је, до тада, суверено владао неприкосновени Мате Парлов. Кад је он прешао у полутешку, Антељу се указала прилика коју није пропустио.

Освајањем титуле државног првака као да је најавио да ће звање најбољег средњаша Југославије убудуће бити резервисано са Суботичане. У наредних пет година га је, наиме, освајао Антељов млађи клупски друг Вујковић.

Једном је био и представник наше земље на Балканијади. Било је то у Подгорици, те 1971, најуспешније године у његовој каријери.

Тада је освојио бронзану медаљу. У четвртфиналу је победио Текучану из Румуније, а у полуфиналу изгубио од Киркова из Бугарске.

У екипним сусретима и на другим међународним турнирима више пута је облачио дрес репрезентације Југославије.

Мирко Антељ и данас живи у Суботици, где ради као боксерски тренер. Породичну боксерску традицију наставио је и његов изузетно талентовани син Томислав.

Златко Милосављевић

„ГРОФ” ОД ПАНЧЕВА

Златко Милосављевић, првак Балкана, више-струки југословенски шампион и стандардни репрезентативац, почео је да боксује у родном Осијеку, 1959. Тада је имао свега 12 година.

Јуниорски првак Југославије у муви постао је 1965. Већ тада је носио надимак „Гроф” који ће га пратити током целе каријере. Још је био члан осиечке Славоније када је, 1968, први пут постао и најбољи југословенски муваш у сениорској конкуренцији, победивши нок-аутом до тада неприкосновеног Бранислава Мирковића – Малигана, из Црвене звезде.

Опроштај: Златко Милосављевић (први с лева) као члан репрезентације Југославије у Ријечи 1975.

Био је то једини нок-аут у Мирковићевој богатој каријери, а Милосављевић је, после ове победе, заузео његово место у репрезентацији Југославије.

Титулу државног првака освојио је још једном, али у бантаму. То му је пошло за руком 1972. када је већ био стандардни првотимац панчевачког Динама, у који је, у међувремену, прешао.

Највеће успехе у каријери остварио је представљајући Југославију на Балканским шампионатима.

На том такмичењу је дебитовао 1969. у румунском граду Галцу, у муви. Освојио је сребрну медаљу.

Две године касније, у ондашњем Титограду, а данашњој Подгорици, био је још успешнији.

И даље је био муваш, а полуфиналној борби био је бољи од Николауа из Румуније. Ни Крумов из Бугарске, с којим се борио у финалу, није му тада био дорастао, па се окитио златном медаљом и титулом балканског шампиона.

На Балканијади одржаној у турској престоници Анкари 1972. наступио је као бантамаш и имао укупно три борбе. Две је добио, а једну изгубио.

У четвртфиналу је глатко тукао Мораруа из Румуније, а у полуфиналу Хуљариса из Грчке. У финалу је изгубио од домаћег боксера Мемета Кумове, па му је тако припала и друга сребрна балканска медаља.

Плави дрес југословенске репрезентације је, што у екипним мечевима, што на разним турнирима, облачио готово целу једну деценију – од средине шездесетих до половине седамдесетих година.

Од репрезентативног дреса се опростио у мечевима наше и финске репрезентације, одржаним у његовом родном Осијеку и у Риједи, у фебруару 1975.

У дресу Динама боксовао је до 16. априла 1977. Тог дана је у првенственом мечу победио Стефанова из београдског Радничког и опростио се активног бављења боксом.

Златко Милосављевић – „Гроф” је и по завршетку боксерске каријере остао у Панчеву, где и данас живи.

Геза Тумбас

ПРЕРАНО ЗБОГОМ

Када је 1969. први пут крочио у салу за тренинг боксера Спартака Геза Тумбас је имао свега 12 година. Пет година касније постао је стандардни првотимац „плавих голубова”, најчешће наступајући у лакој категорији.

Време победа: Гези Тумбасу (десно) је 1980. била најуспешнија година у каријери

Током боксерског стасавања водили су га Грго Нимчевић, Слободан Наумовић и Јенцика Герег. Од сваког је, дабоме, научио понешто што ће му бити драгоцену током боксерске каријере.

Најбоља боксерска година била му је 1980. када је постао сениорски првак Југославије у лакој категорији.

Те године је као члан југословенске репрезентације наступио и на Олимпијским играма у Москви. У првој борби је савладао Нормана Стивенса из Аустралије, после чега се пласирао у четвртфинале.

Да је и ту победио, освојио би бар бронзану медаљу. Није, међутим, успео, јер је олимпијски шампион, Кубанац Ангел Херера за њега био превише јак противник.

Те године је учествовао и на Балканијади у бугарском граду Пернику. Освојио је бронзану медаљу. У полуфиналу је изгубио од великог бугарског аса тог времена Емила Чупренског.

Уз остало, био је и пет пута сениорски првак Војводине, а више пута је, што у екипним сусретима, што на међународним турнирима, наступао у дресу репрезентације Југославије.

Иако је имао свега 24 године, Геза Тумбас који и данас живи у Суботици, је боксом престао да се бави 1981, из породичних разлога, и то баш у тренутку кад је могао да постигне много, много више од оног што је постигао.

Никола Аготић

ВИЦЕШАМПИОН БАЛКАНА

Никола Аготић је боксом почео да се бави у зрењанинском Банату, 1973. Тада је имао 16 година и, као и сви боксери тог клуба, маштао да достигне славу његовог најуспешнијег члана свих времена Звонка Вујина.

Као ни остали, ни он у томе није успео, али је, у другој половини седамдесетих и првој половини осамдесетих година, био један од најзначајнијих југословенских боксера у најлакшој категорији.

Балканско сребро: Никола Аготић (десно) је, уз остало, освојио и сребрну медаљу на Првенству Балкана

Као члан Баната два пута заредом – 1973. и 1974. – био је најбољи југословенски јуниор у папиру. После тога променио је средину и преселио се у панчевачки Динамо.

Своје најзначајније међународно одличје, сребрну медаљу на Балканском шампионату, освојио је у Софији 1975. У полуфиналу је победио Турчина Каранаханоглуа, а у финалу изгубио од домаћег борца Фузацијева.

У другој половини седамдесетих, најблиставији тренутак му је био наступ на традиционалној „Златној рукавици” 1977. када је победио Кубанца Моралеса и врло храбро се супроставио европском прваку Немцу Гејлиху.

Судијска одлука у тој борби била је 3:2 за Гејлиха, мада многи мисле да је Аготић заслужио да буде проглашен за победника.

Титулу сениорског првака Југославије освојио је 1984.

Боксовао је све до 1988, дакле укупно 15 година. Данас Никола Аготић живи у Панчеву, где је остао по завршетку спортске каријере.

Драгутин Илић

РОЂЕНИ ПОЛУСРЕДЊАШ

На почетку каријере: Драгутин Илић се тренером Стојаном – Стојом Грастићем

ндског боксера, тренера и боксерског ентузијасте Стојана Грастића који је у њему, вижљас-

Драгутин Илић, вероватно најбољи кикиндски боксер свих времена, је у рингу провео више од једне деценије, а готово сво то време је углавном боксовао у истој – полусредњој категорији. У њој је остварио своје највеће успехе, и као јуниор, и као сениор. Речју, био је рођени полусредњаш.

Почео је код познатог кики-

ндског боксера, тренера и боксерског ентузијасте Стојана Грастића који је у њему, вижљас-

том и врло покретљивом, одмах препознао вансеријски таленат. На прагу пунолетства, 1974. године, победио је на јуниорском првенству Југославије. Потонји репрезентативац из крагујевачког Радничког и вишеструки сениорски првак државе Велимир Јевтић је и тада важио за опасног ударача, али га је Илић у финалу надмудрио и постао јуниорски шампион државе.

Кикинда је тада била друголигаш, па је Илић решио да напусти свој град и окуша се у прволигашком друштву. Прешао је у панчевачки Динамо за који је одбоксовао неколико добрих сезона, па потом у београдски Раднички, где је остварио низ запажених победа. Чинио је то, најчешће, сјајном тактиком и боксерским знањем. У то време је тукао све врхунске домаће полусредњаше, какав је, рецимо, био Живорад Јелисијевић (Црвена звезда), државни првак и освајач бронзане медаље на Европском првенству.

Илић је, у више наврата, наступао и за репрезентацију Југославије. У плавом дресу је, уз остало, три пута боксовао против репрезентације САД.

Ипак, титулу најбољег југословенског полусредњаша у сениорској конкуренцији освојио је у дресу Кикинде, у коју се вратио 1984, дакле после равно једне деценије проведене у другим клубовима. Освајање ове титуле је, уједно, било и његов највећи успех.

По завршетку боксерске каријере, Драгутин Илић је почео да се бави угоститељством и постао један од познатијих кикиндских угоститеља. Пре неколико година са породицом је одселио у Канаду, где и данас живи.

Јован Црнокрак

БОРАЦ БЕЗ МАНЕ И СТРАХА

Из Задра, у којем је рођен 1960. године, Јован Црнокрак је у Нови Сад стигао као омладински првак Хрватске у гимнастици, намеран да у новосадском Партизану, код тренера Лазара Крстића, настави каријеру гимнастичара.

Ускоро се, међутим, обрео у Боксерском клубу Војводина. Импресиониран успесима које су, у другој половини седамдесетих, постизала браћа Качар, и сам је почео да тренира бокс. Сјајне физичке предиспозиције које је поседовао и већ формирана спортска култура су му у томе били драгоцени.

Врло брзо, већ 1979. постао је омладински првак Југославије у велтеру, да би, одмах затим, постао стандардни члан сениорске екипе Војводине, започевши тако успешну каријеру, током које ће, готово целу деценију, бити један од водећих југословенских боксера у велтеру и полусредњој.

Титулу сениорског шампиона државе освојио је 1985. године.

Током каријере више пута је наступао у плавом дресу репрезентације Југославије, остваривши изванредне резултате. У тим наступима овај борац без мане и страха побеђивао је ривале из Кубе, Бугарске, Румуније, Мађарске...

Ипак, најдуже ће се памтити три наступа за плаву селекцију у мечевима са репрезентацијом САД. У сва три Јован Црнокрак је победио своје ривале са друге стране Атлантика.

На домаћем рингу одбоксовао је много борби за незаборав, посебно против великих мајстора његовог времена, какви су били Сретен Мирковић, Драган Васиљевић, Слободан Врсајковић, Ђорђе Петронијевић, Билалић...

Упоредо са бављењем боксом, завршио је и новосадски Факултет за физичку културу. Његов дипломски рад о употреби заштитних маски у боксу био је пионирски стручно-истраживачки подухват у тој области.

Под крај осамдесетих је отишао у Беч, где је боксовао и био тренер. Један од његових запаженијих мечева из тог времена, био је онај са Ричијем Вутхолом, који је био трећи на Олимпијади у Сеулу. У Келну, у изванредној и сасвим изједначеној борби, Вутхол је победио одлуком судија 3:2.

У Бечу у којем је остао и после тога, Црнокрак је и завршио боксерску каријеру, радећи даље као спортски инструктор.

Увек борбено: Јован Црнокрак са тренером Душаном Божанићем уочи почетка једне борбе

Бранко Ковачевић

МОГАО МНОГО ВИШЕ

Бранко Ковачевић је у рингу провео свега пет година – од 1981. до 1986. Да је остао дуже, сигурно би остварио много, много значајније резултате. И овако је, међутим, имао неколико сјајних успона који су му обезбедили место међу значајнијим војвођанским борцима од Другог светског рата до данас.

Прерано отишао: Бранко Ковачевић (десно) искористио је тек део свог несвакидашњег дара

То заиста не треба да чуди, јер је био просто „рођен“ за бокс. Имао је сјајну брзину, висину, снажан ударац, изванредну технику и, изнад свега – висprenост.

Бокс је почео да тренира релативно касно, као 17-огодишњак, пошто се претходно, свестрано талентован, успешно бавио другим спортовима. Збило се то 1981, а већ наредне године постао је јуниорски првак Југославије у полутешкој.

Сениорски првак Југославије, такође у полутешкој, постао је 1985, непосредно по повратку из војске. Тада је победио и реномираног југословенског репрезентативца Перу Тадића из Пуле и преотео му место у државној репрезентацији, најавивши тако блистави боксерски пут.

Исте те године, представљао је Југославију на Балканском првенству у Софији и остварио највећи успех у каријери. Освојио је златну медаљу. На путу ка титули шампиона Балкана пред њим су оружје положили Бугарин Крумов и Румун Казаку.

Поред Тадића, у то време је, углавном успешно, одмеравао снагу и са свим другим југословенским асовима у полутешкој. Са олимпијским шампионом Бањалучанином Антом Јосиповићем је, тако, боксовао нерешено, а репрезентативца Миливоја Башића је побеђивао...

Ниједан домаћи ас није није с њим безбрижно улазио у ринг, а већина га је напуштала погнуте главе.

У екипном такмичењу за Војводину је често наступао и у тешкој категорији. И ту је, мада је као класичан полутешкаш, био много лакши од колоса с којима се надметао, постигао одличне резултате, победивши, уз остале, и репрезентативце Бошњака, Андрића...

Борба с Миленком Андрићем му је, по оценама многих, била најбоља у целој каријери.

Боксу је, изненада, рекао збогом 1986. пред Олимпијске игре у Сеулу, када је има свега 23 године и када је, као велика нада, тек требало да крене ка правим звезданим висинама. Послови су га одвели у Будимпешту где је провео неколико година. Данас је увек популарни „Дрипац” поново у свом Новом Саду.

Шандор Кришто

ЖАЛ ЗА ОЛИМПИЈАДОМ

Одлуку да се бави боксом Кикинђанин Шандор Кришто донео је у лето 1980. Тада је имао 16 година, а сцена коју је гледао на телевизији била је за њега очаравајућа: са високо уздигнутим рукама, на највишу степену победничког постоља московске Олимпијаде пео се наш највећи боксер свих времена Слободан Качар, да би, одмах затим, уследило подизање југословенске тробојке и интонирање наше химне.

Гледајући тај величанствени приказ, Кришто је почео да сања дан када ће и сам отићи на Олимпијске игре и попети се на победничко постоље. Није му се, нажалост, посрећило и тај сан је остао недосањан.

Истина, осам година после првог уласка у ринг, био је кандидат за Олимпијаду која је 1988. одржавана у Сеулу. Предност је, међутим, добио вишеструки југословенски и европски шампион Љубиша Симић, а тада 24-огодишњем Кикинђанину није преостало ништа друго него да стрпљиво сачека нову прилику.

Уочи Олимпијских игара у Барселони 1992. Симић је већ одавно био професионалац, а Кришто у лакој категорији у нашој земљи није

Неостварен олимпијски сан: Шандор Кришто после једног од многобројних тријумфа

имао озбиљнијег конкурента. Био је, дакле, сигуран путник, али су уследиле међународне санкције које су, супротно самој природи спорта, примењене и на наше спортисте, па се ни Кристов олимпијски сан није остварио.

Почетком деведестих био је наш најбољи боксер у лакој, у којој је, три пута заредом, освајао титулу сениорског првака Југославије (1992, 1993, 1994). На првенству одржаном Новом Саду 1993, проглашен је за најбољег учесника.

Највећи међународни успех остварио је на Балканском шампионату 1984. Доспео је до финала, где га је победио будући првак Европе Бугарин Александар Христов. Криштоу је, дакле, припала сребрна балканска медаља.

Поред матичне Кикинде, током каријере наступао је и за бањалучку Славију и београдски Раднички.

Због повреде коју је задобио у саобраћајној несрећи у Кикинди, у којој и данас живи, 1994. је морао да напусти ринг. Мада је тада имао већ 30 година још није намеравао да боксу, својој највећој спортској љубави, каже збогом, али су га околности на то приморале.

У сећању љубитеља племените вештине остао је упамћен као храбар, бескомпромисан, озбиљан и увек добро припремљен борац и достојан ривал и највећим мајсторима ринга.

Ипак, када је о Шандору Криштоу реч, остаје сета због тога што га је неповољан стицај околности омео да свој несвакидашњи таленат и велике могућности крунише још значајнијим, посебно интернационалним одличјима.

Геард Ајетовић

ОД ШПИЦЕР БАШТЕ ДО ЛИВЕРПУЛА

Чудни су путеви Господњи. Ни земаљски, међутим, нису баш сасвим једноставни. Да ли нам неко, из бесконачног простора изнад планете на којој живимо, одређује ко ће где, и када, кренути или шта ће с њим бити, тајна је чије решење човек тражи вековима, миленијумима... Да ли ће га икада наћи, такође је тајна, упркос старој изреци „да се заклекла земља рају да се све тајне знају”.

Ти чудни путеви отворили су се и боксеру Герату Ајетовићу, нашем најбољем песничару

последње деценије, и он њима корача. Истина, не још оним најширим и цвећем посутим. Но, свако ко кроз живот корача крчећи пут испред себе чврстим песницама, мора унапред да рачуна да се до светских булевара и светала која парају небо, не стиже лако. „Per aspera, ad astra”, или „Преко трња, до звезда”, како су говорили стари Латини.

Ајетовић је ка звездама кренуо пре отприлике једне деценије, стазицама познате Шпицер баште у Беочину. На њих га је довео познати ловац на боксерске таленте Стеван Пашћан, човек који, вечито, ствара нове младе ратнике ринга.

Тако је, једног сада већ прилично давног дана, Пашћан у спортску рубрику новосадског „Дневника” довео једног „на лонац” ошишаног клинца, црнпурастог и прилично жгољавог.

„Напишите причицу о овом дечаку”, рекао је, очигледно потпуно убеђен у оно што говори. „Тек му је десет година, а ја вам гарантујем да ће бити одличан боксер.”

Новинари, свикли одавно на неодмереност тренера кад је о њиховим пуленима реч, су се згледали са доста скепсе, али су пристали да забележе причу коју је, знатно више, причао Пашћан, него срамежљиви малишан, који ће, нешто касније, тако громовито проговорити у магичном четворуглу.

Каријеру је, наравно, отпочео под будним оком Пашћана, од којег је учио основе песницења. Трчао са осталим беочинским клинцима у Шпицер башти, увежбавао директе, крошее и аперкате у не баш репрезентативној сали, до изнемоглости ударао по кожним џаковима, вежбао шадо-бокс, готово до бесвести спа-

ринговао... Све чешће је био у рингу и, наравно, скретао пажњу на себе.

„Има један сјајан клинац у Беочину, жгољав додуше, али брз као муња. И срчан”, био је глас који је, најпре тихо, а онда све гласније почео да га прати.

Почео је, наравно, и да побеђује. И своје вршњаке, али и старије, знатно искусније ривале. Са сваком победом самопоуздање му је било чвршће, а вера да ће у боксу једном направити нешто велико непоколебљивија.

Први велики успех уписан у такмичарској књижици беочинског јуноше везан је за Европско кадетско првенство, одржано у Битољу 1997. Био је трећи. Већ наредне године, у Аргентини, попео са на другу, сребрну степеницу победничког постоља, овога пута на Светском јуниорском првенству. Трећи корак му се позлатио. На Европском јуниорском првенству, 1999. у Риједи, освојио је титулу шампиона „старог континента"! Сад више нико није требао да говори уместо њега. Звезде које је почео да дотиче, дале су му право да то чини сам.

„Ето, обећао сам да ћу се, сваке године, пењати за степеницу више и остварио сам обећање. У овом тренутку од мене, уверен сам, нема срећнијег човека”, рекао је, непосредно по повратку из велике јадранске луке која је, мада одавно не тако благонаклона као некад, ипак морала да слуша југословенску химну.

Захуктали момак је имао идола и то није крио.

„Принц Насад Хаман! Он је спознао све тајне бокса. Он је уметник у рингу, удара опасно, брз је попут муње... Волео бих да будем као он.”

У последњој години прошлог и првој години новог века, окушао се као сениор. На Оли-

мпијади у Сиднеју је, нажалост, елиминисан у првом колу, па је остало забележено само да се, преко њега као јединог представника, наш бокс после деценије избивања (наших боксера није било на Олимпијадама у Барселони 1992.

Не одустаје од великих снова: Геард Ајетовић још верује да ће постати шампион и у професионалном боксу

и Атланти 1996) вратио на највећу планетарну спортску смотру. За разлику од Сиднеја, на Медитеранским играма, у Тунису 2001, освојио је бронзану медаљу.

У међувремену, из Беочина је прешао у новосадску Војводину и нанизао врло раскошну ниску титула државног првака, од пионирске, преко кадетске и јуниорске, до сениорске конкуренције. Имао је много мечева, а мало

година, а ринг је врло ретко напуштао погнуте главе. У нашем, нажалост, посрнулом боксу постао је најсветлија тачка. Име му је изговарано с поштовањем не само код нас, већ и у иностранству, где су његови наступи и трофеји које је освајао били веома запажени.

Када је први пут рекао да се заситио аматерског бокса, ипак је оставио могућност да наступи на Олимпијади у Атини 2004. и покуша да освоји медаљу, па тек онда крене у неизвесне воде професионалног бокса. Та могућност се, међутим, није остварила. У пролеће 2003. се, заједно са Пашћаном, отиснуо у професионални камп у Ливерпулу.

„Моје су амбиције велике. Желим да најпре освојим титулу европског, а после тога да јуришам и на титулу светског првака”, говорио је образлажући одлуку да постане професионалац.

До данас му се тај сан није остварио, иако је као професионалац, у распону од полувелтер,

до полусредње категорије, имао укупно девет борби и свих девет добио, од чега четири пре последњег звука гонга.

„Нисам, нажалост, имао довољан број мечева, али не својом кривицом. Не желим да то звучи препотентно, али мало је боксера који смеју да ми изађу на мегдан. Ипак, не одустајем ни од једног од моја два сна, дакле ни о титуле европског, ни од појаса светског шампиона. Тренирам паклено и сањам да за једну од титула боксујем у Новом Саду, пред мојима Беочинцима и Новосађанима.”

Хоће ли се, у бескрајном укрштању овоземаљских путева, Геарду Ајетовићу живот сасвим отворити и одвести га до небеских висина, показаће дани који долазе. Ко зна, можда је популарни Геја баш сад на некој средокраћи, после које ће уследити нови велики мечеви, па и они најважнији, за титуле о којима сања.

Још од оног времена када су почели његови снови, у Шпицеровој башти у Беочину.

СЕНИОРСКИ ПРВАЦИ

БОКСЕРИ ИЗ ВОЈВОЂАНСКИХ КЛУБОВА ИЛИ ПОНИКЛИ У
ВОЈВОЂАНСКИМ КЛУБОВИМА, СЕНИОРСКИ ПРВАЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ ОД
1946. ДО 2004. ГОДИНЕ:

1946.

Лака: Павле Шовљански – Спартак

1947.

Бантам: Лајчо Ђулаи – Раднички (СУ)
Перолака: Павле Шовљански – Раднички (СУ)

1948.

Мува: Петар Арпаши – Еђшег (НС)
Бантам: Рудолф Тот – Спартак
Перолака: Павле Шовљански – Партизан (БГ)

1949.

Бантам: Рудолф Тот – Спартак

1950.

Бантам: Рудолф Тот – Спартак
Перолака: Јован Стефановић – Спартак
Лака: Павле Шовљански – Партизан

1951.

Перолака: Стеван Редли – Еђшег (НС)
– Партизан
Лака: Јован Стефановић – Спартак
Полувелтер: Павле Шовљански – Партизан

1952.

Перолака: Стеван Редли – Партизан
Полувелтер: Павле Шовљански – Партизан

1953.

Бантам: Радослав Раданов – Динамо
– Партизан
Перолака: Стеван Редли – Партизан

1955.

Полувелтер: Илија Лукић – Војводина
Велтер: Павле Шовљански – Партизан

1956.

Бантам: Радослав Раданов – Партизан
 Перолака: Петар Бенедек – Војводина
 Велтер: Павле Шовљански – Партизан

*Из бечејских дана: Миодраг Маћашев
 најбољи тешкаш Југославије 1960. године*

1957.

Лака: Петар
 Бенедек –
 Војводина
 Тешка: Обрад
 Сретеновић –
 Динамо

1958.

Полувелтер:
 Илија Лукић –
 Војводина
 Полутешка:
 Бранислав
 Давидовић –
 Војводина
 Тешка: Обрад
 Сретеновић –
 Динамо

1959.

Средња: Петар Милошевић – Динамо

1960.

Бантам: Радослав Раданов – Динамо
 Тешка: Миодраг Маћашев – Бечеј – Партизан

1961.

Мува: Радивој Коларевић – Војводина
 Лака: Петар Бенедек – Војводина
 Тешка: Обрад Сретеновић – Динамо

1962.

Перолака: Лабуд Шкорић – Младост (А)
 Лака: Петар Бенедек – Војводина

1963.

Бантам: Бранислав Петрић – Словен (Р)
 – Црвена звезда
 Лака: Петар Бенедек – Војводина
 Велтер: Фрања Тамаши – Спартак

1964.

Перолака: Јожеф Олах – Партизан (Т)
 – Партизан (БГ)
 Тешка: Обрад Сретеновић – Динамо

1965.

Бантам: Бранислав Петрић – Динамо
 Лака: Звонимир Вујин – Банат
 Полувелтер: Петар Бенедек – Војводина
 Велтер: Ласло Лукач – Партизан (Т) – Партизан (БГ)

1966.

Бантам: Бранислав Петрић – Динамо
 Лака: Звонимир Вујин – Банат
 Велтер: Карољ Лајко – Динамо
 Полусредња: Ласло Лукач – Партизан
 Тешка: Обрад Сретеновић – Динамо

1967.

Бантам: Ариф Ибрахимовић – Спартак
 Велтер: Карољ Лајко – Динамо
 Полутешка: Јосип Мерковић – Спартак

1968.

Мува: Златко Милосављевић – Славонија (ОС)
 – Динамо

Лака: Стеван Чизмић – Банат
Полутешка: Јосип Мерковић – Спартак

1969.

Бантам: Ариф Ибрахимовић – Спартак
Лака: Звонимир Вујин – Банат
Полусредња: Карољ Лајко – Динамо

1971.

Папир: Адам Пашић – Младост (А)
Средња: Мирко Антељ – Спартак

1972.

Мува: Михаљ Тот – Банат
Бантам: Златко Милосављевић
– Динамо
Лака: Звонимир Вујин – Банат
Средња: Драгомир Вујковић
– Спартак

1973.

Средња: Драгомир Вујковић – Спартак

1974.

Лака: Ђула Гребенар – Динамо
Средња: Драгомир Вујковић – Спартак

1975.

Средња: Драгомир Вујковић – Спартак

1976.

Средња: Драгомир Вујковић – Спартак

1977.

Средња: Слободан Качар – Војводина
Полутешка: Драгомир Вујковић – Спартак

1978.

Средња: Слободан Качар – Војводина
Полутешка: Тадија Качар – Војводина

1979.

Полутешка: Тадија Качар – Војводина

1980.

Лака: Геза Тумбас – Спартак
Полутешка: Слободан Качар – Војводина

Један од асова из Зрењанина: Стеван Чизмић (десно) је титулу првака Југославије освојио 1968. године

1984.

Папир: Никола Аготић – Динамо
Полусредња: Драгутин Илић – Кикинда

1985.

Папир: Бранислав Стојков – Кикинда
Велтер: Јован Црнокрак – Војводина
Полутешка: Бранко Ковачевић – Војводина

1986.

Папир: Бранислав Стојков – Кикинда
 Полувелтер: Томислав Вуков – Спартак
 Супертешка: Драгомир Прокопић – Војводина

Ђула Гребенар (десно) је поникао у Сомбору, а титулу државног првака освојио је 1974, као боксер Динама из Панчева

1987.

Мува: Мамер Демир – Динамо
 Бантам: Рецеп Рецеповски – Војводина

1990.

Папир: Драган Милановић – Војводина

1991.

Папир: Драган Милановић – Војводина

1992.

Папир: Заим Садиковић – Кикинда
 Мува: Африм Мустафа – Динамо
 Лака: Шандор Кришто – Кикинда
 Тешка: Мирослав Клопановић – Динамо

1993.

Папир: Заим Садиковић – Кикинда
 Мува: Африм Мустафа – Динамо
 Лака: Шандор Кришто – Динамо
 Полусредња: Србислав Рашковић – Војводина
 Тешка: Мирослав Клопановић – Динамо

1994.

Лака: Шандор Кришто – Раднички (БГ)

1998.

Лака: Сандокан Бегановић – Срем (СМ)

1999.

Перолака: Милан Пиперски – Динамо

2000.

Велтер: Геард Ајетовић – Цемент

2001.

Лака: Милан Пиперски – Динамо
 Полусредња: Срђан Евђенић – Динамо

2002.

Мува: Љубомир Марјановић – Војводина
 Полувелтер: Богдан Митић – Динамо
 Полусредња: Геард Ајетовић – Војводина
 Супертешка: Милан Васиљевић – Динамо

2003.

Перолака: Љубомир Марјановић – Војводина
 Полувелтер: Богдан Митић – Динамо
 Супертешка: Милан Васиљевић – Динамо

2004.

Полувелтер: Милан Пиперски – Банат
 Средња: Срђан Евђенић – Банат

ШАМПИОНИ БЕЗ ТИТУЛА

ПОРЕД БОКСЕРА о којима је било речи на претходним страницама ове књиге, у војвођанским клубовима је, током протеклих деценија, поникло

још много, много врсних мајстора ринга. Неки од њих су, годинама, били у самом врху војвођанског, српског и југословенског бокса, више пута су наступали и за репрезентацију Југославије, али, стицајем разних околности, никада нису постали државни прваци.

То што је Војводина у српском и југословенском боксу подарила велики број врхунских асова, може да зачуди само оне који не познају прилике у том спорту. Јер, она је, одувек, била најплоднији центар омладинског бокса. Готово сваки војвођански боксерски клуб имао је одличну омладинску школу из које су,

солидно обучени и припремљени за сениорске окршаје, излазили будући асови.

У свему томе је, наравно, одлучујућа била улога тренера који су водили те школе, одно-

сно војвођанске клубове. Неки од њих поменути су у претходним записима о великим шампионима. Остале ћемо, одајући им тако почаст за све што су урадили, поменути овде где говоримо о врсним боксерима који су одбоксовали безброј сјајних мечева, извојевали много великих победа и освајали многе титуле, али не и ону која је потврђивала да су, тог тренутка, најбољи у земљи – титулу сениорског првака Југославије.

Међу боксерима који су доносили радост новосадским љубитељима племените вештине, а, како реко-

Владимир Бајчев (лево) као професионалац у окупираном Београду 1943.

смо, само стицајем различитих околности нису били прваци Југославије, издвајамо следећа имена:

- Владимир Бајчев
- Рада Тодоров – Попаја
- Влада Станисављевић – Бели
- Јозеф Цирн
- Петар Стојнов
- Ђорђе Милојевић
- Јован Леђеанац
- Стеван Кади
- Звонко Ткалчић
- Миодраг Рашета
- Никола Марин

Војводина из друге половине 50-их прошлог века: Мађарев, Бенедек, Д. Стојнов, Ракић, Кади, Лакаи, П. Стојнов, Милојевић, Ј. Типура и тренер Франзер (с лева на десно)

Њих и остале новосадске асове су ка звездама водили врсни тренери какви су били Тома Станисављевић, Карло Кулијати, Живко Банчић у овој књизи, већ помињани Иван Франзер, Никола Дробац и Душан Божанић. Поред репу-

тације расног боксера, Рудлоф Цирн је остао упамћен и као одличан тренер.

У овој шетњи боксерском Војводином, логично је зауставити се у још једном бачком граду који је обележио највеће узлете нашег ринга. Реч је, дабоме, о Суботици. Од бораца који су поникли

Спартак из 1953: Тумбас, Бајић, Ромек, Кујунджић, Стефановић, Вереш, Тот и тренер Франзер (с лева на десно)

у том граду, упркос томе што нису освајали титулу сениорског првака државе, значајна имена југословенског бокса били су:

- Густав Боршош
- Мирко Војнић
- браћа Вања и Данило Јовановић
- браћа Иван и Винце Бајић
- Антал Торонтали
- Лука Тумбас
- браћа Ромек
- Стеван Герег
- Томислав Антељ

Поред Стевана Енгелбрехта и Ивана Франзера који су, пре одласка у Београд, односно Нови

Сад, ударили темеље суботичког бокса после Другог светског рата, ваља поменути двојицу тренера који су, у потоњим деценијама, стварали суботичке шампионе. То су Јене Герег и Фрања Тамаши.

Међу бачким градовима у којима је, својевремено, бокс био спорт број један, је и Апатин. Осим Лабуда Шкорића и Адама Пашића који су, носећи дрес Младости, били југословенски шампиони, значајна имена југословенског бокса били су и:

Легенде апатинског ринга: Тренер Жарко Лукић са Илијом Шкорићем, једним од најбољих апатинских боксера свих времена

- Јово Мандић
- Мирко Радаковић
- Милош Танкосић
- Јово Петровић
- Илија Шкорић

Мајстор: Јован Ћурчић (десно) је готово деценију и по био незаменљив у дресу апатинске Младости

- Боро Мудринић
- браћа Илија и Душан Родић
- Јован Ћурчић
- Младен Каурин

Већина њих стасала је под контролом неуморног тренера Жарка Лукића. Поред низа одличних мечева које је одбоксовао за Младост, Јожеф Олах је у Апатину остварио и солидне тренерске резултате.

А у суседном Сомбору у којем је поникао државни првак Ђула Гребенар, значајни боксери били су и:

- Ивица Шокчић
- Јосип Салаи
- Саво Трбојевић
- Драган Вучић
- Драган Стоиљковић

Из златних дана сомборског бокса: Ивица Шокчић (лево) у карактеристичној акцији у рингу

У Кули је, поред Петра Бенедека, такође поникло доста одличних бораца. Уз остале, то су:

- Стеван Мађарев
- Јоца Браковић
- Велимир Јоковић
- Михајло Пашћик

Из кулске школе: Михајло Пашћик (десно) одбоксовао је низ сјајних мечева у дресу Хајдука, а касније и панчевачког Динама

Најзаслужнији тренер за развој бокса у том граду је Душан Рајчевић.

Бокс је, у својим златним временима, цветао и у Врбасу. Ту су, уз остале, стасали:

- Веселин Жмукић
- Милорад Ђурђевац
- Војо Вуковић
- Милорад Божовић
- Бранко Марковић

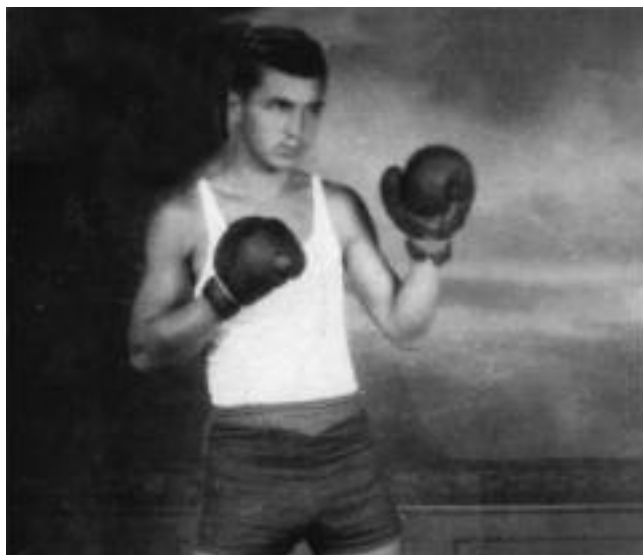

Најбољи: Веселин Жмукић (десно) је најбољи боксер који је поникао у Врбасу

Златне године бокс је имао и у Бечеју где су поникли Бранислав Давидовић, Миодраг Мађашев и Карољ Лајко. Оснивач бокса у том граду несумњиво је био Стеван Цигурски – Цигура, боксер и тренер, а као тренери истакли су се и Браца Лозановић, Сава Николин и Богдан Павков који је био и одличан боксер. Уз њега, у граду на Тиси то су били и:

- Милорад Јелкић
- Рада Ђорђевић
- Бранко Ристић – Шемега

Без премца: У низу одличних боксера који су каријеру почели у Бечеју најбољи је био Милорад Јелкић

- Светозар Чонкић – Лола
- Љубомир Јелић – Поћа

Међу бачким градовима са боксерском традицијом је и Сента. Боксерски клуб у том граду на Тиси постојао је још у време Другог светског рата, а његов најуспешнији борац био је Јанош Деме II, који је освојио титулу омладинског првака јужне Мађарске у перолакој. Од краја рата, до почетка 60-их година, функционисало је Јединство које су основали Владислав Јовановић, Ласло Брукнер, Лазар Бабин, Јанош Вицеи и Јанош Кубат, а најзначајнији сенћански боксери били су:

- Иштван Барати
- Нандор Борош
- браћа Јанош и Михаљ Деме
- Ђерђ Кереш
- Шандор Геблеш

За сећање: Клубски пано Сенте, посвећен 15-огодишњици тог боксерског клуба

Значајан боксерски центар својремено је био и Темерин. Под тренерском руком Ласла Лепеша, у тамошњем Партизану су, како је већ речено, почели државни прваци Јожеф Олах и Ласло Лукач, а мада никада нису успели да буду шампиони Југославије, веома добри боксери били су и:

- Имре Петро
- Шандор Мајорош
- Михаљ Лукач
- Ласло Карачоњи
- Бранко Драгишић
- Раде Ступар
- Јожеф Селеш

Из школе Ласла Лепеша: Темеринац Ласло Карачоњи (лево) у борби са Сомборцем Ђулом Гребенаром

Поред Бранислава Петрића, Обрада Сретеновића и других њихових суграђана о којима је већ било речи, у средишту јужног Баната, Панчеву, поникло је и афирмисало се још много врских мајстора ринга. Ево имена оних најистакнутијих:

- Душан Боровић – Буца
- Влада Стојкановић
- Бранислав Бранков – Аполо
- Томислав Вељковић
- Мирослав Милосављевић – Цамбас
- Владислав Калман
- Станко Дошен
- Славко Гавранчић
- Милош Симјоновић

На њихове и успешне каријере других Панчеваца, одлучујуће су утицали тренери Бранко Давинић, иначе оснивач Динама,

затим Раде Цветићанин, Бруно Храстински и Бранислав Недић.

А мало северније, у средњем Банату, прецизније у Зрењанину који је дао Звонка Вујина, врло добри боксери били су:

- Шандор Ердеш
- Душан Томанић
- Бора Новаковић
- Иштван Ковач
- Андраш Илија
- Шојић
- Бранко Видовић

Зрењанинска школа: Бора Новаковић (десно) је, уз остале, побеђивао и једног од наших најбољих боксера свих времена Драгослава Јаковљевића

Ердеш се потврдио и као тренер, а успешни учитељи младих боксера били су и браћа Миладин и Радоња Лекић.

Још мало северније, у Кикинди, врски тренери Власта Дрвењак и Стојан Грастић, створили су плејаду одличних боксера. Уз остале, то су били:

- Зоран Трифунац – Чича
- Ласло Ћурковић
- Стеван Кекењ
- Веселин Оторанов
- Милош Драганов
- Шандор Урбан
- Слободан Вујанић
- Зоран Крнић

Од сремских вароши, две су дале неколицину запажених боксера. То су Рума и Сремска Митровица.

У Руми је, како је већ речено, почео Бранислав Петрић, а добри боксери били су и:

- Јоле Грујић
- Јаков Бајић
- Лола Нешковић
- Тодор Цибрић
- Милош Голић
- Душан Ракановић

Од сремскомитровачких боксера чије одличне борбе још памте љубитељи племените вештине, издвајамо ова имена:

- Веселин Тренчанин
- Драган Јовановић
- Слободан Врсајковић – Кика

- Стеван Фелдежди – Пишта
- Мирко Марковић

Кад сва ова имена додамо списку шампиона са претходних страница, више је него јасно шта је Војводина значила за наш бокс. Стога, у име оних

Фајтер из Сремске Митровице: Слободан Врсајковић (десно) у мечу са Јованом Црнокраком из Војводине

којима су деценијама доносили радост, свим њеним мајсторима ринга још један дубоки наклон и најискренија захвалност за оно што су урадили у овом тешком, али и прелепом спорту.

ИЗ ИСТОРИЈЕ БОКСА

РЕЧ БОКС, која се у нашој земљи стандардизовала тек после II светског рата (пре тога у широкој употреби била је реч песницење) није, како се обично мисли, енглеског, већ данског, односно старосаксонског порекла. Њен корен је данска реч *back*, што значи батина, односно старосаксонска реч *buck*, истог значења.

Смисао овог објашњења је јасан тек ако се има на уму да су у Енглеској, колевци савременог бокса, такмичари све до 1731. године, када је то и званично забрањено, у борби имали право да користе и батине или мотке.

Фанатични заљубљеници бокса, попут Американца Ната Флајшера, иду чак дотле да почетак историје бокса поистовећују са настанком људског рода, означавајући као прву познату борбу песницама библијски братоубилачки обрачун Каина и Авеља!

То је, дабоме, претеривање, али оно што је извесно јесте да су цртежи боксера пронађени на вазама старим између четири и пет хиљада година, односно да се један релеф са боксерским мотивима, стар преко три хиљаде година и данас чува у музеју у Багдаду.

Кад је о Европи реч, преовлађује мишљење да је бокс у њу стигао из Египта или долине реке Еуфрата и да се, као врста борбе, први пут појавио између 1400. и 1200. године пре Христа, најпре на Криту, а потом у Микени, у то време центру древне хеленске културе.

Кад је о словенским народима реч, најстарији запис, из 1080. године наше ере, оставио је руски летописац Нестор, који пише о “кулачким бојевима”. Постројене у три реда (у првом су били дечаци до 15 година, у другом младићи, а у трећем ожењени мушкарци), две групе су се, користећи само песнице, бориле да противника потисну са поља на којима су се ти бојеви одвијали.

Уз остало, противник се није смео нападати с леђа, било је забрањено ударати га главом или ногом, односно ако је пао на земљу. У XVII веку, “кулачки бојеви” постали се део редовне обуке руске царске војске. Забранила их је тек царица Катарина I, указом из 1726.

Вратимо се, међутим, у древну Хелладу, ту чаробну земљу богова, једину у историји човечанства која је имала бога вина и уживања, Диониса. Она је, уз остале, имала и бога пе-

сничења. Полукс, син Јупитера и Леде, славио се као заштитник боксера.

Није тешко погодити да је, у Спарти, једном од древних грчких полиса, борба песницама била део васпитања дечака, будућих ратника, и данас синонима за одважност, снагу, жртвовање...

“Што је вода у природи, злато у богатству, Сунце међу звездама, то су игре Олимпијске међу играма”, певао је древни грчки песник. За њих се зна од 776. године пре нове ере, а песничење се први пут појавило у програму 33. Олимпијских игара, одржаних 648. године. Наравно, пре Христа.

Борци су се у то време борили голим шакама. Тек знатно касније, појавили су се такозвани цестуси, или кожни каишеви којима су обмотаване њихове песнице. Максимална дужина цестуса била је равна висини и по такмичара који их је користио, а на њима су била и метална ојачања, па су били веома опасно оружје.

Уосталом, било је то време кад се често борило буквално на живот и смрт.

Хронике бележе да је на Олимпијским играма 450. године пре нове ере у песничењу победио Теагенес из Таоса, који је био висок 210 цм и имао укупно 1.406 борби! Многе од њих биле су кобне за његове противнике.

Није, међутим, Теагенес био највећи песничар древне Хеладе. Био је то Дијагора са Родоса. У храму Линду, на том грчком острву, њему у част, уклесани су ови стихови:

“Прослави јунака
што јака подичи га шака!
О, подај му част и оданост
у рођеном граду и у туђем свету!”

Дијагора је био победник игара у Олимпији, Делфију, Истми, Немеји, Атини, Аргу, Теби, Пелани и Егини, а олимпијски победници била су и његова три сина, Акусилај, Дамагеф и Доиреј!

“Када је Дијагора са острва Родоса, славни победник на олимпијским такмичењима, доживео да му два сина истога дана победе у Олимпији, приступи старцу неки Лакедемонац и честитајући рече: Умри, Дијагора! Ти, ваљда, не желиш још и на небо узаћи!”, забележио је, у “Тускилским разговорима”, велики римски беседник Цицерон.

Бокс је, узгред, био врло популаран и у старом Риму, где је, бележе хроничари, био још суровији него у Грчкој! Одатле су га легионари пренели у Енглеску, која важи за колевку модерног бокса. Први познати меч у Енглеској, о којем сведочи белешка у листу “Протестант меркјури”, одржан је јануара 1681. и у њему су се састали један месар и један обућар, чија имена нису забележена. Забележено је, међутим, да је организатор тог меча био војвода од Албермера.

Први енглески суверен који се заинтересовао за бокс био је Џорџ I, а његов наследник, Џорџ II је, у Хајд парку, одредио посебно место за одржавање бокс-мечева. Њих двојица су, 1733. године, организовали и први међународни меч, у којем су снаге одмерили Енглез Боб Витакер и Италијан Тимо Алберто Ди Карињи, иначе гондолијер у Венецији.

Витакер је био ученик боксерске школе Џемса Фига (1696 – 1734), првог званичног шампиона Енглеске, који је ту титулу освојио 1719. Фигова школа је, додуше, била прилично необичног имена – “Адам и Ева”. Наиме, у је-

дном њеном делу гости су се забављали са девојкама које су се бавиле “најстаријим занатом на свету”, а у другом “учили племениту науку одбране”, како је бокс називао власник.

Фиг је, уз остало, први у историји бокса увео ринг, као и “скреч”, круг на средини ринга у који је оборени боксер морао отићи у одређеном времену (најчешће 30 секунди) или је губио борбу. До 1865. године у томе су могли да му помажу секунданци, а после тога морао је то да учини сам.

То је, иначе, било време кад трајање мечева није било ограничено, па примери који су остали зебележени збиља фасцинирају. Тако су се, 1733. године, Фигов најславнији ученик Џек Бротон и његов противник Слак, додуше с прекидима, борили укупно 212 часова!

Пре него што нешто више кажемо о Бротону, кога сматрају оцем савременог бокса, бележимо да су у Фиговој школи бокс училе и – даме. Најпознатија је била Елизабет Вилкинсон, која је, како су зебележили савременици, “1722. била веома познат боксер и однела више победа”.

Џек Бротон (1704 – 1789) је, пре него што је постао професионални боксер, био лађар на Темзи. Каријеру је, рекосмо, почео у Фиговој школи, а пут ка звездама отворен му је оног тренутка када је његов покровитељ постао војвода од Камберленда, трећи син већ помињаног Џорџа II. Почев од 1734, па све до 1750, дакле 16 година за редом, Бротон је био првак Енглеске!

После губитка титуле, живео је на имању свог покровитеља, а колико поштован је био, најбоље говори чињеница да је сахрањен на

гробљу Вестминстерске опатије, на којем, уз остале, почивају велики песник Шекспир, победник над Наполеоном војвода од Велингтона, адмирал Нелсон, научник Фаренхајт...

Поред осталог, Бротон је био први који је 1747, за такмичење у оквиру његове школе, увео обавезу ношења рукавица. То ће, међутим, остати интерно правило све до 7. септембра 1892. године и меча Џемс Корбет – Џим Саливан, одржаног у америчком граду Њу Орлеансу, када је уведена обавеза ношења рукавица.

Био је то меч за титулу светског првака, а победио је Корбет или “џентлмен Џим”, како су га звали, у 21. рунди. Њему је припала награда од 25.000, док је Саливан добио 20.000 долара.

Кад је већ реч САД, на чијем тлу се налази и Њу Орлеанс, и где је бокс, касније, доживео фантастичне узлете, поменимо да је ту први званични меч одржан 1805. године и да га је организовао командант енглеских окупационих трупа у Њујорку, генерал Перси. Састали су се Енглез Криб и тамнопути Американец Ричмонд. После борбе која је трајала сат и по, победио је Криб.

Ричмонд је био први амерички Црнац који се истакао у било ком спорту.

Но, вратимо се, начас, мечу Корбет – Саливен из 1892. У њему су први пут пуну примену доживела правила која је, још 1865. године, почео да уводи маркиз од Квинсберија, контроверзни Енглез са значајном улогом не само у овом спорту, већ и у књижевном животу свог времена.

У најкраћем, Џон Шолто Даглас маркиз од Квинсберија је својим касније општеприхваће-

ним правилима дефинисао да једна рунда траје три минута, да одмор између двеју рунди износи један минут, да боксер у нок-дауну може да буде највише десет секунди, да се борбе воде у рукавицама, да су димензије ринга 7,20 x 7,20 м и да у рингу, за време борбе, а за разлику од претходног времена када су на то право имали и секунданти, не може да буде нико осим бораца и судије.

Већина тих правила одржала се до најновијег доба, а маркиз од Квинсберија је увео и прву поделу боксера по категоријама. У лакој су могли да се боре тамичари до 63,503, у средњој од 63,503 до 71,667, а у тешкој такмичари изнад 71,667 кг.

Тек касније, биће уведене мува, бантам, перолака, полувелтер и остале категорије које важе и данас.

А сад нешто више о улози овог, иначе врло неомиљеног Енглеца, у књижевном животу друге половине XIX века. Не, није маркиз од Квинсберија, како би читалац могао да помисли, био писац, али је одлучујуће утицао на судбиону највећег енлеског и једног од највећих европских писаца тог доба, Оскара Вајлда.

Елем, Вајлд је био хомосексуалац, а један од његових љубавника био је маркизов син Алфред. То је изазвало гнев Дагласа старијег, па је 1895, кад је Вајлдова популарност била на врхунцу, овоме написао једно врло увредљиво писмо, истовремено му запретивши да ће на премијери комада “Важно је звати се Ернест” направити скандал.

Вајлд је одговорио судском тужбом, али се она, за њега самог, завршила кобно. Због сво-

јих сексуалних склоности осуђен је на вишегодишњу робију. Био је то, практично, литерарни крај писца “Слике Доријана Греја” и других дела која се, и данас, сврставају у сам врх светске књижевности.

Пре него што нешто више кажемо о почети-ма бокса на нашим просторима, бележимо и да је први знанични меч у Русији, која ће у другој половини XX века постати светска боксерска велесила, одржан 31. маја 1898, када су се, на Каменостровском велодрому, борили домаћи борац Мајер и Енглец Мази.

Први меч на подручју данашње СЦГ одржан је на Палићу, 17. јула 1881. године. Збило се то у оквиру “Палићке олимпијаде” коју је, на свом имању које је претворио у својеврсан спортски центар, у првој недељи августа сваке године, у више дисциплина, организовао велепоседник Лајош Вермеш Будафаи Нађ.

Он је, иначе, у то време био један од најбољих боксера и тренер клуба МАЦ који је основао у Будимпешти, а у листу “Херкулес”, који је сам издавао, годинама је писао чланке који су афирмисали његов омиљени спорт.

Прво помињање бокса у Београду забележено је 18. марта 1904. године, када је, на седници београдског “Сокола”, прихваћен предлог артиљеријског капетана Драгутина Николајевића, иначе француског ђака и наставника борења у Војној академији Краљевине Србије, “да обучи боксирању два члана ‘Сокола’”.

Прве боксерске рукавице у Београд је, 1908. године, донео швајцарски ђак Милета Недић који је, 24. маја 1912, био један од актера прве боксерске ревије одржане код “Коларца”. Уз

њега, тада су наступили и Пантелић, Ђоновић, Николић и Ерб.

Исте године када је Недић у Београд донео прве рукавице, на Цетињу, тадашњој престоници Краљевине Црне Горе, радио је “курс песничења” са десет полазника. Водио га је Словенац Виљем Кукец.

Непосредно после I светског рата, у новоформираној Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, почели су да ничу први клубови. Најстарији је београдски Раднички, основан 1920. године.

Милорад – Сики Гаковић, Тома Станисављевић и Александар Живановић као тренери, а

Лука Поповић, Стеван Јакшић, Душан Димић и Влада Чобановић, као боксери, само су нека од имена која су, између I и II светског рата, обележила историју нашег ринга.

Ипак, праву експанзију на нашим просторима бокс је доживео после II светског рата. Та експанзија је трајала више од три деценије, а тадашња Југославија била је једна од најјачих и најцењенијих светских боксерских сила. То је потврђено и мноштвом медаља на највећим светским такмичењима. Значајан део тих одличја, као што се могло видети на претходним страницама, освојили су и јунаци књиге “Панонски бомбардери”.

РЕЧ ЗАХВАЛНОСТИ

ПРИПРЕМАЊЕ МАТЕРИЈАЛА за ову књигу није било ни мало лак, ни једноставан посао. Литература о домаћем боксу је, наиме, више него оскудна, а документација боксерских клубова и самих боксера врло, врло скромна.

Ово не наглашавам да бих правио алиби за евентуалне пропусте, јер су они неминовни и у много мање сложеним подухватима, већ да бих истакао помоћ коју ми је, несебично, пружила група боксерских ентузијаста и заљубљеника у овај спорт.

Ту, пре свега, мислим на рецензенте књиге, др Јована Б. Јаковљевића и др Живорада Смиљанића. Др Јаковљевић, иначе професор новосадског Технолошког факултета је вишедеценијски боксерски посленик и изузетан познавалац тог спорта, па су ми његове сугестије биле више него драгоцене. С друге стране, др Смиљанић, у време почетка рада на овој књизи први човек Боксерског савеза Србије и председник скупштине АП Војводине, је у боксу деценијама. Уз остало, он је, почетком седамдесетих година прошлог века, апатинску Младост довео до Прве савезне лиге, што је највећи успех у историји тог, некада, значајног боксерског клуба.

Велику помоћ су ми, на почетку рада, пружили и Стојан Кандић, сада на жалост покојни председник БК Динамо из Панчева и Лазар Спасојевић, бивши боксер и секретар тог клуба, као и актуелни функционери тог клуба Зоран Рајачић и Душан Проле.

Исто важи и за великог боксерског ентузијасту из Суботице, покојног Андрију Такачевића, бившег боксера и тренера Кикинде Стојана Грастића, спортске раднике Александра Требатишког, из Новог Сада, и Ласла Таборошија, из Сенте, и Предрага Врсајковића из Сремске Митровице, чији отац Слободан се, такође, помиње у књизи.

Несебичну помоћ, посебно у мукотрпном послу прикупљања фотографија, пружиле су ми моје колеге по перу, Богољуб Арнаутовић из Шапца, Властимир Јанков из Бечеја, Јанко Ленђер из Врбаса, Јован Седланов из Сомбора, Јован Бањац из Апатина, Никола Стантић из Суботице и Миша Павловић, новинар новосадског “Дневника” који се, на упечатљив начин, побринуо да у овој књизи буде овековечена и спортска и животна прича Геарда Ајетовића.

Посебну благодарност дугујем доајену новосадске спортске фотографије, покојном Павлу Ћисалову који ми је, мада се пре тога нисмо познавали, уступио део своје богате фото-документације. Без његових фотографија ова књига би сигурно била много сиромашнија.

Фотографије објављене у књизи, иначе, сматрам више него драгоценим сведочанством једног богатог боксерског времена, чему су, у заиста великој мери, допринела још два новосадска мајстора објектива, Боривој Миросављевић и Драгутин Савић.

Од огромног значаја била ми је и помоћ самих шампиона о којима књига говори, као и породица оних који, нажалост, више нису међу живима. Ту, пре свега, мислим на породице Шовљански и Раданов, које сам посетио у Београду и наишао на топао и срдачан пријем, као и на бившег шампиона из Зрењанина Стевана Чизмића, који ми је обезбедио неколико заиста вредних фотографија боксерских асова из тог града.

Свима, и на овај начин, изражавам најдубљу захвалност!

Коначно, највећи део података за поглавље које говори о историји бокса, пронашао сам у изванредној књизи “Све о боксу”, доајена југословенског и српског спортског новинарства, и једног од мојих дечачких узора, Радивоја - Раће Марковића. Мада објављена пре више од четири деценије, та изузетна књига, и данас, без сумње, заслужује велику пажњу.

Аутор

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

ЂОРЂЕ ВУКМИРОВИЋ, рођен 8. новембра 1954. године, у Госпићу (Република Хрватска).

Од 31. октобра 1957. живи у Апатину, у којем је, управо тада, отпочела пуна експанзија бокса. У школи покојног Жарка Лукића су, наредних година, стасала значајна имена не само војвођанског, него и југословенског ринга, а тај спорт је међу Апатинцима годинама био убедљиво најпопуларнији.

Новинарством почео професионално да се бави 1982. године, у апатинском листу „Глас комуне”. Уз остало, био заменик главног и одговорног уредника листа „Дневник” и шеф новосадског дописништва ТАНЈУГ-а, односно уредник националне новинске агенције за Војводину.

Од 1. јуна 2003. дописник Дневног спортског листа „Спорт” из Новог Сада.

Добитник је награде „Слободна Војводина”, највишег признања „Дневника”, за 1991. годину. Аутор монографије „Седамдесет година фудбала у Апатину” (1998) и два Алманаха ФК Војводина, за сезоне 2001/2002. и 2003/2004. На Европском првенству 2005. у кошарци (Група Д, Нови Сад 16-20. септембар) био је шеф Прес центра, чије услуге су користила 393 страна и домаћа новинара.

САДРЖАЈ:

УМЕСТО ПРЕДГОВОРА	7	Лабуд Шкорић – УПОРНИ АПАТИНАЦ	145
ПАНОНСКИ БОМБАРДЕРИ	11	Фрања Тамаши – ПОЛА ВЕКА У СПАРТАКУ	146
У СЛАВУ ЛЕГЕНДЕ	13	Јожеф Олах – БЕСКОМПРОМИСНИ ТЕМЕРИНАЦ	147
Павле Шовљански – ШАМПИОН ЗА ВЕЧНОСТ	15	Ласло Лукач – НАЈБОЉИ ОД ПЕТОРИЦЕ ЛУКАЧА	147
Браћа Качар – ОД ЈЕЗЕРА ДО ЗВЕЗДА	25	Карољ Лајко – ГОСПОДИН У РИНГУ	148
Слободан Качар – КРАЉ НАШЕГ РИНГА	33	Ариф Ибрахимовић – ЛАКОНОГИ КОНТРАШ	150
Тадија Качар – ЧОВЕК ОД СРЕБРА	59	Јосип Мерковић – НЕСУЂЕНИ ФУДБАЛЕР	151
Звонимир Вујин – ГРОМОВНИК СА БЕГЕЈА	77	Мирко Антељ – ИЗМЕЂУ ПАРЛОВА И ВУЈКОВИЋА	152
Драгомир Вујковић – ВЕЛИКИ ШАРМЕР	87	Златко Милосављевић – “ГРОФ” ОД ПАНЧЕВА	153
Петар Бенедек – МАЈСТОР ЗА РУСЕ	97	Геза Тумбас – ПРЕРАНО ЗБОГОМ	154
Илија Лукић – НОВОСАДСКА ЧИВИЈА	105	Никола Аготић – ВИЦЕШАМПИОН БАЛКАНА	155
Бранислав Петрић – ПЕТЛИЋ ЛАВЉЕГ СРЦА	111	Драгутин Илић – РОЂЕНИ ПОЛУСРЕДЊАШ	156
Стеван Редли – ТИХИ НОКАУТЕР	119	Јован Црнокрак – БОРАЦ БЕЗ МАНЕ И СТРАХА	157
Бранислав Давидовић – ДАВИД МЕЂУ ГОЛИЈАТИМА ..	127	Бранко Ковачевић – МОГАО МНОГО ВИШЕ	158
ШАМПИОНИ ЗА НЕЗАБОРАВ	133	Шандор Кришто – ЖАЛ ЗА ОЛИМПИЈАДОМ	159
Лајош Ђулаи – ШАМПИОН БАЛКАНА	137	Геард Ајетовић – ОД ШПИЦЕР БАШТЕ ДО ЛИВЕРПУЛА	160
Рудолф Тот – РАСНИ БАНТАМАШ	138	СЕНИОРСКИ ПРВАЦИ	163
Петар Арпаши – ЦЕО ЖИВОТ У РИНГУ	139	ШАМПИОНИ БЕЗ ТИТУЛА	169
Радослав Раданов – МАЛЕРОЗНИ МАЈСТОР	140	ИЗ ИСТОРИЈЕ БОКСА	179
Јован Стефановић – БОРАЦ ПЛЕМЕНИТОГ КОВА	141	РЕЧ ЗАХВАЛНОСТИ	187
Обрад Сретеновић – КРАЉ ТЕШКАША	143	БЕЛЕШКА О АУТОРУ.....	189

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

796.83(497.113):929

VUKMIROVI], \or|e

Panonski bombarderi / \or|e Vukmirovi}.- Novi Sad:
Boksterski savez Vojvodine, Kamp olimpijskih boksterskih
nada, 2006 (Apatin : Birograf).-185 str.: ilustr. ;
21 cm

Tira` 500.

ISBN 86-908899-0-6

a) Bokseri - Vojvodina - Biografije

COBISS.SR-ID 214236935